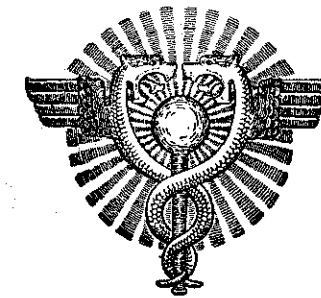

KAUPPA- KORKEAKOULU

1958—1959

HELSINGISSÄ 1959

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA

1958—1959

TOIMITTANUT

KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINKI 1959
Oy WEILIN & GÖÖS Ab

HELSINGISSÄ 1959

HEIKKI REENPÄÄ

* 19. I. 1896 † 3. V. 1959

†

PROFESSORI HEIKKI REENPÄÄ

Äskettäin saavutti maisen matkansa määrän mies, joka oli suorittanut akateemisen loppututkintonsa Kauppakorkeakoulussa sen ensimmäisinä toimintavuosina ja joka sen jälkeen, runsaita hengenlahjojansa hellittämättä viljellen ja toimintamahdollisuuksiansa taidolla ja tarmokkaasti hyväkseen käyttäen piirsi merkittävänä kulttuurihenkilönä nimensä kansamme viime vuosikymmenien kehitysvaiheisiin. Hän yhdisti kirjankustannusalalla niin taloudellisen kuin kirjallisuudessa eri muodoin ilmauksensa saavan muun kulttuurin harvinaisen onnistuneella tavalla omassa henkilösssä, työsssä ja sen tuloksissa. Tämä mies oli kirjankustantaja, professori Heikki Reenpää, joka toukokuun 3 p:nä 1959 ummisti silmänsä viimeiseen uneen.

Silloin kuin Heikki Reenpää 1914 tuli oppilaaksi Kauppakorkeakouluun, voitiin tässä laitoksessa, joka täysin itsenäisenä, erillisenä korkeakouluna oli ollut toiminnassa vasta kaksi ja puoli vuotta, suorittaa ainoastaan se tutkinto, jonka nimeksi myöhemmin tuli ekonomin tutkinto. Sen suoritettuaan Heikki Reenpää, joka lapsuudestaan asti hallitsi molemmat kotimaiset kielet, ulkomailla erilaisissa tehtävissä työskennellen saavutti perusteellisen perehtyneisyyden sekä olosuhteisiin eri maissa että vieraisiin kieliin. Hänen toimensa Pietarissa ja Lontoossa olivat tässä kohden erityisesti merkittäviä. Sen jälkeen hän ryhtyi suvun perinteiden mukaisesti isänsä, prof. Alvar Renqvistin johtaman Kustannusosakeyhtiö Otavan palvelukseen ja siten alalle, jossa taloudellisen yrityksen hoitaminen ja kirjallisuus kulttuuritekijänä ovat niin kietoutuneet toisiinsa, että perusteellinen asiantuntemus molemmilla linjoilla on tarpeen. Sellaisen hankkiminen ja oikealla tavalla käyttäminen on vaatelas tehtävä. Heikki Reenpää onnistui siinä. Parhaat vuotensa hän toimi Otavan toimitusjohtajana ja tässä toimessa ollen suoritti varsinaisen elämäntyönsä. Sitä on hänen poismenonsa yhteydessä julkisuudessa arvioitu. Se, että hänelle 60-vuotispäivänään annettiin professorin nimi ja arvo, ilmentää osuvasti Heikki Reenpään elämäntyötä ja rikassisältöistä persoonallisuutta.

Kauppakorkeakoulun Heikki Reenpää tunsi aina itsellensä läheiseksi. Hän kuului kuolemaansa saakka korkeakoulun ylimpiin hallintokollegeihin, ensin hallitukseen ja nykyisen järjestelmän voimaantultua vasta 1950 valtuuskuntaan. Hän omisti suurta harrastusta korkeakoulumme asioihin.

VÄINÖ GÉZA VIHMA

* 21. VI. 1907 † 11. VIII. 1958

†

PROFESSORI VÄINÖ VIHMA

Syvästi kaivaten on tähän vuosikertomukseen piirrettävä risti kauppaoikeuden professorin Väinö Géza Vihman nimen ylle. Elokuun 11 päivänä hän poistui Kauppakorkeakoulun opettajien riveistä äkillisen kuoleman kohtamana täytettyään vähää ennen 51 vuotta.

Tunnetusta kulttuurisuvusta syntyneenä, lahjakkaana ja tunnollisena Väinö Vihma kulki elämänsä tietä määrätietoisesti etapista toiseen päästen korkealle arvostettaviin saavutuksiin. Hän tuli ylioppilaaksi 17-vuotiaana, suoritti lakitieteen kandidaatin (nyk. lisensiaatin) tutkinon 23-vuotiaana, väitteli lakitieteen tohtoriksi 38 vuoden ikäisenä ja nimitettiin professoriksi 7 vuotta myöhemmin. Luettelematta tässä yksityiskohdittain hänen ansioitansa mainittakoon hänen tärkeimmät tieteelliset teoksensa: Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vakuutusopimusta tehtäessä vakuutusopimuslain mukaan (tohtorinväitöskirja, 1945); Palovakuutusopimus (1948); Sopimussakko (1950); Suorituksen mahdottomuus varallisuus oikeudellisessa sopimussuhteessa (1957). Näiden lisäksi Vihma julkaisi lukuisia lyhyempiä tutkielmia ja oli yhtenä toimittamassa Kauppakorkeakoulun lainopin opinnoissa käytettävää Liikemiehen Lakikirjaa. Nämä kirjoitukset koskivat, paitsi vakuutus oikeuteen kuuluvia tai liittyviä erikoiskysymyksiä, yksityisoikeuden yleisten oppien ja varsinkin varallisuus oikeuden mutta myös esim. vero-oikeuden probleemoja. Velvoiteoikeuden yleisistä opeista ja irtaimen kaupasta hän valmisti opiskelijoita varten esitykset, joita monistettiin useampina painoksina.

Muistopuhe, jonka prof. Kalle Kauppi piti prof. Vihman hautajais-tilaisuudessa Kauppakorkeakoulun sepeleitä laskettaessa, ilmaiskoon tässä työtoverin arviointia poismenneestä:

»Tieto siitä, että prof. Vihma oli matkalla äsken valmistuneelta kesäasunnoltaan Kauppakorkeakoulun opettajaneuvoston kokoukseen kuollut, tuli kuin salaman iskuna meille hänen lähimmille työtovereilleen. Parhaissa ikävuosissaan oleva mies oli tutkiessaan asiakirjoja tuomiokunnan arkistossa saanut sairauskohtauksen, joka vielä samana iltana johti hänen maallisen vaelluksensa päättymiseen. Hänen elämänsä työpäivä katkesi ollessaan inhimillisesti arvioiden tuottoisimmillaan.

Tullessaan 45-vuotiaana Kauppakorkeakouluun kauppaoikeuden professoriksi Vihmalla oli perusteellinen valmistus tehtävänsä. Pitkäaikainen käytännöllinen lakimiestoiminta, joka oli käsittänyt asianajajan tehtäviä ja keskeisimmältä osaltaan tuomarin vastuunalaista työtä, ensin alioikeudessa ja sitten ylioikeudessa, viimeksi hovioikeuden asesessorina, oli syvästi perehdyttänyt hänet oikeushoidon käytännössä esille tuleviin kysymyksiin ja tehtäviin. Sen rinnalla hän oli tehnyt tieteellistä työtä, väitellyt lakitieteen tohtoriksi, tullut Helsingin Yliopiston dosentiksi ja sitten siviilioikeuden apulaisprofessoriksi ja sen ohessa hoitanut avoimna ollutta kauppaoikeuden professorinvirkaa. Sitäpaitsi hän oli työskennellyt monissa erikoistehtävissä.

Liittyttyään Kauppakorkeakoulun opettajakuntaan, missä hän vaikutti 6 vuotta, hän esikuvallisen taitavasti ja tunnontarkasti hoiti kaikki tehtävänsä paneutuen perusteellisesti korkeakoulun luonteen edellyttämään opetustapaan. Hänen opetuksensa oli tehokasta. Hänen vaikuttava persoonallisuutensa, jonka elämäkatsomuksellisenä pohjana oli syvä uskonnollinen vakaumus, painoi leimansa hänen opetukseensa ja oli sinänsäkin omansa valaisemaan opiskelijoille oikeusperiaatteiden luonnetta ja perustaa. Eikä se jäänyt esimerkin ja vakaumuksen sisäisellä voimalla vaikuttamatta heidän tietoisuuteensa yleisen elämänasenteen rakentamisen vakavasta velvoituksesta.

Ikäänkuin aavistaen elämänsä lyhyden Väinö Vihma teki työtä intensiivisesti. Oikeustieteellisessä tutkimuksessa hän koko ajan eteni hellittämättä. Luonteenomaista hänen tutkimukselleen oli perusteellinen syventyneisyys asioihin ja esityksen muodon ihailtava selkeys. Vuoden päivät sitten hän oli saanut valmiiksi pitkäaikaisen työn tuloksena kypsyneen teoksen, joka yhdessä hänen nuoren ikänsä kanssa ennusti erittäin satoisan elämäntyön jatkumista vielä pitkälti suomalaisen oikeustieteen vainiolla. Nyt tämä viimeinen teos, yhdessä hänen muun, kauttaaltaan arvokkaan ja kehityksessä nousevaa linjaa osoittavan tieteellisen tuotantonsa kanssa ja sen huippuna, jää hänen pysyväksi muistomerkinsensä.

Kerran Väinö Vihma keskustelussamme — niukkasanaisesti, kuten vakavimmissa asioissa on tapana — viittasi käsitykseensä, että elämän arvoa ei määrää sen pituus, vaan suorituksen intensiivisyys ja tuloksen laatu. Tämän katsomuksen mukaisesti voimme sanoa sitä, että hänen elinaikansa jäi lyhyeksi, mutta muodostui suorituksista rikkaaksi. Niin myös sitä, että hän kirjaimellisesti — matkallakin — kaatui juridisen työnsä ääreen.

Olen esittänyt eräitä piirtoja Väinö Vihman opetus- ja tutkimustyöstä. Varsinaisten virkatehtäviensä ohella hän toimi myös monissa julkisissa, sekä valtion ja kunnan että kirkollisissa luottamustehtävissä, joista varsinkin eräät komiteatyöt ovat jättäneet näkyvää pysyvää jälkeä.

Ihmisenä Väinö Vihma oli valoisa, seurassa henkevä ja rattoisa, työtoverina vilpitön, ystävällinen ja uhrautuva sekä erilaisia ihmisiä ymmärtävä. Hänen laaja yleissivistyksensä, jota luomassa oli perusteellinen syventyneisyys hänen omalla alallaan ja suuri lukeneisuus myös

oman alan ulkopuolella, antoi hänelle mahdollisuuden lauekatseiseen asioiden arviointiin.

Tuntien sen raskaan menetyksen, jota prof. Vihman ennenaikainen poismeno tietää Kauppakorkeakoululle, opettajatovereille ja varsinkin oikeustieteelliselle tutkimustyölle, me Kauppakorkeakoulun hallintoelimien ja opettajien edustajina teemme kunniaa hänen elämäntyöllensä ja laskemme kukkia hänen paariensa ääreen».

TAIMI RAUHA TERÄ

* 4. IX. 1900 † 30. V. 1959

†

KIRJASTONHOITAJA TAIMI TERÄ

Aivan lukuvuoden lopussa tuli Kauppakorkeakoulun osaksi sekin menetys, että 30 p:nä toukokuuta 1959 kuoli korkeakoulun kirjastonhoitaja, fil.maist. Taimi Rauha Terä. Hänkin meni manalle parhaissa työvuosissaan vasta 58 vuoden ikäisenä.

Maisteri Terä ennätti olla toimessaan Kauppakorkeakoulussa vähän yli kolme vuotta. Sitä ennen hän oli sekä opillisesti että käytännössä hyvin valmistautunut tällaista tehtävää varten. Hän oli tullut ylioppilaaksi 1919, suorittanut fil.kandidaatin tutkinnon 1930 sekä saanut 1953 filosofian maisterin arvon. Oppikoulun lehtorin virkoja varten hän oli suorittanut auskultoinnin ja viralliset opettajanäytteet. Kirjastoalalla hän oli suorittanut Valtion kirjastotoimikunnan toimeenpanemat kirjastonhoitajien valmistuskurssit, toiminut apulaisena Puolustuslaitoksen keskuskirjastossa, ollut julkaisu- ja kirjallisuuspalveluosaston apulaispäällikkönä – siitä ajasta kuusi vuotta vt. päällikkönä – Valtion teknillisessä tutkimuslaitoksessa. Hän oli myös osallistunut arvokkaiden bibliografisten julkaisujen toimittamiseen. Niistä mainittakoon Suomen itsenäisyystaistelun bibliografia, Suomen jääkärien elämäkerrasto ja lakit. tri Veikko Reinikaisen laaja, 1047 sivua käsittävä Suomen lainopillinen kirjallisuus 1809–1948. Tultuaan Kauppakorkeakoulun kirjastonhoitajaksi hän kirjoituksissaan selvitti kirjaston järjestämistekniikkaa koskevia kysymyksiä, varsinkin kymmenluokittelusysteemiä, viimeksi tänä vuonna Liiketaloustieteellisessä Aikakauskirjassa julkaisemassaan artikkelissa.

Tehtävissään kirjastonhoitaja Terä oli sekä taitava että tunnollinen, suhtautumisessaan työtovereihin vaatimaton ja miellyttävä. Hänestä jäi valoisa muisto.

PROFESSORI ENSIO KIVIKOSKI

PROFESSORI ERNST ENSIO KIVIKOSKI

Kauppakorkeakoulun iän lähestyessä puolta vuosisataa on harvennut vuodelta niiden luku, jotka korkeakouluun alkuaan v. 1920 perustettujen, sen täysivaltaisen, yliopistonluontoisen korkeakoulun ominaisuutta ilmentävien professorinvirkojen ensimmäisinä vakinaisina haltijoina ovat edelleen näissä oppituolessaan osallistuen korkeakoulun säännölliseen arkityöhön. Viime syyskuun 29 p:nä siirtyi heistä yksi, talousmatematiikan professori Ernst Ensio Kivikoski, täytettyään 67 vuotta, täysinpalvelleena eläkkeelle. Terveydellisistä syistä hän torjui suunnitelmat määräjän pidentämisestä.

Professori Kivikoski nimitettiin korkeakoulumme professoriksi 1928, ja tuli siten olleeksi virassaan kolme vuosikymmentä.

Hän oli tullut ylioppilaaksi Viipurista, suorittanut fil.kand.tutkinnon 1915 ja, julkaistuaan 1921 geometrian alalta väitöskirjan Die Schläflische Konfiguration, silloisen, tohtorin arvoon oikeuttavan fil.lisensiaatin tutkinnon 1922. Fil.tohtoriksi hänet promovoitiin 1927.

Ennen professoriksi tuloaan Kivikoskella oli takanaan pitkäaikainen työ oppikoulun opettajana ja Turun Yliopiston dosenttina sekä ennen muuta arvokkaita tieteellisiä tuloksia saavuttaneen tutkijan asema.

Professori Kivikoski on Kauppakorkeakoulussa toimiessaan omistautunut kokonaan opetus- ja tutkimustehtävilleen. Hänen opetustyönsä on ollut täysipainoista, niin kuin alansa syvällisesti perehtyneeltä tiedemieheltä ja taitavalta ja kokeneelta pedagogilta voi odottaa. Tieteellisessä julkaisutoiminnassa prof. Kivikoski on professorikautenaan suorittanut tutkimuksia talousmatematiikan alalta ja jatkanut geometrisia tutkimuksiansa. Koska tämän esityksen puitteissa ei ole tarkoitus yrittää tieteellistä arviointia prof. Kivikosken tähän asti suorittamasta satoisasta työstä — eikä kirjoittaja siihen pystyisikään — tyydyttäköön tässä mainitsemaan erityisesti talousmatematiikan alaan kuuluvat julkaisut. Finanssimatematiikan oppikirja ilmestyi ensimmäisenä painoksena 1932 sekä viimeksi 1959 perusteellisesti uudistettuna laitoksena. Siihen liittyy teos Eräitä finanssimatematiikan kaavoja ja niiden sovellutuksia (1949). Osakepääoman korotusta Kivikoski on käsitellyt matemaattiselta kannalta kolmessa eri kirjoituksessa, joiden niminä on: Osakepääoman korotus ja merkitsemisoikeus, Lisää merkitsemisoikeuden matemaattiseen teoriaan ja Vieläkin merkitsemisoikeuden laskemisesta. Koron laskemisen matematiikkaa käsitellään teoksissa Tilikorkolasku (1943) ja Effektiivisen korkokannan laskeminen vähittäismaksukaupassa ostajan saamalle luotolle (1949). Suorastaan opetus-tarkoituksia varten Kauppakorkeakoulussa Kivikoski on monisteina

saattanut julki seuraavat teokset: Talousmatematiikan peruskurssin tehtäviä. Kauppamatematiikka (1951). — Kauppamatematiikka (1953) ja Vakuutusmatematiikan alkeet (1955). Uudistettuna kokoeelmana hän on julkaissut 1959 talousmatematiikan esikurssin tehtäviä. Nyt päättyvän lukuvuoden aikana Kivikoskelta on tullut painettuna julkisuuteen kirjoitukset: Sijoituksen efektiivisen korkokannan laskeminen, Investoinnin kannattavan vähimmäistuoton ja optimaalisen jännevälin riippuvuus korko- ja verokannasta. Esitetty luettelo jo sinänsä osoittaa prof. Kivikosken paneutumista niihin matematiikan kysymyksiin, jotka ovat Kauppakorkeakoulussa kuuluneet hänen opetusalaansa. Hän on myös ollut kiinnostunut matematiikan opetuksen probleemasta sen koko laajuudessa. Tämän tärkeän aineen opetuksen saamista kouluasteella paremmin tarkoitustaan vastaavaksi prof. Kivikoski on suunnitellut ja mm. julkaissut Kasvatusopillisen yhdistyksen aikakauskirjassa huomiota ansaitsevan artikkelin, nimeltä Suuntaviivoja matematiikan opetuksen uudistamiseksi. Oppikoulussa annettavaa geometrian opetusta varten hän on julkaissut kaksi oppikirjaa.

Painavin osa prof. Kivikosken tutkimustyöstä sisältynee hänen niihin tieteellisiin julkaisuihinsa, jotka kuuluvat geometrian alaan. Paitsi edellä jo mainittua väitöskirjaa hän on julkaissut kymmenkunta teosta, pääasiallisesti saksankielisiä, joiden nimiäkään ei tässä yhteydessä luetella, koska se antaisi ainoastaan harvoille asiantuntijoille, jotka jo muutenkin lienevät niistä perillä, käsityksen tekijän tieteellisen tuotannon laadusta. Tunnustukseksi tieteellisistä ansioistansa prof. Kivikoski on 1928 kutsuttu Suomalaisen Tiedeakatemian työjäseneksi ja 1936 varsinaiseksi jäseneksi.

Viimeisinä virkavuosinaan Kauppakorkeakoulussa prof. Kivikoski on toiminut myös promoottorina. Varsinaisen virkansa rinnalla hän on myös antanut opetusta Helsingin yliopiston dosenttina ja määräyksestä väliaikaisesti hoitanut eräitä kertoja professorinvirkaa sanotussa yliopistossa.

Se elämäntyö, jonka prof. Kivikoski on tehnyt Kauppakorkeakoulun professorina ollessaan, on tiivis ja mittava. Hänen olemustansa luonnehtii tiedemiehen vaatimattomuus ja koruton ystävällisyys. Länsisuomalaisen verenperinnön mukaisesti Kivikoski, vaikka onkin syntynyt ja kasvanut Viipurissa ja sisällyttää seurakeskusteluunsa karjalaisen murteen vivahduksia, on hyvinkin harvasanainen. Sitä varmemmin hänen jokainen sanansa niin kokouksissa kuin muussa keskustelussa on asiaa. Ystävien seurassa, hän, aina persoonallisessa tyyliinsään pysyen, on rattoisa ja välitön.

Tässäkin on lausuttava Kauppakorkeakoulun syvä kiitollisuus prof. Kivikoskea kohtaan hänen toiminnastaan korkeakoulussa ja sen opettajapiirissä. Korkeakoulun työlle onneksi prof. Kivikoski on vielä jäänyt tuntiopettajana hoitamaan eräitä opetustehtäviä, joten näemme hänet korkeakoulun työpäivinä jatkuvasti keskuudessamme.

I. Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1959.

Hallinto.

Kauppakorkeakoulun kansleri.

SUVIRANTA, BRUNO KAARLE, FT, Professori. 93; 53.

Valtuuskunta.

Puheenjohtaja: NIKLANDER, KARL ALWAR, KTT h.c., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50.

Varapuheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 50.

AHLQVIST, ARMAS, VT, Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kaupakamarin valitsema. 97; 50.

AHLSTRÖM, BÖRJE BERTEL, Ekon., Konttoripäällikkö, Kotkan kaupakamarin valitsema. 11; 58.

ARO, EINO JOHANNES, MH., Johtaja, Pohjois-Karjalan kaupakamarin valitsema. 09; 59.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 53.

EEROLA, NILO ARMAS, LaL, VT., Osastopäällikkö, Riihimäen—Hyvinkään kaupakamarin valitsema. 07; 58.

HARIMA, SAMULI ALBERT, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 79; 50.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT., Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 04; 57.

HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

HÄYRINEN, ENSIO, Ekon., Kaupunginjohtaja, Mikkelin kaupakamarin valitsema. 11; 59.

KAUPPI, KALLE, FM, MOT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 92; 52.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KEMPPAINEN, ONNI VEIKKO, Ekon., Toimitusjohtaja, Kemin kauppakamarin valitsema. 06; 56.

KERÄNEN, JOUKO KYÖSTI, Ekon., Toimitusjohtaja, Kaakkois-Suomen kauppakamarin valitsema. 13; 57.

KUOSMANEN, JUHO, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 87; 50.

KURIKKA, HEIKKI ARTTURI, Kauppaneuvos, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 87; 51.

KUUSINEN, KALLE JUHO PÉTTER, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.

KUUSTERÄ, ANDERS GUSTAF, Ekon., Toimitusjohtaja, Hämeenlinnan kauppakamarin valitsema. 05; 59.

LIPSAKKA, ERKKI AUGUST, Ekon., Toimitusjohtaja, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

LUUMI, VÄINÖ OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 51.

MONONEN, JUSSI, Kauppaneuvos, Lahden kauppakamarin valitsema. 88; 50.

MÄLKÄ, AARNE, Toimitusjohtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NUOTIO, NILO, VT, Toimitusjohtaja, Turun kauppakamarin valitsema. 96; 50.

RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

RANNIKKO, ONNI KAARLO OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 59.

REENPÄÄ, HEIKKI, Ekon., Professori, Liikesivistysrahaston valitsema. 96; (36) 50. Kuollut 3. 5. 59.

RUUSKANEN, LAURI PIETARI, Kauppaneuvos, Tampereen kauppakamarin valitsema. 93; 50.

TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK, LaL, KTT h.c., Vuorineuvos, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

TOIKKA, OSMO AKSELI, FM, KTK, Pohjoismaiden Yhdyspankin toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 56.

TOIVONEN, AARNE LEONARD, Ekon., Kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 94; 50.

TUOMAS-KETTUNEN, MAGNUS ERIK, LOK, Toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 16; 54.

VAINIO, EVALID, Kauppaneuvos, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 98; 53.

VAINIO, VALDE ANTON, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 59.

VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM, Johtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

VARTIAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Konsuli, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

WIHERHEIMO, TOIVO ANTERO, FM, Keskuskauppakamarin yliasiamies, Keskuskauppakamarin valitsema. 98; 58.

WIHURI, ANTTI TAAVETTI, KTT h.c., Merenkulkuneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 83; (38) 50.

VIIMA, EERO JALMARI, KTM, Pääjohtaja, Helsingin kauppakamarin valitsema. 07; 57.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Kauppaneuvos, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

VÄYRYNEN, TAUNO VEIKKO, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 59.

Hallitus.

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Toimitusjohtaja. 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja. 11; 50.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 04; 57.

HELENIUS, LAURI SAKARI, Dipl.ins., TkT h.c., Vuorineuvos. 87; 50.

KAUPPI, KALLE, FM, MOT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 92; (39) 52.

KIRVES, LAURI KALervo, KTM, Toimitusjohtaja. 14; 50.

NURMELA, ILMO OLAVI, KTM, Vuorineuvos, Toimitusjohtaja. 03; 54.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon., Kauppaneuvos, Toimitusjohtaja. 05; 50.

Rehtori.

KAUPPI, KALLE

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori (aikaisemmin 1939—45) tällä kertaa kesäkuun 1 p:stä 1957.

Vararehtori.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA)

Professori

Vararehtori kesäkuun 1 p:stä 1957.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö.**Johtokunta.**

Puheenjohtaja Alvar Niklander, jäsenet herrat Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Kalle Kauppi, Lauri Kirves, Olli Calonius, Severi Saarinen, Ilmo Nurmela ja Pekka Heinänen.

Opettajakunta.**Varsinaiset professorit.**

KAUPPI, KALLE, FM, MOT. (Kauppaoikeus). 92; 29. Rehtorina osaksi vapaa opetusvelvollisuudesta, jota ovat siltä osalta hoitaneet AALTONEN, AIMO OLAVI, LaT, dosentti, ja MUUKKONEN, PERTTY JUHANI, LaT.

RANINEN, HUUGO VALTER, KTL, LaT. (Liiketaloustiede II). 99; 39.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT, KTT h.c., Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 93; (21) 46.

SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT. (Liiketaloustiede I). 06; 48.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kemia ja tavaraooppi). 04; 50.

TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT. (Kansantaloustiede). 13; 50.

VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK, KTT, KHT. (Liiketaloustiede I). 17; 55.

Liiketaloustieteen professorin virka, jonka opetusala on markkinointi ja jakelutalous, on täyttämättä. Sitä on hoitanut KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, Dosentti, Lehtori. 19; 58.

Kansantaloustieteen toinen professorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut PÖYHÖNEN, PENTTI KALEVI, VTT, Dosentti. 25; 58.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen professorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, Apulaisprofessori. 15; 58.

Kauppaoikeuden toinen professorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Dosentti. 15; 58.

Apulaisprofessorit.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 57.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT. (Liiketaloustiede). 22; 59.

JAATINEN, STIG TYRGIJL HJALMARSON, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 18; 59.

Dosentit.

KAITILA, ESA HEIKKI, FT, Helsingin yliopiston apulaisprofessori. (Liiketaloustiede I). 09; 46. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

ALANEN, AULIS JOHANNES, FT, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori, Helsingin yliopiston dosentti. (Talushistoria). 06; 54. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

TARKIAINEN, TUTTU VILJO, FT, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori. (Valtio- ja yhteiskuntaoppi). 12; 54.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT. (Kauppaoikeus). 15; 54.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, Lehtori. (Markkinointi ja jakelutalous). 19; 58.

ROSSI, TARU REINO KAI, FT. (Kansantaloustiede). 19; 58. Virasta vapaa.

PÖYHÖNEN, PENTTI KALEVI, VTT. (Kansantaloustiede). 25; 58.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Lehtori. (Romaaninen filologia). 17; 58.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Lehtori. (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.

RAINIO, KULLERVO, FT, (Psykologia). 24; 58.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, Lehtori. (Englannin kieli ja kirjallisuus). 08; 58.

RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT, Lehtori. (Englannin kieli ja kirjallisuus). 08; 58.

AALTONEN, AIMO OLAVI, LaT, KTM. (Kauppaoikeus). 19; 58.

Lehtorit.

RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT, Kauppakorkeakoulun ja Helsingin yliopiston dosentti. (Englannin kieli). 08; 45.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, dosentti. (Englannin kieli). 08; 48.

LOUHIJA, JARI ALBIN, FT. (Kotimaiset kielet). 08; 48.

TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM. (Saksan kieli). 07; 49.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Kauppakorkeakoulun ja Helsingin yliopiston dosentti. (Ranskan kieli). 17; 50.

VIRTANEN, UNTO KALERVO, KTT. Turun Kauppakorkeakoulun dosentti. (Liiketaloustiede I). 10; 50.

PUUKARI, ARVO LAURI JOHANNES, KTL. (Myynti- ja mainosoppi). 12; 53.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, dosentti. (Liiketaloustiede II). 19; 53. Virasta vapaa. Vt. AHLSTEDT, KARL LEO, KTM. 29; 58.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTL. (Kansantaloustiede). 27; 54.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT. Kauppakorkeakoulun ja Helsingin yliopiston dosentti. (Saksan kieli). 22; 54.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Englannin kieli). 19; 55.

SEVELIUS, MARTIN, FM. (Ruotsin kieli). 13; 55.

VIERIKKO, ERKKI, FK. (Espanjan kieli). 24; 56.

JUTILA, JUKKA HELJO, FM. (Kemia ja tavaraoppi). 23; 57.

KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FM. (Pikakirjoitus). 13; (36) 57.

Venäjän kielen lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut LYYTINEN, ARVO ERKKI, Eversti evp. 91; 49.

Englannin kielen neljäs lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut BINHAM, PHILIP FRANK, MA. 24; 53.

Saksan kielen kolmas lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. 23; 53.

Opettajat.

HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA. (Konekirjoitus). 99; 45.

GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA. (Englannin kieli). 05; 49.

PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA. (Espanjan ja portugalilainen kieli). 17; 51.

NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englannin kieli). 11; (49) 52.

NENONEN, AARRE VILHO, FL. (Ruotsin kieli). 17; 53.

VUORINEN, ELSA MARIA, FM. (Englannin kieli). 08; 54.

ANTTILA, JARMO, FK. (Ranskan kieli). 30; 54.

LAINEN, NAIMI, FM. (Saksan kieli). 04; 55.

HOMI, MARTTA ELISABET, FM. (Ruotsin kieli). 07; 56.

MIKKELI, VOITTO MIKAEL (MIKKO), FM. (Taloushistoria). 24; 57.

PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTM. (Konttorityöt ja -tekniikka). 21; 57.

BRANDER, MARJA, FK. (Ruotsin kieli). 05; 57.

MÄRTENSON, OTTO BÖRJE, FM. (Ruotsin kieli). 07; 57.

NIKOLOWSKI, FERODORO MAX OTTO, FT. (Saksan kieli). 17; 57.

ATKINSON, JOHN, BA. (Englannin kieli). 17; 58.

RUOTSALO, KAARINA VIENA INKERI (RITVA), FL. (Talousmaantiede). 24; 59.

Assistentit.

AHLSTEDT, KARL LEO, KTM. (Liiketaloustiede II). 29; 53.

TUOMINEN, RISTO KALEVI, KTM. (Liiketaloustiede II). 19; 53.

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT. (Kauppaoikeus). 27; 54.

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTM. (Kansantaloustiede). 28; 54.

MANNINEN, JOUKO JUHA, FM. (Talousmatematiikka). 28; 54.

AIRAMO, MARTTI MAUNO, KTM. (Liiketaloustiede II). 27; 55.

SAARSALMI, MEERI MARJATTA, Ekon., Doctor of Business Administration. (Liiketaloustiede II sekä taloushistoria). 23; 55.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTM. (Liiketaloustiede II). 28; 55.

DROCKILA, LAURI MAUNO JUHO, LaL, VT. (Kauppaoikeus). 18; 56.

LAMPPU, AILI IRJA, KTK. (Liiketaloustiede I). 21; 55.

ARTTO, EERO VEIKKO, KTK. (Liiketaloustiede I). 30; 56.

Vt. SARAKONTU, MATTI VELI, Ekon. (Kansantaloustiede). 33; 58.

Vt. SUONIEMI, RAIMO JUSSI, Ekon. (Liiketaloustiede I). 31; 58.

Vt. VIHERSAARI, JUKKA KUSTAA, Ekon. (Liiketaloustiede II). 29; 58.

Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat.

KEKKONEN, SAIMA, konekirjoituksen opettaja. 79; sai eläkkeen 45.

FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englannin kielen lehtori. 84; täysinpalv. 48.

VIRTANEN, NILO PAAVO, FM, kirjastonhoitaja. 05; sai eläkkeen 56.

HILDÉN, BROR ERIK, FM, saksan kielen lehtori. 84; täysinpalv. 54.

KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, talousmatematiikan professori. 91; täysinpalv. 58.

Viran- ja toimenhaltijat.

Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja.

TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Kanslerin sihteeri.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT. 19; (49) 50.

Kanslia.

TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, Kamreeri. 06; 50.

MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, Kanslisti. 05; 50.

TAMMINEN, TAIMI ELINA, Kanslisti. 25; 50.

KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, Kanslisti. 19; 52.

Kirjasto.

TERÄ, TAIMI RAUHA, FM, Kirjastonhoitaja. 00; 56. Hänen 30. 5. 1959 kuoltuansa virka tullut avoimeksi. Sitä on määrätty hoitamaan NURKKALA, LEMPI, VTM.

NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, Kirjaston amanuenssi. 04; 27.

KAINULAINEN, JOHANNES KULLERVO, FM, Kirjaston amanuenssi. 13; 53.

JALAVA, AILI KYLLIKKI, FM, Kirjaston amanuenssi. 10; 54.

WEGELIUS, PIIRKKO ONERVA, FK, Kirjastoapulainen. 29; 51.

Laboratorio.

KAINULAINEN, YRJÖ, Laboratoriomestari. 16; 53.

MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, Laboratorioapulainen. 36; 51.

Vahtimestarit.

NURMI, AARNE ANSHELM, Ylivahtimestari. 96; 50.

SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, Vahtimestari. 15; 53.

TUPPURAINEN, UNO ANDERS, Vahtimestari. 31; 56.

II. Yleisiä tietoja.**Opiskelijain lukumäärä.**

Heinäkuun 31 päivänä 1958 päättyneen hakuajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaisiksi ilmoittautui 569 ylioppilasta (edellisenä vuonna 580), joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 354 (miehiä 268, naisia 86) ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajiksi 215 (kaikki naisia). Hakijoista hyväksyttiin yhteensä 301 eli 52,9 %. Hyväksytyistä oli ekonomin tutkintoa opiskelevia 217, joista miehiä 172 ja naisia 45, sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa opiskelevia 84, kaikki naisia. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa varsinaisia oppilaita yhteensä 959, edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 954.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 65 henkilöä, joista ekonomeja 60, dipl.insinöörejä 4 ja metsänhoitajia 1. Lukuvuoden päättyessä oli kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa opiskelevia 231; edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 257.

Ylimääräiseksi tai kuunteluoppilaaksi on hyväksytty 3 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 144 opiskelijaa, kirjeenvaihtajan tutkinnon 45 opiskelijaa, kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon 23 henkilöä.

Kanslerin ja rehtorin virat.

Kanslerina on koko lukuvuoden ajan toiminut prof. *Bruno Suviranta*. Hänen ollessaan ulkomaanmatkan takia 9. 8. ja 15. 10. 1958 välisen ajan estynyt virkaansa hoitamasta, rehtori on perussääntöjen 11 §:n mukaisesti toiminut hänen sijaisenaan.

Rehtorina on ollut prof. *Kalle Kauppi*, vararehtorina prof. *Pekka Heinänen*, joka rehtorin ollessa Helsingin yliopistolle suoritettavan tehtävän vuoksi virasta vapaana 16. 1.—31. 1. 1959 on toiminut hänen sijassaan.

Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia.

Perussääntöjen muutokset ja uudet järjestyssäännöt.

Perussäännöt. Valtioneuvoston tammikuun 18 päivänä 1951 vahvistamien perussääntöjen 13 §:n mukaan kuului Kauppakorkeakoulun valtuuskuntaan enintään 36 jäsentä. Näistä oli Keskuskauppakamarin valittava yksi ja maassa toimivien kauppakamaripiirien kunkin yksi jäsen. Suomalaisen Liikesivistysrahaston Kannatusyhdistys r.y. taas valitsi yhtä monta jäsentä kuin kauppakamarilaitos edellään otetun mukaan yhteensä. Kauppakamaripiirien luvun kasvaessa esti edellämainittu valtuuskunnan jäsenmäärän yläraja uusilta kauppakamareilta mahdollisuuden valita edustajansa valtuuskuntaan. Jotta kaikki jo perustetut ja lähitulevaisuudessa perustettavat kauppakamarit saisivat edustajansa valtuuskuntaan, oli välttämätöntä nostaa huomattavasti valtuuskunnan jäsenten enimmäismäärää. Hallituksen ehdotuksesta valtuuskunta hyväksyi sellaisen muutoksen perussääntöjen 13 §:n 1 momenttiin, että valtuuskunnan jäsenten enimmäisluku korotettiin 36:sta 52:ksi. Mainitun §:n säännös muutoin, siis mikäli koski sitä periaatetta, että kauppakamarilaitos ja Suomalaisen Liikesivistysrahaston Kannatusyhdistys r.y. valitsevat aina saman määrän jäseniä, jäi edelleen voimaan. Valtuuskunta teki päätöksensä perussääntöjen muuttamisesta kahdessa kokouksessa, nimittäin maaliskuun 26 päivänä ja marraskuun 20 päivänä 1958. Valtioneuvosto vahvisti muutoksen joulukuun 31 päivänä 1958 (As.kok. 563/58).

Järjestyssäännöt. Korkeakoulun 20. 7. 1953 vahvistettuihin järjestyssääntöihin oli vuosien kuluessa ollut välttämätöntä tehdä erinäisiä muutoksia. Tämän johdosta oli tullut aiheelliseksi järjestyssääntöjen tarkistaminen kaikilta osiltaan. Prof. Kaupin jo vararehtorina ollessaan laatiman ehdotuksen pohjalta, joka käsitti järjestyssäännöt kokonaisuudessaan, oli jo keväällä 1957 tehty pari asiallista muutosta, joista mainittakoon opettajanvirkojen perustamismenettelyä ja opetusalan määräämistapaa koskeva säännös ja suomenkielisen kypsyysnäytteen kirjoittamista koskeva ohje. Lukuvuoden 1957—58 kevätlukukaudella suoritettiin rehtorin laatiman kokonaisehdotuksen käsittely opettajaneuvostossa. Koko järjestyssäännöt tulivat siten yhtenäisesti laadituiksi, ennemmin tapahtuneet osittaismuutokset varteenottaen, erinäisiä muutoksia tehden ja tulkinnanvaraisilta kohdilta selventäen. Opettajaneuvosto lähetti ehdotuksensa kanslerille vahvistamista varten. Hankittuaan asiasta korkeakoulun hallituksen lausunnon kansleri vahvisti

järjestyssäännöt elokuun 7 päivänä 1958. Asiallisesti nämä uudet järjestyssäännöt ovat suurimmalta osaltaan aikaisempien järjestyssääntöjen sisällyksen ja sen pohjalla muodostuneen käytännön mukaiset, kuitenkin näiltäkin kohdiltaan saatettuina sanamuodollisesti tarkistettuun asuun. Erityisesti on pyritty selventämään erinäisiä tutkintoja koskevia, varsinkin oppilaiden kannalta tähdellisiä kohtia, jotka olivat tulkinnanvaraisia ja ehkä vaikeatajuisia. Mainittakoon, että sekä ekonomin että kirjeenvaihtajan tutkintoon saadaan nyttemmin sisällyttää ylimääräisinä aineina portugalin ja italian kielet niin myös muita aineita, mikäli kansleri opettajaneuvoston ehdotuksesta niin päättää.

Valtuuskunta.

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Syyskokouksessaan marraskuun 20 p:nä valtuuskunta hyväksyi talousarvion vuodeksi 1959. Hallituksen jäseniksi tammikuun 1 p:nä 1959 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi se valitsi uudelleen erovuorossa olevan jäsenen KTT h.c. *Eino Hirvosen*. Virallisten asiain jälkeen rehtori teki selkoa valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen sattuneista virkanimityksistä ja muista huomattavista tapahtumista korkeakoulun piirissä. Välittömästi kokouksen päätyttyä prof. *Huugo Raninen* esitelmöi valtuuskunnan jäsenille edustamansa tieteenalan, liiketaloustiede II:n opetusohjelmasta, tavoitteista ja tulevaisuuden suunnitelmista.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 20 p:nä 1959 valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1959 uudelleen kauppaneuvos KTT h.c. *Alwar Niklanderin* ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vuorineuvos *J. W. Waldenin*. Hallituksen vuosikertomus hyväksyttiin, korkeakoulun tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus. Vuoden 1959 tilejä tarkastamaan valittiin entiset tilintarkastajat: professori *Martti Saario*, johtaja KTM, KHT *Tyko Vanhala* sekä KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka viimeksimainitun tehtävänä on toimia myös valvontatarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin samoin entiset, nimittäin kauppaneuvos KTM *Aulis Kauppinen* ja kauppaneuvos, ekonomi *Arvi Raikkala*. Rehtori *Kauppi* antoi selonteon korkeakoulun toiminnasta valtuuskunnan syyskokouksen jälkeen. Kokouksen päätyttyä vt. professori *Sakari Mattila* esitelmässä teki selkoa talousmatematiikan ja tilastotieteen asemasta Kauppakorkeakoulun oppiaineena ja sen keskeisistä opetuksellisista kysymyksistä.

Valtuuskunnan kokoonpanossa on tapahtunut toimintavuoden aikana seuraavat muutokset. Valtioneuvoston vahvistettua 31. 12. 1958 tekemällään päätöksellä perussääntöjen 13 §:n muutoksen, jonka mukaan valtuuskunnan jäsenten enimmäismäärä nousi 36:sta 52:een, pyydettiin myös Hämeenlinnan, Mikkelin ja Pohjois-Karjalan kauppakamareita, joilla ei ollut edustajaansa valtuuskunnassa, nämä valitsemaan sekä vastaavasti Liikesivistysrahastoa valitsemaan 3 uutta jäsentä. Hämeenlinnan kauppakamari valitsi edustajakseen toimitusjohtaja, ekon. *Anders Kuusterän*, Mikkelin kauppakamari kaupunginjohtaja, ekon. *Ensio Häyrisen*, Pohjois-Karjalan kauppakamari johtaja *MH Eino J. Aron* sekä Liikesivistysrahasto toimitusjohtaja, ekon. *Onni Rannikon*, toimitusjohtaja *KTM Valde Vainion* ja toimitusjohtaja *Tauno Väyrysen*. Kaikki ne jäsenet, jotka tammikuun 1 päivänä 1959 joutuivat erovuoroon, on asianomaisten järjestöjen toimesta valittu uudelleen valtuuskunnan jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1959—61 seuraavasti: toimitusjohtaja *Olli Caloniuss* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *S. A. Harima* (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *Veikko Kemppainen* (Kemin kauppakamari), kauppaneuvos *Juho Kuosmanen* (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *Erkki Lipsanen* (Porin kauppakamari), toimitusjohtaja *Aarne Mälkiä* (Länsi-Uudenmaan kauppakamari), kauppaneuvos *Arvi Raiikkala* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Lauri Ruuskanen* (Tampereen kauppakamari), vuorineuvos *Uuno Takki* (Liikesivistysrahasto), johtaja *Erkki Varanko* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Evald Vainio* (Keski-Pohjanmaan kauppakamari) ja pääjohtaja *Matti Virkkunen* (Liikesivistysrahasto).

Hallitus.

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut 6 kertaa. Perussääntöjen 20 pykälän mukaisesti se on käsitellyt korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan helmikuun 5 p:nä hallitus valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1959 edelleen toimitusjohtaja, KTT h.c. *Eino Hirvosen* ja varapuheenjohtajakseen samoin edelleen pääjohtaja *VT Matti Virkkusen*. Niistä asioista, joita hallituksen kokouksissa on käsitelty, kerrotaan eri yhteyksissä tässä kertomuksessa.

Opettajaneuvosto.

Opettajaneuvosto on lukukausien aikana kokoontunut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta joka perjantai. Lisäksi on pidetty tarvittaessa muina aikoina kokouksia, mm. elokuussa uusien oppilaiden valitsemista

varten. Päätökset, joita on kokouksissa tehty ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Kolmivuotiskauden 1958-60 valtioneuvosto.

Kauppakorkeakoulujen valtioneuvostuksesta annetun lain soveltamisasetuksen 4 §:n mukaan vahvistaa valtioneuvosto aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan, mitkä korkeakoulun virat ja toimet seuraavan 3-vuotiskauden aikana ovat valtioneuvoston oikeuttamia. Tämä vahvistaminen on kuitenkin jo parin edellisen ja nyttemmin vuosien 1958—60 kohdalta valtioneuvostossa viipynyt paljon yli säädetyn ajan. Kulumassa olevan 3-vuotiskauden osalta ilmoitti kauppa- ja teollisuusministeriö kirjelmällään helmikuun 27 p:ltä 1959 tämän vahvistuksen tapahtuneen. Kolmivuotiskaudeksi 1958—60 valtioneuvoston oikeuttaviksi uusiksi viroiksi oli hyväksytty molemmat anotut apulaisprofessorin virat, nim. toinen, joka on vaihtuva-alainen ja joka on tällä kertaa sijoitettu talousmaantieteeseen, sekä toinen, alaltaan kiinteä liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka. Edelleen hyväksyttiin pikakirjoituksen lehtorin ja yksi kirjaston amanuenssin virka. Valtioneuvosto viroille saadaan kuitenkin vasta vuoden 1959 alusta lukien. Anotuista viroista jäi hyväksymättä yksi kirjaston amanuenssin virka sekä yksi kanslistin ja yksi vahtimestarin toimi.

Virat ja toimet.

Professorin virat.

Kansantaloustieteen toinen professorin virka, joka tuli avoimeksi kanslerin myönnettyä prof. *Reino Rossille* hänen pyytämänsä eron kesäkuun 1 päivästä 1958 lukien, julistettiin haettavaksi viimeistään saman kuun 30 päivänä. Määräajan kuluessa hakivat virkaa kaupallinen neuvos *FM Paavo Aarnio*, TeT *Reino Ajo*, VTT *Raimo Ilaskivi*, KTM *Jouko Paakkanen*, dosentti VTT *Pentti Pöyhönen* ja lehtori KTL *Fedi Vaivio*, jotka kaikki pyysivät vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan heinäkuun 2 p:nä opettajaneuvosto myönsi hakijoille pätevoitymisaikaa kesäkuun 30 p:ään 1959 saakka.

Talousmatematiikan professorille *Ernst Ensio Kivikoskelle* kansleri hänen anomuksestaan myönsi eron mainitusta professorin virasta lukien 29. 9. 1959, jolloin professori Kivikoski täytti 67 vuotta ja siis tuli täysinpalvelleeksi. Samalla kansleri myönsi professori Kivikoskelle sairauden vuoksi virkavapautta syyskuun 1 p:stä saman kuun 29 päi-

vään. Opettajaneuvosto määräsi kokouksessaan syyskuun 5 p:nä apulaisprofessori *Sakari Mattilan* hoitamaan talousmatematiikan professorinvirkaa professori *Kivikosken* sairauden aikana sekä kokouksessaan syyskuun 19 p:nä samaa professorin virkaa, sen tultua syyskuun 29 p:nä avoimeksi, edelleen toistaiseksi ja siksi kunnes virka täytetään vakinaisesti. Kokouksessaan lokakuun 24 p:nä opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille, että ko. talousmatematiikan professorin virka muutettaisiin *talousmatematiikan ja tilastotieteen* professorin viraksi ja että viran opetusalaksi määrättäisiin vastaavasti talousmatematiikka ja tilastotiede. Kun kansleri joulukuun 12 p:nä 1958 tekemällään päätöksellä oli hyväksynyt ehdotuksen, julistettiin virka haettavaksi tammikuun 12 p:nä 1959 päättyvänä hakuajana. Määräajan kuluessa virkaa haki apulaisprofessori FT *Sakari Mattila*, joka anoi vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan tammikuun 16 p:nä 1959 opettajaneuvosto myönsi hakijalle pätevytymisaikaa tammikuun 12 päivään 1960.

Kauppaoikeuden professori *Väinö Vihman* kuoltua elokuun 11 päivänä 1958 sanotun aineen toinen professorin virka tuli avoimeksi. Kokouksessaan syyskuun 5 p:nä 1958 opettajaneuvosto määräsi dosentti *K. A. Telarannan* hoitamaan mainittua virkaa toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään. Samalla dosentti *Telaranta* vapautettiin hoitamasta niitä opetus- ja kuulustelutehtäviä, joihin hänelle oli annettu määräys siksi ajaksi kuin kauppaoikeuden professori *Kauppi* toimii rehtorina. Samassa kokouksessa opettajaneuvosto määräsi hoitamaan niitä tehtäviä, joista prof. *Kauppi* kanslerin toukokuun 31 p:nä antamalla päätöksellä oli vapautettu, lukuvuodeksi 1958—59 dosentti, LaT *Aimo O. Aaltosen* yhdessä LaT *Pertti Muukkonen* kanssa.

Opettajaneuvoston ryhdyttyä käsittelemään kysymystä viran vakinaisesti täyttämistä ehdotettiin viran opetusalan tarkempaa määrittelemistä ja osittaista muuttamista. Kun tämän asian käsittely oli suoritettu loppuun, opettajaneuvosto teki kanslerille ehdotuksen puheenaolevan professorinviran opetusalaa koskevaksi ohjeeksi. Sittenkun kansleri opettajaneuvoston ehdotuksesta joulukuun 19 p:nä 1958 antamallaan päätöksellä oli vahvistanut puheenaolevan kauppaoikeuden professorinviran opetusalaa koskevan ohjeen, julistettiin mainittu virka haettavaksi aikana, joka päättyi tammikuun 19 p:nä 1959. Määräajan kuluessa virkaa hakivat dosentti LaT, KTM *Aimo O. Aaltonen*, LaT, ekon. *Olli Ikkala*, LaT *Pertti J. Muukkonen* ja dosentti LaT *K. A. Telaranta*, jotka kaikki pyysivät vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan tammikuun 23 p:nä 1959 opettaja-

neuvosto myönsi hakijoille pätevytymisaikaa tammikuun 19 p:nä 1960 saakka.

Liiketaloustieteen professorinviran, jonka opetusala on markkinointi ja jakelutalous, hakijat dosentti KTT *Mika Kaskimies*, KTT, VT *Jorma Pasanen* ja FT *Ahti M. Salonen* olivat saaneet, niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, pätevytymisaikaa kesäkuun 24 p:nä 1958 saakka. Hakijat *Kaskimies* ja *Pasanen* jättivät hakemuksiinsa lisäselvityksiä pätevytymisaajan kuluessa. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevydestä opettajaneuvosto pyysi professorit *Olof Henellin* ja *Eino M. Niinin* ja FT *C.-E. Olinin*, Helsingistä, ja professori *Ulf af Trollden* Göteborgista.

Kun kaikki pyydyt asiantuntijain lausunnot olivat saapuneet, ne avattiin ja esitettiin opettajaneuvoston kokouksessa toukokuun 22 p:nä. Kun hakijat *Pasanen* ja *Salonen* olivat peruuttaneet hakemuksensa, piti ainoa jäljellä oleva hakija *Kaskimies* toukokuun 29 p:nä säädetyn näyteluenton opettajaneuvoston hyväksymistä aiheesta, minkä jälkeen opettajaneuvosto kokouksessaan 3 päivänä kesäkuuta 1959 katsoi yksimielisesti dosentti KTT *Kaskimiehen* päteväksi puheena olevaan professorinvirkaan ja asetti hänet siihen ehdolle.

Opettajaneuvoston tekemästä esityksestä on kansleri helmikuun 13 p:nä tekemällään päätöksellä oikeuttanut professori *Kalle Kaupin*, joka maaliskuun 10 p:nä 1959 täytti 67 vuotta, pysymään virassaan heinäkuun 31 p:nä 1961 saakka.

Kokouksessaan lokakuun 3 p:nä opettajaneuvosto valitsi prof. *Huugo Ranisen* promoottoriksi 29. 9. 1958 eläkkeelle siirtyneen professori *Ensio Kivikosken* jäljellä olevaksi toimikaudeksi, joka kestää vuoden 1960 loppuun.

A p u l a i s p r o f e s s o r i n v i r a t .

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, oli professori *Olof Jonassonia* Göteborgista sekä professori *Oiva Tuomista* Turun yliopistosta pyydetty antamaan asiantuntijalausuntensa avoinna olevan talousmaantieteen apulaisprofessorin viran hakijoiden tieteellisestä pätevydestä. Opettajaneuvoston kokouksessa syyskuun 26 p:nä 1958 esitettiin asiantuntijain lausunnot. Tämän jälkeen FL *Uuno Varjo* peruutti hakemuksensa. Hakijat *Granö* ja *Jaatinen* pitivät lokakuun 24 p:nä 1958 näyteluentonsa, minkä jälkeen opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 14 p:nä 1958 julisti kummankin hakijan kelpoiseksi talousmaantieteen apulaisprofessorin virkaan sekä asetti heidät ehdolle sanottuun virkaan, ensimmäiselle sijalle dosentti FT *Stig Tyrgil Hjalmarson*

Jaatisen ja toiselle sijalle FT Olavi Granön. Päätöksellään joulukuun 23 p:ltä 1958 kansleri nimitti dosentti Stig Jaatisen talousmaantieteen apulaisprofessoriksi tammikuun 15 p:stä 1959 lukien.

Edellisessä vuosikertomuksessa on selostettu, että professorit Axel Grandell ja Eino M. Niini oli pyydetty asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa avoinna olevan liiketaloustieteen apulaisprofessorin viran hakijain tieteellisestä pätevyydestä, minkä lisäksi University of Californian liiketaloustieteen professorilta Waino W. Suojaselta oli pyydetty lausunto hakijain tieteellisten teosten arvosta. Opettajaneuvoston kokouksessa marraskuun 14 p:nä 1958 esitettiin asiantuntijain lausunnot. Tämän jälkeen hakija Pasanen peruutti hakemuksensa. Hakija Honko piti säädetyn näyteluennon marraskuun 28 p:nä, minkä jälkeen opettajaneuvosto samana päivänä pitämässään kokouksessa julisti hänet kelpoiseksi liiketaloustieteen apulaisprofessorin virkaan ja asetti hänet siihen ehdolle. Päätöksellään joulukuun 29 p:nä kansleri nimitti dosentti KTT Jaakko Olavi Hongon liiketaloustieteen apulaisprofessoriksi tammikuun 1 p:stä 1959 lukien.

Dosentintoimet.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, olivat seuraavat kielten lehtorit anoneet, että heidät nimitettäisiin dosenteiksi edustamiinsa oppiaineisiin: lehtori FT Kaj B. Lindgren saksan kielen ja kirjallisuuden dosentiksi, lehtorit FT:t Irma Rantavaara ja Erkki Penttilä englannin kielen ja kirjallisuuden dosenteiksi ja lehtori FT Reino Hakamies romaanisen filologian dosentiksi. Jo edellisenä lukuvuonna oli määrätty asiantuntijat antamaan lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä ko. dosentintoiimiin. Sittenkun asiantuntijoiksi pyydettyjen professorien Pekka Kataran ja Emil Öhmannin puoltavat lausunnot tri Lindgrenin tieteellisestä pätevyydestä oli esitetty ja hakija syyskuun 12 p:nä oli pitänyt näyteluennon, opettajaneuvosto kokouksessaan syyskuun 19 p:nä julisti hänet kelpoiseksi saksan kielen ja kirjallisuuden dosentin toimeen. Päätöksellään syyskuun 20 p:nä kansleri nimitti tri Lindgrenin saksan kielen ja kirjallisuuden dosentiksi.

Asiantuntijoiksi pyydettyjen professorien Tauno Nurmelan ja Veikko Väänänen annettua lausuntonsa, joissa he ilmoittivat pitävänsä tri Hakamiestä tieteellisesti pätevänä romaanisen filologian dosentin toimeen, ja hakijan pidettyä syyskuun 12 p:nä näyteluennon, opettajaneuvosto kokouksessaan syyskuun 19 p:nä julisti hänet kelpoiseksi mainittuun dosentin toimeen. Päätöksellään syyskuun 20 p:nä kansleri nimitti tri Hakamiehen romaanisen filologian dosentiksi.

Sittenkun professori Y. M. Biese ja apulaisprofessori Tauno Mustanoja, joilta oli pyydetty asiantuntijalausuntoa trien Rantavaaran ja Penttilän tieteellisestä pätevyydestä englannin kielen ja kirjallisuuden dosentin toimeen, olivat antaneet myönteiset lausuntonsa ja tri Penttilä ja Rantavaara olivat pitäneet lokakuun 13 p:nä näyteluennon, opettajaneuvosto samana päivänä pitämässään kokouksessa julisti heidät kelpoiseksi mainittuun dosentin toimeen. Päätöksellään lokakuun 17 p:nä kansleri nimitti heidät kumpaisenkin englannin kielen ja kirjallisuuden dosentiksi.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, oli FT Kullervo Rainio anonut, että hänet nimitettäisiin psykologian dosentiksi. Sittenkun professorit Kai von Fieandt ja Martti Takala, jotka oli pyydetty asiantuntijoiksi arvostelemaan hakijan tieteellistä pätevyyttä, olivat antaneet lausuntonsa, jotka olivat myönteiset, ja hakija oli pitänyt näyteluennon syyskuun 12 p:nä, opettajaneuvosto samana päivänä pitämässään kokouksessa julisti tri Rainion kelpoiseksi sanottuun dosentin toimeen. Päätöksellään syyskuun 20 p:nä kansleri nimitti hänet psykologian dosentiksi.

LaT, KTM Aimo O. Aaltonen oli, kuten edellisessä vuosikertomuksessa jo mainittiin, anonut, että hänet nimitettäisiin kauppaoikeuden dosentiksi. Asiantuntijoiksi pyydettyjen professorien Berndt Godenhjelm, A. R. Heikosen ja Curt Olssonin lausunnot esitettiin lokakuun 31 p:nä. Sittenkun tri Aaltonen oli pitänyt säädetyn näyteluennon marraskuun 21 p:nä, opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 28 p:nä julisti hänet kelpoiseksi anomaansa dosentin toimeen. Päätöksellään joulukuun 12 p:nä kansleri nimitti tri Aaltosen kauppaoikeuden dosentiksi.

Dosentti Esa Kaitilalle sekä dosentti Reino Rossille kansleri on myöntänyt vapautuksen luennoimisvelvollisuudesta lukuvuodeksi 1958—59, samoin professori Aulis J. Alaselle, jolle aikaisemmin jo oli myönnetty vapautus vuodeksi 1958, vielä kevätlukukaudeksi 1959. Prof. Alasen virkavapauden aikana taloushistorian luentoja on määräyksestä pitänyt FM Mikko Mikkeli.

Lehtorinvirat, muut opettajantehtävät ja assistenttitoimet.

Lehtori KTL, Fedi Vainiolla on kansleri tutkimustyön vuoksi myöntänyt virkavapauden kansantaloustieteen lehtorinvirasta 1. 1. ja 31. 5. 1959 väliseksi ajaksi. Hänen sijaisenaan on opettajaneuvoston määräyksestä toiminut KTL, Jaakko Lassila.

Lehtori FM *Erkki Vierikolle* on kansleri myöntänyt ulkomaisen opintomatkan vuoksi virkavapauden espanjan kielen lehtorin virasta 1. 3. ja 31. 5. 1959 väliseksi ajaksi. Hänen tehtäviään tänä aikana on määrätty hoitamaan dosentti, Svenska Handelshögskolanin lehtori FT *Erik von Kraemer*, FM *Aune Kukkonen* ja FM *Jukka Peitso* sekä lisäksi korkeakoulussa oleva espanjan kielen stipendiaatti perito mercantil *Don Vicente Gea*.

Professori *Ensio Kivikoski* on määrätty lokakuun 1 p:stä lukien ylimääräisenä opettajana antamaan opetusta talousmatematiikassa ja tilastotieteessä. Assistentti FM *Jouko Manninen* on määrätty hoitamaan 3 viikkotuntia talousmatematiikan apulaisprofessorin opetusvelvollisuudesta sinä aikana, kun apulaisprofessori *Sakari Mattila* hoitaa avoimena olevaa talousmatematiikan professorinvirkaa.

Lehtori FM *Gunnar Nyberg* on määrätty lukuvuodeksi 1959—60 ruotsin kielen ylimääräiseksi opettajaksi.

Oikeusneuvos, dosentti LaT *Antti Hannikaiselle* on julkisen tehtävän vuoksi myönnetty vapautus kauppaoikeuden yhden seminaariryhmän johtamisesta vuoden 1959 alusta lukien.

Seuraavat assistentit, joiden toimikaudet olivat päättyneet, on määrätty huhtikuun 3 p:stä lukien edelleen mainittuihin toimiin toistaiseksi ja enintään elokuun 31 p:nä 1961: KTM *Leo Ahlstedt*, KTM *Risto Tuominen*, KTK *Eero Artto* ja KTK *Irja Lamppu* liiketaloustieteen assistenteiksi, ekon., Doctor of Business Administration *Meeri Saarsalmi* liiketaloustieteen ja taloushistorian assistentiksi, KTM *Jouko Paakkanen* kansantaloustieteen assistentiksi, FM *Jouko Manninen* talousmatematiikan ja tilastotieteen assistentiksi. Assistentit KTM *Martti Särkisilta* ja LaL, VT *Lauri Drockila*, joiden assistentin toimikaudet päättyvät 31 p:nä toukokuuta 1959, on määrätty kesäkuun 1 p:stä lukien toistaiseksi ja enintään 3 vuodeksi edelleen entisiin toimiinsa, edellinen liiketaloustieteen ja jälkimmäinen kauppaoikeuden assistentiksi.

Opettajaneuvosto on määrännyt seuraavat dosentit toimittamaan kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavien kielten *approbatur* ja *cum laude approbatur* arvosanojen kuulustelut: dosentit *Erkki Penttilän* ja *Irma Rantavaaran* englannin kielessä, dosentti *Kaj B. Lindgrenin* saksan kielessä ja dosentti *Reino Hakamiemen* ranskan ja espanjan kielessä.

Vt. professorit *K. A. Telaranta* ja *Sakari Mattila* on määrätty yhdessä suorittamaan yleisen vakuutusopin kuulustelut siten, että vt. prof. *Telaranta* kuulustelee vakuutusoppia ja -oikeutta koskevan osan ja vt. prof. *Mattila* vakuutustilastoa ja matematiikkaa koskevan osan.

Svenska Handelshögskolanin lehtori FT *Åke Granlund* on määrätty kevätlukukaudella 1959 toimittamaan kauppat.kand.tutkintoa suorittavien kuulustelut ruotsin kielessä.

Todistusten jako.

Poiketen aikaisemmin vallinneesta käytännöstä, jonka mukaan kevättutkintokautena valmistuvat saivat todistuksen tutkintonsa suorittamisesta lukukauden päättyessä, opettajaneuvosto kokouksessaan joulukuun 12 p:nä päätti, että todistukset ekonomin tai kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneille tästä lähtien annetaan joko syyslukukauden avajaisissa tai välittömästi niiden jälkeen rehtorin sopivaksi katsomana aikana. Muutoksen tarkoituksena on toiselta puolen aikaansaada se, että kevättutkintokauden kuulustelut voidaan entistä tasaisemmin hajoittaa koko tutkintokaudelle, siis myös sen loppuosalle, sekä toiselta puolen pienentää sitä aikaeroa, joka on vallinnut kevättutkintokaudella ja syys-tutkintokaudella valmistuvien välillä ja joka on aiheuttanut sen, että kevättutkintokauden on kohdistunut aiheetonta painetta.

Rehtori on määrännyt, että todistukset jaetaan syyslukukauden avajaistilaisuudessa, joka ensi lukuvuonna on syyskuun 12 p:nä klo 12.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille.

Sen johdosta, että prof. *Mikko Tamminen* oli vuoden 1958 päättyessä nauttinut varttuneille tieteenharjoittajille myönnettävää valtion apurahaa kolmen vuoden ajan, 1956—58, hän kanslerille osoittamassaan kirjelmässä ilmoitti luopuvansa apurahasta. Hakemuksen perusteella kansleri myönsi apurahan kolmivuotiskauden jäljellä olevaksi ajaksi eli kalenterivuodeksi 1959 professori *Kaarlo Hildénille*.

Nuoria tieteenharjoittajia varten osoitettiin korkeakoululle vuodeksi 1959 viisi apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti antoi apurahat KTM *Kari Castrénille*, assistentti LaL, VT *Lauri Drockilalle*, KTL, *Lauri Kailalle*, assistentti FM *Jouko Manniselle* ja assistentti KTM *Martti Särkisillalle*.

Valtion opintolainarahasto.

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on Kauppakorkeakoulua edelleen edustanut prof. *Pekka Heinänen*. Hänen varamiehenään on ollut prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina edelleen olleet prof. *Huugo Raninen* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään dosentti *Irma Rantavaara*, ja prof. *Pekka Heinänen*, henkilökohtaisena varamiehenään vt. prof. *K. A. Telaranta*. Ylioppilaskunnan edustajana on ollut yliopp. *Jaakko Salonoja*, varamiehenään yliopp. *Tapani Riekkinen*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut KTM *Risto Tuominen*.

Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus.

Edellisessä vuosikertomuksessa mainittu liikkeenjohdollinen täydennyskoulutuskurssi järjestettiin kuluneena lukuvuotena *Kauppakorkeakoulun, Svenska Handelshögskolanin, Teknillisen Korkeakoulun sekä Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön toimesta*. Kurssit järjestäneen toimikunnan puheenjohtajana ja kurssien johtajana toimi professori *Henrik Virkkunen*.

Kahdeksan viikon pituinen kurssi oli jaettu kolmeen jaksoon. Kurseille osallistui 28 käytännön liike-elämässä jo jonkinverran johtajakokemusta saanutta henkilöä, joilla useimmilla oli jokin akateeminen loppututkinto takanaan. Kurssien tavoitteiksi asetettiin:

- osanottajien ohjaamista liikkeenjohdolliseen ajatteluun ja pulmien käsittelyyn yrityksen kokonaisuuden kannalta,
- osanottajien johtamismenetelmien tuntemuksen lisäämistä,
- yrityksen toiminnan eri osien ja näiden yhteistoiminnan selvittämistä osanottajille,
- yrityksen ulkopuolisten taloudellisten ja sosiaalisten tekijöiden merkityksen selvittämistä sekä näiden tekijöiden tarkastelua yrityksen johtamisen kannalta.

Opetusohjelma sisälsi jaksojen puitteissa seuraavat osat:

I jakso 17. 8.—6. 9. 58

1. osa — Liikkeenjohdon tehtävät ja yrityksen tavoitteet.
2. osa — Yrityksen organisaatio.
3. osa — Henkilökuntapolitiikka.

II jakso 7. 1.—21. 1. 59

4. osa — Taloudellinen suunnittelu ja valvonta.
5. osa — Tuotannon johto.

III jakso 19. 5.—6. 6. 59

6. osa — Markkinoinnin johto.
7. osa — Yhteenvetoviikko.

Kurssien opettajina toimi kauppakorkeakoulujen opettajien lisäksi useita käytännön liike-elämän johtajia ja liikkeenjohdon asiantuntijoita.

Erityisesti on mainittava ensimmäisellä jaksolla toiminut *Mr. L. Edward Scriven*, TTT-American Associates-ryhmän johtaja sekä prof. *John S. Ewing*, joka toimi markkinoinnin opettajana III:lla jaksolla.

Kurssitoiminnan opettajavoimien koulutusta varten sai edellä mainittu säätiö Ford Foundationilta kevättalvella huomattavan apurahan, jonka turvin kursseille on vastaisuudessaakin tarkoitus hankkia amerikkalaisia opettajia sekä lähettää kaikkiaan 8 suomalaista opettajaa Yhdysvaltoihin 3—12 kuukaudeksi.

Kokemukset ensimmäisestä kurssista ovat rohkaisevat ja seuraava kurssi järjestetään samaan tapaan lukuvuonna 1959—60.

Filosofian luentosarja.

Helsingin yliopiston teoreettisen filosofian professori *Oiva Ketonen* on syyslukukaudella pitänyt kehittyneempiä kuulijoita varten tarkoitettua luentosarjaa tieteellisestä menetelmästä. Kuulijoina oli korkeakoulun opettajia ja opiskelijoita. Luennon johdosta useimmiten keskusteltiin.

”Studia Generalia”-luentosarja.

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan esittämän toivomuksen mukaisesti opettajaneuvosto päätti kokouksessaan 2. 5. 58 järjestää kuluneena lukuvuonna niinkuin eräänä aikaisempina vuosina luentotilaisuuksia, joiden tarkoituksena on perehdyttää korkeakoulun opiskelijat yleissivistyksellisiin kysymyksiin ja tieteen saavutuksiin heidän omien opintoalojensa ulkopuolelta. Opettajaneuvosto asetti luentosarjan järjestämistä varten toimikunnan, jonka puheenjohtajaksi valittiin prof. *Kaarlo Hildén*, varapuheenjohtajaksi prof. *Pekka Heinänen* sekä kolmanneksi jäseneksi lehtori FT *Erik Erämetsä*. Ylioppilaskunta puolestaan valitsi toimikunnan jäseniksi puheenjohtajansa ekon. *Heikki Haran*, kuraattorinsa ekon. *Pertti Tuomalan* ja yliopp. *Matti Hagmanin*.

Ohjelmaa pohtiessaan toimikunta oli yksimielinen siitä, että esitelmien tulisi käsitellä ajankohtaisia tapahtumia ja ilmiöitä inhimillisen tietämyksen eri aloilta. Ohjelma oli kokonaisuudessaan seuraava:

21. 10. prof. *Martti Kaila*: Yksilö ja hänen ympäristönsä;
28. 10. ministeri FT *Ragnar Numelin*: Itsenäistyneitä valtioita väri-
listen kansojen keskuudessa;
4. 11. dosentti *Eino E. Suolahti*: Kirjallisuus ja kulttuurihistoria;

11. 11. prof. *Esko Suomalainen*: Ihminen ja perinnöntekijät;
 18. 11. prof. *Pentti Halonen*: Uusimmista saavutuksista sydäntautien alalla;
 25. 11. dosentti *Aune Lindström*: Surrealismi — eräs moderni taideilmiö;
 17. 2. dos. *Jorma K. Miettinen*: Radioaktiivinen säteily; ihmiskunnan hyvän- vai pahantekijä;
 24. 2. prof. *Arvi Kivimaa*: Ihmisen kriisi nykyhetken teatterissa;
 3. 3. maist. *Joonas Kokkonen*: Ilmiöitä uusimmassa musiikissa;
 10. 3. Kenraali *K. L. Oesch*: Suomalainen sotilas kautta aikojen.

Ulkomaisia luennoitsijoita.

Amerikan Fulbright-stipendiaatteja koskevan ohjelman puitteissa Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan saivat yhteisesti koko lukuvuodeksi 1958—59 luennoitsijaksi University of Floridan liiketaloustieteen professorin *William M. Fox*'in USA:sta. Hänen antamastaan opetuksesta tehdään lähemmin selkoa liiketaloustiede II:n opetuksesta annetun selostuksen yhteydessä.

Hampurin yliopiston liiketaloustieteen professori *Reinhold Henzler*, joka oli saapunut Suomeen Helsingin yliopiston ja Kauppakorkeakoulun kutsumana, piti helmikuun 10 ja 11 päivinä Kauppakorkeakoulussa kaksi julkista luentoa aiheista »Die Tendenz zum Direktexport» ja »Der Markenartikel im Binnenhandel und Export».

Syracusan yliopiston USA liiketaloustieteen professori *Wilber C. Haseman*, joka toimi Turun Kauppakorkeakoulussa ja Handelshögskolan vid Åbo Akademi:ssä Fulbright-luennoitsijana, piti huhtikuun 7 p:nä kaksi julkista luentoa aiheista »The Controllership Function» ja »Some Practical Problems met with when Direct Costing Methods are Being Used».

Columbian yliopiston (New York) suomalaissyntyinen historian professori *John H. Wuorinen* piti Kauppakorkeakoulun kutsusta huhtikuun 23 p:nä englanninkielisen luennon aiheesta American University Institution and Organisation. Luennon johdosta keskusteltiin suomeksi.

Edellämainittuja julkisia luentoja kuulemaan kutsuttiin asianharastajia sanomalehdistön välityksellä.

Muuta kosketusta ulkomaisten korkeakoulujen kanssa.

Syyskuun 16 p:nä oli Moskovan yliopiston vararehtori, kemian professori *G. D. Vovshenko* Kauppakorkeakoulun vieraana. Vierailuohjelma käsitti tutustumisen korkeakoulurakennukseen sekä lounaan.

Tukholman kauppakorkeakoulun maantieteen laitos tarjosi keväällä 1959 tilaisuuden yhdelle Kauppakorkeakoulun opiskelijalle osallistua toukokuun jälkipuoliskolla järjestettyyn talousmaantieteelliseen opintoretkeen, jonka kohteina olivat Sundsvallin seudun metsänhoito ja teollisuus. Kauppakorkeakoulun opiskelijoita edusti KTK *Risto Laulajainen*.

Kauppakorkeakoulujen tutkintojen pätevyys valtion ja kuntien virkoihin.

Toimikunta, joka marraskuun 2 p:nä 1956 oli asetettu tutkimaan kauppakorkeakoulujen loppututkintoja suorittaneiden kelpoisuutta valtion, kuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen virkoihin ja toimiin, sai työnsä päätökseen joulukuun 12 p:nä. Tällöin toimikunta jätti mietintönsä Kauppakorkeakoulun opettajaneuvostolle, joka toimikunnan oli asettanut. Kauppakorkeakoulu lähetti mietinnön tammikuun 9 p:nä edelleen Kauppa- ja teollisuusministeriölle sekä pyysi ministeriötä tekemään asianmukaisiksi katsomansa aloitteet eri hallinnonhaaroja koskevien lakien, asetusten ja muiden määräysten muuttamiseksi ja kehittämiseksi siten, että mietinnössä esitetyt näkökohdat niissä otettaisiin huomioon. Ministeriön ensimmäinen toimenpide asiassa oli lausunnon pyytäminen muilta ministeriöiltä mietinnöstä niiltä osin kuin siinä käsiteltiin asianomaisen ministeriön toimipiiriin kuuluvia virkoja ja toimia.

Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukset.

Maan kaikkien kauppakorkeakoulujen rehtorit kokoontuivat Turun Kauppakorkeakoulun uuteen rakennukseen 31. I. 1959 käsittelemään eräitä yhteisiä, kauppakorkeakouluja koskevia kysymyksiä. Kokoukseen osallistuivat Kauppakorkeakoulun rehtori, prof. *Kalle Kauppi*, joka toimi kokouksen puheenjohtajana, Svenska Handelshögskolanin rehtori, prof. *Curt Olsson*, Turun Kauppakorkeakoulun rehtori, prof. *Auvo A. Sänntti* ja Handelshögskolan vid Åbo Akademi'n rehtori, prof. *Axel Grandell*. Kokouksessa oli saapuvilla myös Kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö, hallitusneuvos *Reino R. Lehto*. Kokouksessa tapahtuneen käsittelyn tuloksena toimitettiin kevätlukukauden kuluessa Kauppa- ja teollisuusministeriölle pyydetty, rehtorien allekirjoittama lausunto eräistä nykyisen kauppakorkeakouluja koskevan lainsäädännön soveltamista koskevista kysymyksistä sekä esitettiin pääministerille rehtorien yhteinen lausuma matematiikan kokeen tekemisestä uudelleen pakolliseksi ylioppilaskirjoituksissa.

Rehtorien kokouksia päätettiin ruveta pitämään toistuvasti.

Lahjoitukset.

Kauppakorkeakoulu on lukuvuoden aikana saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: Liikesivistysrahasto 4.250.000:—, Eevi ja Eemil Tannisen säätiö 100.000:—, Suomen Sähkötukkuliikkeiden Liitto 10.000:—, Naisekonomien Kerho 5.000:—, Merenkulun Säätiö 120.000:—, Helsingin Osakepankki 100.000:—, Oy. Weilin & Göös Ab. 600.000:— ja Talous-Osakekauppa 100.000:—.

Kauppakorkeakoulu kiittää kunnioittavasti kaikkia lahjoittajia.

Stipendivarat.

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1959 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1959, selostetaan jalempänä, luvussa VII.

Professori W. Bonsdorffin rahasto oli 3.386.675:— ja korot 292.524:—. Rahastosta julistettiin haettavaksi 145.000:—.

Vakuutusosakeyhtiö Fennian rahaston pääoma oli 1.000.000:— ja korot 27.950:—.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 47.875:— ja korot 6.775:—.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 33.915:— ja korkovarat 7.967:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 97.858:— ja kertyneet korot 7.383:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 7.000:—.

Donovan Hjelmmannin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 7.269:—.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 138.735:— ja kertyneet korot 14.932:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 15.000:—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 5.500.000:—. Rahaston korkovarat olivat 416.159:—, joista julistettiin haettavaksi 410.000:—, mikä jaettiin.

Kauppakorkeakoulun Naistoimikunnan keräyksen stipendirahasto, pääoma 2.000.000:—. Rahaston korkovarat olivat 193.083:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 190.000:—.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 100.000:— ja korkovarat olivat 4.765:—. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi 4.000:—.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 1.052.300:— ja korot 70.860:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 70.000:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 150.000:—. Rahaston korot olivat 10.987:—, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 10.000:—.

Konttoritekniikan palkintorahaston pääoma oli 16.300:— ja kertyneet korot 2.217:—.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 297.215:— ja korot olivat 18.694:—, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 18.000:—.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 94.722:— ja stipendeiksi käytettävät korot 7.237:—. Korkovaroista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 7.000:—.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 173.133:— ja korot 23.337:—. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 23.000:—.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 2.000.000:— ja korot 177.750:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 177.000:—.

Luentosarjan rahaston pääoma oli 979.566:—. Rahastosta annettiin stipendeinä 286.381:—.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 500.000:— ja korkovarat 35.646:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 35.000:—.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 30.305:— ja käytettävissä olevat korot 4.032:—.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 240.984:—. Rahaston korot olivat 19.307:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 20.000:—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 500.000:— ja korkovarat 317.744:—. Korkovaroja ei vielä voida käyttää.

Naisekonomit r.y:n lahjoitus 5.000:— annettiin palkintona.

Olga ja J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 60.568:—.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma korkoineen oli 910.802:—.

Anni ja Samuli Pajarisen rahasto oli vuoden vaihteessa 57.577.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 1.050.000:— ja korot 73.631:—. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 73.000:—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 233.232:— ja korot 16.602:—, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi 16.000:—, mikä jaettiin.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 61.921:— ja korkovarat 4.544:—, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 4.500:—.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 137.831: — ja kertyneet korot 11.480: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 11.000: —.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 3.226.003: —. Korkovarot eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 49.340: — ja korkovarot 9.869: —.

Senaattori Otto Stenrothin rahaston pääoma oli 15.000.000: — ja stipendeinä käytettävät voittovarot 2.686.390: —. Hakemusten perusteella jaettiin 1.180.000: —.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 2.017.347: — ja korkovarot 142.715: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendeinä haettavaksi ja jaettiin 142.000: —.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 323.641: — ja käytettävissä olevat korot 18.282: —. Koroista julistettiin haettavaksi 18.000: —, mikä summa jaettiin.

Tampereen Säästöpankin rahaston pääoma oli 6.785: — ja korot 1.917: —.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 100.000: — julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 25.038: — ja korkoja 6.950: —, mikä julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa 109.143: — ja korot 5 442: —.

Weilin & Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 3.238.985: — ja korkovarot 237.175: —. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaari- kirjoituksista ja laudatututkielmista 237.000: —.

Kirjasto.

Kirjaston nidosmäärä oli vuoden 1958 lopussa n. 40.000. Hankinta-kirjaan vietiin vuoden kuluessa 1850 nidosta uutta kirjallisuutta, josta ostamalla on saatu 736 ja lahjoituksina tai vaihtoina 1114. Edellisten lisäksi vietiin hankintakirjaan 360 nidosta aikakauslehtiä. Hankinta-kirjaan vietyjen teosten kokonaisuusmäärä oli 2210. Asla-varoilla tilattua kirjallisuutta saatiin vuoden kuluessa yhteensä 135 nidosta. Vuoden 1959 Asla-varojen jaossa kirjasto sai \$ 600.

Huomattavimmista lahjoittajista mainittakoon lisäksi kansleri *Bruno Suviranta*, tri *J. Gemmell*, varat. *Veikko Kauppi*, kauppat.tri *Jorma Pohjanpalo*, eri maiden lähetystöt, *Oy Alkoholiliike Ab*, Eduskunnan kirjasto, *European Productivity Agency*, *Geologinen tutkimuslaitos*,

Handels-Hochschule St. Gallen, *Handelshögskolan i Göteborg*, *Handelshögskolan i Stockholm*, *Handelshøjskolen i København*, Helsingin yliopiston eri laitokset ja kirjasto, *Hochschule für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften*, Nürnberg, Kauppa- ja teollisuusministeriö, *Kooperativa förbundet*, Stockholm, *Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos*, the *London School of Economics and Political Science*, *Oy Serlachius Ab*, Suomen liikemies-yhdistys, Suomen metalliteollisuusyhdistys, Suomen ulkomaankauppaliitto, *Suomi-Neuvostoliitto-seura*, *Svenska handelshögskolan*, Tilastollinen päätoimisto, Turun yliopiston kirjasto, *United States Information Service*, *Universitetets socialøkonomiske institutt*, Oslo, Valtion maatalouskoelaitos, Valtion teknillinen tutkimuslaitos ja Åbo Akademi. Lahjoittajia oli yhteensä 248, näistä 167 kotimaisia. Suurin osa lahjoittajista oli valtion laitoksia sekä erilaisia oppi- ja liikelaitoksia ja yhteisöjä. Useat laitokset ja yhteisöt lahjoittivat kirjastolle vuosi- ja toimintakertomuksensa.

Lukusali sekä lainaus- ja yleisönpalveluosasto olivat avoinna lukukausien aikana klo 9—20, lauantaisin 9—14. Kesä- ja elokuussa kirjasto ja lukusali olivat avoinna klo 15—20 muina arkipäivinä paitsi lauantaisin. Kirjaston käyttö on edelleen vilkastunut. Lukusalissa oli päiväkirjaan merkittyjä käyntejä 8010.

Vuoden aikana annettiin kirjastosta kotilainoja 10841 nidosta. Lainoista oli lyhytaikaisia käsikirjastolainoja 800. Lisäksi lainattiin kirjoja ilman kuittia lukusalissa ja korkeakoulun muissa huoneissa käytettäväksi. Kaukolainoja on lähetetty 92 nidosta ja saatu 10. Lainausosaston puhelinpalvelu oli hyvin vilkasta. Aikakauslehtikiertoon otti osaa 46 koulun opettajaa ja virkailijaa, joilla kiersi 95 suomalaista ja 201 ulkomaista aikakauslehteä sekä 25 eri kirjastojen uutustiedotusta.

Kirjasto on vuoden 1957 alusta lähtien ollut osallisena Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen välisessä, näissä maissa ilmestyvien kansan- ja liiketaloudellisten aikakauslehtien kortituksessa. Kirjastossa on käyty läpi 65 Suomessa ilmestyvää aikakauslehteä, joiden tärkeimmät artikkelit on kortitettu ja UDK-luokiteltu. Suomalaisten artikkeleiden nimet on käännetty ruotsiksi Ruotsalaisen kauppakorkeakoulun kirjastossa. Kortteja on vaihdettu Pohjoismaiden muiden kauppakorkeakoulujen vastaaviin kortistoihin ja parin kotimaisen kirjaston kanssa kirjallisuuteen. Kortteja lähetettiin vuoden kuluessa kuhunkin paikkaan n. 1500.

Kirjaston aikakauslehtikortistoa on edelleen kartutettu. Vaihtokortistoihin kuuluvien korttien lisäksi siihen on tilattu TLS:n (Tekniska litteratursällskapet, Ruotsi) selostekortistosta osastot UDK 0, 3, 65. Lisäksi on kirjastossa kortitettu sellaiset ulkomaiset aikakauslehdet,

joissa on valmiit UDK-numerot. Aikakauslehtikortistossa oli vuoden lopussa n. 14000 korttia.

Kirjaston uutuushankinnoista ilmestyi vuoden aikana 5 tiedotusta, joita on lähetetty 180 yksityiselle henkilölle ja laitokselle. Kotimaisten kansan- ja liiketaloudellisten aikakauslehtien tärkeimmistä artikkeleista ilmestyi niin ikään 5 tiedotusta, jotka jaettiin samoihin paikkoihin kuin uutuustiedotuskin. — Vuoden kuluessa otettiin koulun opettajille ja oppilaille kirjaston valojäljennelaitteella 715 s. valojäljennöksiä.

Kirjastolle tuli vuonna 1958 yhteensä 392 aikakauslehteä, joista kotimaisia lehtiä oli 131 ja ulkomaisia 261. Aikakauslehdistä oli 195 saatu ostamalla ja 197 lahjaksi. Vuosien 1956 ja 1957 vuosikertomuksissa mainittujen lehtien lisäksi tuli kirjastoon v. 1958 seuraavat aikakauslehdet, joista tähdellä merkityt on saatu lahjaksi.

Kotimaiset

- *Kansallis-osake-pankki. Economic review. Hki
- *Kauppa-viesti. Hki
- Koti ja koulu. Hki (aik. Koulusanomat)
- *[Paraisten kalkkivuori.] Paraisten kalkkivuori osakeyhtiön julk. aikakauslehti. Parainen
- Reikäkortti. Hki
- *Sokeri pohjalla. [Julk.] Suomen sokeri. Hki
- *Sosiaalisen tutkimustoimiston tilastotietoja. [Hki]
- *Vauhtia myyntiin. Hki

Ulkomaiset

- The cost accountant. London
- Cost and management. Hamilton, Ont.
- Ekonomitšeskie nauki. Moskva
- Från departement och nämnder. Sthlm
- *Higher education and research in the Netherlands. The Hague
- Internationales Archiv für Verkehrswesen. Mainz
- The journal of industrial engineering. Columbus, O.

List of international conferences and meetings. Washington

The manager. The journal of the British institute of management. (Formerly Industry, incorporating Management bulletin, Management abstracts, Library bulletin, BIM notes for collective subscribers and the BIM quarterly bulletin.) London

Modern transport. London

*Monthly bulletin of agricultural economics and statistics. Rome

Nordisk järnbanetidskrift. Sthlm

*Norway exports. Oslo

Personnel management and methods. London

*Revue de la Commission internationale de juristes. La Haye

*Revue de la documentation. La Haye

Schweizerisches Archiv für Verkehrswissenschaft und Verkehrspolitik. Zürich

The Southern economic journal. Chapel Hill, N. C.

Teknisk tidskrift. Sthlm

Today's secretary. New York

III. Luennot ja harjoitukset kertomuskautena 1958-59.

A. KAUPPATIETEIDEN LISENSIAATIN JA KANDIDAATIN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Kandidaattiseminaarissa, jota ovat johtaneet professori *Mikko Tamminen* ja vt. professori *Pentti Pöyhönen* assistenttien *Jouko Paakkasen* ja *Matti Sarakonnun* avustamina, on pidetty seuraavat esitelmät:

Ekonomi *Erkki Mäentakanen*, Taloudellisen vallan ongelma; ekonomisti *Jouko Hauvonen*, Sosiaaliturvajärjestelmien rahoituksesta erityisesti tulonsiirtonäkökohtien kannalta; ekonomisti *Jouko Lehtovuori*, Pääoman rajatehokkuuden käsitteestä suhdanteoriain kannalta; ekonomisti *Pekka Ahtiola*, Suomen potentiaalinen henkilöautokanta; ekonomisti *Mirjami Hurmevirta*, Taloudellisen kasvun teoriasta; ekonomisti *Rauno Bister*, Onko talousteoria todellisuuden kartta (erityisesti kansainvälisen kaupan teorian kannalta tarkasteltuna); ekonomisti *Päivö Hankala*, Mainonnan mahdollisuudet lamakauden lievittäjänä teorian sekä erään käytännön esimerkin valossa.

Liiketaloustiede II.

Professori *Huugo Raninen* ja vt. professori *Mika Kaskimies* ovat luennoineet 2 v.t. valittuja osia kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon cum laude ja laudaturkurssista. Heidän johtamissaan seminaariharjoituksissa on käsitelty muutamia case-harjoituksia sekä pidetty seuraavat esitelmät:

Ekonomisti *Vesa Kaskimies*, Yrityksen kuljetustehtävät tarkasteltuna erityisesti valtionrautateiden tariffialennusten kannalta; ekonomisti *Leena Kivi*, Kevyiden kankaiden jakeluteiden rakenne Suomessa; ekonomisti *Irja Matilainen*, Erilaisten kannustimien käyttö liikeorganisaatiossa; ekonomisti *Pawo Merivirta*, Maitotaloustuotteiden ja margariinivalmisteiden välisestä kilpailusta; ekonomisti *Erkki Söderström*, Aloitetoiminnasta suhdetoiminnan osana tarkasteltuna erityisesti yrityksen päämäärän ja työntekijäin motivaation kannalta; ekonomisti *Onerva Vartiainen*, Markkinatutkimus yrityksen johdon apuna erityisesti tarkasteltuna tekstiilialan tuotantoyrityksen kannalta ja ekonomisti *Leo Virtaneva*, Huolinnan toimintatekijät.

Professori *William M. Fox*, Associate Professor of Industrial Relations and Management, University of Florida (teollisuuden suhdetoiminnan ja liikkeenjohtokysymysten apulaisprofessori Floridan yliopistossa Yhdysvalloissa) on toiminut lukuvuoden 1958—1959 aikana Fulbright-luennoitsijana Kauppakorkeakoulussa ja Svenska Handelshögskolan'issa. Syyslukukauden aikana hän on johtanut kerran viikossa kokoontunutta kandidaatin tutkintoa opiskeleville tarkoitettua seminaaria, jolloin opetus on tapahtunut case-metodin avulla. Näissä tilaisuuksissa on käsitelty henkilösuhdekysymyksiä.

Dosentti *Kullervo Rainio* on luennoinut kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskeleville 2 v.t. yksilöpsykologiaa työelämään liittyvin sovellutuksin (tarvedynamiikasta, työhön kannustavista tekijöistä, poikkeuksellisista reagointitavoista, oppimisesta ja työnopastuksesta, lahjakkuusrakenteesta ja -tutkimuksesta sekä henkilövalinnan psykologisista apuvälineistä).

Kauppaoikeus.

Professori *Kalle Kauppi* on syyslukukaudella luennoinut 2 tuntia viikossa teollisoikeutta.

Kauppaoikeuden *liseniaattiseminaari* on prof. *Kaupin* johtamana kokoontunut huhtikuun 22 päivänä 1959, jolloin tarkastettiin dosentti, *LaT Aimo O. Aaltosen* kauppätieteiden liseniaatin tutkinnon suorittamista varten taittokorehtuurina esittämä liseniaattitutkimus: Tavaravirheistä II (teoksen I osa oli aikanaan julkaistu ja hyväksytty väitöskirjana lakitieteen tohtorin arvon saamista varten Helsingin yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa).

Englannin kieli.

Dosentti *Irma Rantavaara* on luennoinut Amerikan kirjallisuuden yhteiskunnallisista piirteistä 2 t. joka toinen viikko.

Dosentti *Erkki Penttilä* on luennoinut 1 v.t. englannin kielen kehitystä ja 1 v.t. englannin kielen lauseoppia.

Ranskan kieli.

Dosentti *Reino Hakamiés* on luennoinut syyslukukaudella 2 tuntia viikossa aiheesta: Ranskan kielen historiaa.

Saksan kieli.

Dosentti *Kaj B. Lindgren* on luennoinut syyslukukaudella 2 v.t. saksan kielen kehityksestä ja kevätlukukaudella 2 v.t. saksan kielioppia.

B. EKONOMIN JA KIRJEENVAIHTAJAN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *Mikko Tamminen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. johdatusta kansantaloustieteeseen (käsitellen pääasiallisesti seuraavia kysymysryhmiä: peruskäsitteet, taloudellinen kiertokulku ja kansantulolaskelmat, kuluttajatalouden ja yrityksen teoria) sekä III vuosikurssilla 2 v.t. kevätlukukaudella kansainvälisistä taloudellisista suhteista.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Tamminen* on assistentti *Jouko Paakkasen* avustamana johtanut syys- ja kevätlukukaudella, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi. (Aihepiiri: Maailmantalous ja länsimaat):

Byman, Viljo, Jugoslavian taloudelliset ongelmat ja talouspolitiikka toisen maailmansodan jälkeen; *Kantell, Yrjö*, Länsi-Saksan taloudelliset ongelmat ja talouspolitiikka toisen maailmansodan jälkeen; *Ruohonen, Leo*, Maailmanpankki; *Schreck, Kari*, Beneluxmaiden taloudelliset ongelmat ja talouspolitiikka toisen maailmansodan jälkeen; *Toivonen, Juhani*, Yhdysvaltojen taloudelliset ongelmat ja talouspolitiikka toisen maailmansodan jälkeen; *Tuomela, Urpo*, Taloudellinen yhteistyö toisen maailmansodan jälkeen; *Tuukkanen, Jyrki*, Euroopan Hiili- ja teräsyhteisö; *Valkama, Jyrki*, Kohti Euroopan yhteismarkkinoita.

II vuosikurssi. (Aihepiiri: Kansainvälisen kaupan teoria):

Kalter, Altti, Ulkomaankaupan vaihtosuhte; *Lauritsalo, Arni*, Kiinteät vai muuttuvat valuuttakurssit?; *Mäki, Jukka*, Ostovoimapariteettiteoria; *Norrberg, Mirja*, Tullipolitiikan vaikutukset; *Paju, Marjatta*, Maksutaseen itsesäätöinen tasapainottuminen; *Pikkanen, Yrjö*, Dumping; *Pyrhönen, Raimo*, Kansainvälisen työnjaon syyt; *Yrjölä, Rauno*, Kansainvälisen työnjaon vaikutukset.

Dosentti *Pentti Pöyhönen* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville II vuosikurssilla 3 v.t. kansantaloustieteen esikurssia.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Pöyhönen* on assistentti *Jouko Paakkasen* avustamana johtanut syyslukukaudella, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi. (Aihepiiri: Vaihtelevia aiheita):

Ala-Nikkola, Jussi, Business Barometers; *Kosunen, Pentti*, Maatalouden ongelmia; *Lehtonen, Jukka*, OEEC; *Pöysälä, Pentti*, The Great Crash 1929; *Romano, J-Pekka*, Valuuttavaro; *Sourander, Raimo*, Science and Economic Development; *Tuukkanen, Paavo*, Rahalaitosten luotonantokyky; *Voutilainen, Eero*, Pääomamarkkinat Suomessa ja muissa Pohjoismaissa.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Pöyhönen* on assistentti *Matti Sarakonnun* avustamana johtanut kevätlukukaudella, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

II vuosikurssi. (Aihepiiri: Kokonaistaloudellisia aiheita):

Alander, Rolf, Mistä seikoista johtuu Suomen nykyinen suuri työttömyys; *Boedecker, Rolf*, Keskuspankkirahan liikkeelle laskeminen ja sitä rajoittavat tekijät; *Hakuli, Erkki*, Miksi ei voida devalvoida jatkuvasti viennin ylläpitämiseksi?; *Laakso, Erkki*, Finanssi-politiikan keinot ja niiden käyttäminen Suomen oloissa; *Metsähuone, Pertti*, »Balanserad expansion»-mietinnön selostus; *Okko, Seppo*, Säästäminen ja sijoitustoiminta kokonaistaloudellisessa mallissa; *Rapeli, Heikki*, Inflaation syyt ja vaikutukset.

Lehtori KTL, *F. L. Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella nykyaikaisesta rahaja luotto-organisaatiosta sekä luottojärjestelmän osuudesta kokonaistaloudellisessa prosessissa.

Lehtori *Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla syyslukukaudella 3 v.t. johdatusta kansantaloustieteeseen käsitellen ennenkaikkea raha-, luotto- ja pankkikysymyksiä, kansantulon ja työllisyyden määräytymisen teoriaa ja osittain suhdannevaihteluja.

Syyslukukauden seminaariharjoituksissa, joita lehtori *Vaivio* on johtanut assistentti *Matti Sarakonnun* avustamana, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi. (Aihepiiri: Ajankohtaisia talouspoliittisia kysymyksiä):

Erkkilä, Antti, Rahamarkkinoiden kehitys vuoden 1957 devalvaation jälkeen; *Hagman, Matti*, Tulonjakautuminen ja sen oikeudenmukaisuus; *Korpimies, Seppo*, Ammattijärjestön toiminnan tarkastelua; *Koskenala, Ilpo*, Maassamme viime aikoina harjoitetusta palkkapolitiikasta; *Laurila, Jaakko*, selostus prof. N. Meinanderin kirjasta »Det tillbakahållna välståndet»; *Nikula, Olli*, Sosiaalipoliittikkamme tila ja kehitys.

(Aihepiiri: Suhdannevaihtelut):

Heikkilä, Eero, Kiihtyvyyden periaate; *Jyrkinen, Pekka*, Yli-investointiteoriat; *Laukkanen, Pekka*, Kerrointeorian kehitys; *Lintala, Lauri*, Suddanneteorian yleinen kehitys; *Nevasuo, Kari*, Suomen suhdannevaihtelut; *Schüdt, Lauri*, Suhdannevaihtelujen kansainvälinen leviäminen; *Virtanen, Viljo*, 1930-luvun lamakausi.

(Aihepiiri: Raha- ja pankkikysymykset):

Helminen, Pentti, Sodanjälkeisen ajan keskuspankkipoliittikka; *Hurmalainen, Risto*, Yhdysvaltain pankkijärjestelmä; *Mali, Arto*, Rahalaitosten talletuskilpailu — syyt ja seuraukset; *Okkonen, Urpo*, Suomen inflaatiokasitys vuodesta 1939 lähtien;

Saarenheimo, Marjatta, Suomen Pankki keskuspankkina; *Saarinen, Pentti*, Rahan määrä ja sen kehitys Suomessa sodanjälkeisinä vuosina; *Teerisuo, Matti*, selostus prof. N. Meinanderin kirjasta »Ränteeffekten».

Lehtori *Vaivion* ollessa kevätlukukaudella virasta vapaana on KTL, *Jaakko Lassila* luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville kevätlukukaudella 3 v.t. osittain kansantulon määräytymisen teoriaa, suhdannevaihteluista ja kansainvälisen kaupan teoriaa.

Liiketaloustiede I.

Professori *Martti Saario* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. kirjanpidon teoriaa, hallinnollista kirjanpitoa, liikeverotusta, liikevaihtoverotusta ja kirjaustekniikkaa sekä III vuosikurssilla 2 v.t. kirjanpidon teoriaa, erikoistapauksia ja kirjanpidon organisaatiota. Luentoihin liittyviä harjoitustehtäviä ovat ohjanneet assistentit *Eero Artto*, *Irja Lamppu* ja *Raimo Suoniemi*.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Saario* on assistenttien kauppat.kand. *Eero Arton*, *Irja Lampun* tai ekonomi *Raimo Suoniemen* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Hämälä, Veli*, Taseet luottokyvyn ilmaisijoina; *Kolehmainen, Antti*, Osastokohtaisesta taloudellisesta tarkkailusta eräässä lasitehtaassa; *Lappalainen, Raimo*, Vuosituloksen tasoittamisen keinoista; *Lehto, Laila*, Erään teollisuuslaitoksen eri jakeluteiden kannattavuuden tarkkailusta; *Pärnänen, Pirkko*, KK-laisten osuusliikkeiden siirtyminen koneellistettuun kirjanpitojärjestelmään; *Sotisaari, Erkki*, Remburssit, niiden kirjanpidollinen käsittely ja tuottavuus pankin näkökulmasta katsottuna; *Steinbock, Janiki*, Huomioita erään lakkitehtaan kustannuslaskennasta ja kannattavuuden tarkkailusta katetuottoperiaatteen mukaan; *Talvio, Pekka*, Tuotekohtaisen kannattavuuden tarkkailusta kaupallisessa yrityksessä; *Tontti, Esko*, Myyntivalikoiman vaikutus kannattavuuteen rautakauppa-alan vähittäis- ja tukkuliikkeessä.

Kevätlukukaudella: *Hupli, Aino*, Teollisen yrityksen kiinteistöt verotuksessa; *Häggman, Juha*, Kiinteistöjen verotusarvon määrääminen Helsingin kaupungissa; *Ikonen, Tapani*, Merkintäoikeus; *Järvinen, Eila*, Erikoispiirteitä rakennuksien verotuksessa; *Korolainen, Sakari*, Kokonaistulon jakaminen useamman kunnan kesken; *Lehtola, Timo*, Lükevaihtovero rahoitustekijänä; *Lehtonen, Tuomo*, Verovuoden loukkaamattomuuden periaate; *Pottonen, Martti*, Merenkulun verohuojennukset; *Sukapää, Risto*, Palkanpidätysvelvollisuuden rajatapaukset; *Torri, Esko*, Kirja-arvopoisto; *Veikkolainen, Martti*, Kirjanpidon kulku Cellit Oy:ssä.

Professori *Henrik Virkkunen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. kustannuslaskennan ja teollisuuskirjanpidon perusteista ja III vuosikurssilla 2 v.t. teollisuusyrityksen tili-

puitteista, standardikustannuslaskennasta sekä yrityksen budjetti-toiminnasta. Luentoihin liittyvien harjoitustehtävien suorituksessa ovat opiskelijoita ohjanneet KTK *Irja Lamppu* ja KTK *Eero Arto* sekä ekonomi *Raimo Suoniemi*.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Virkkunen* on assistenttien KTK *Irja Lampun*, KTK *Eero Arton* ja ekonomi *Raimo Suoniemen* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Kuivonen, Erkki*, Tuotevalikoiman karsiminen ja sen vaikutus yrityksen kannattavuuteen; *Lehtimäki, Pekka*, Maatalouden kustannuslaskennan eräitä ongelmia; *Lötjönen, Eila*, Kemiallisen teollisuuden kustannuslaskennan ongelmia; *Malinen, Antero*, Sisäisten suoritteiden laskennasta, erityisesti apuosastojen kannalta; *Paavolainen, Mauno*, Matka- ja edustuskustannukset verojen ennakkoperinnän ja verotuksen kannalta; *Takamäki, Keijo*, Suurtukkuliikkeen osastojen kannattavuuden tarkkailu; *Uotinen, Kalevi*, Valtionrautateiden uusi kirjanpitojärjestelmä; *Vesterinen, Jouko*, Laskutusrutiini ja luotontarkkailu.

Kevätlukukaudella: *Holttinen, Rauni*, Hotelli-ravintolan kirjanpito ja kannattavuuden tarkkailu; *Händelin, Raimo*, Kauppaliikkeen asiakaslaskutus; *Kaitala, Marjaleena*, Asunto-osakeyhtiön kirjanpidon ja verotuksen erikoispiirteitä; *Korpimies, Pentti*, Kannattaako yhteiskustannuksia jakaa ja mitä varten; *Lunnas, Liisa*, Yrityksen maksuliikenteen ja shekkitilin hoito; *Mäkinen, Hilka*, Palkanlaskennan lomakkeet ja palkanlaskennan järjestely teollisuusyrityksessä; *Mäkinen, Osmo*, Erään pulttitehtaan kustannuslaskennasta; *Repo, Jukka*, Luotonanto ja maksujen perintä tukkuliikkeessä; *Virtanen, Esa*, Poistot yrityksen tuloslaskennan, verotuksen ja kustannuslaskennan kannalta.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Virkkunen* ja apul. professori *Jaakko Honko* ovat johtaneet assistenttien KTK *Irja Lampun*, KTK *Eero Arton* ja ekonomi *Raimo Suoniemen* avustamina, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Aho, Tarmo*, Eri yritysmuodot verotuksessa; *Koivisto, Mauno*, Osuuskassan kirjanpito ja taseet; *Lindén, Ralf*, Palkkausjärjestelmät; *Narto, Leila*, Konsernin tase; *Pekkarinen, Sakari*, Yrityksen vakuutuksista ja vakuutusarvojen määrittämisestä; *Pulkisto, Eila*, Teollisuusliikkeen tilintarkastus; *Ruuhela, Reijo*, Yrityksen sijaintipaikan valinta; *Ylinen, Paula*, Yhdistyksen tilintarkastus.

Kevätlukukaudella: *Ankio, Risto*, Käytännön keinoja kustannusten jakamiseksi kiinteisiin ja muuttuviin; *Anttolainen, Matti*, Uudet poistosäännökset verotuksessa; *Huttunen, Martti*, Kulujen ja tuottojen kypsyminen kirjattavaksi; *Ilmivalta, Pauli*, Yrityksen arvo; *Jakonen, Jukka*, Katetuottolaskennan sovellutus erääseen trikootehtaaseen; *Männistö, Martti*, Palkanlaskennasta ja palkkausjärjestelmistä.

Apulaisprofessori *Jaakko Honko* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t. johdatusta teoreettiseen ja sovellettuun liiketaloustieteeseen (peruskäsitteet, tuotot ja kustannukset, menekki, tuotannon tekijäin ostot, parametriteoria, rahoitus, organisaatio, laskentatoimi).

Apul.prof. KTT *Jaakko Honko* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 v.t. kirjanpidon perusteista sekä lyhyesti yrityksen kannattavuuden suunnittelusta ja valvonnasta. Johtanut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla kirjanpidon harjoituksia.

Seminaariharjoituksissa, joita apulaisprofessori *Honko* on assistenttien KTK *Irja Lampun*, KTK *Eero Arton* ja ekonomi *Raimo Suoniemen* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Kolu, Toivo*, VR:n kannattavuuden laskenta; *Luhthanen, Pekka*, Katetuottomenetelmän sovellutus valmisvaatetehtaan kustannuslaskennassa; *Poutanen, Hannu*, Laskentatoimen raportit ja niiden esittäminen; *Saari, Väinö*, Itsepalvelumyymälästä ja sen kannattavuuden edellytyksistä; *Vahteristo, Tapani*, Tilinpäätösajankohdan valinta ja muuttaminen; *Vartia, Helena*, Meijeritilasto.

Kevätlukukaudella: *Andersson, Aarto*, Lohjan Kalkkitechdas Oy:n palkkalaskenta reikäkorttimenetelmää soveltaen; *Kaskela, Aarno*, Käyttöomaisuuden poistot ja niiden joustavuus; *Koskinen, Sirkka*, Sisäisestä tilintarkastuksesta; *Myllynen, Pertti*, Verotus- ja kirjanpitokysymyksistä muutettaessa yksityisyrittäjä osakeyhtiöksi; *Niemelä, Olavi*, Sähkölaitoksen kustannusrakenne ja tariffien muotoutuminen; *Paavola, Ilpo*, Laivarahtien muodostumisesta meriliikenteessä; *Sarparanta, Tuula*, Fusio kirjanpidossa ja verotuksessa; *Saxén, Heikki*, Sairaalan palkkalaskennasta ja kirjanpidosta yhdistettynä palkanmaksuun pankin kautta; *Vuorisara, Tauno*, Kustannusliikkeen osamaksukirjanpito reikäkorttijärjestelmään sovellettuna.

Lehtori KTT *Unto Virtanen* on luennoinut I vuosikurssilla, ekonomin tutkintoa suorittaville 4 v.t. kirjanpidon perusteista, vero-oikeudellisista kysymyksistä ja kustannuslaskennan perusteista. Luentoihin liittyvissä harjoituksissa on käytetty pääasiassa apuna oppikirjaa: *Unto Virtanen*, Liikekirjanpito, Turku 1955. — Liikevaihtoverolain tulkintakysymysten ratkaisuisissa on asiantuntijana ollut Liikevaihtoverokonttorin apulaisjohtaja, ekonomi *Toivo Ahola*.

Assistentti KTK *Irja Lamppu* on pitänyt kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 v.t. kirjanpidon harjoituksia sekä niihin liittyvinä 2 kertauskuulustelua.

Liiketaloustiede II.

Professori *Huugo Raninen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 v.t. kauppatavoista ja niihin liittyvistä kysy-

myksistä sekä liikeorganisaatiosta ja kaupan apuammateista. Kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville hän on II vuosikurssilla luennoinut 1 v.t. kauppataivoista.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Raninen* on assistenttien KTT *Meeri Saarsalmen* ja KTM *Risto Tuomisen* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aholainen, Mauno, Erään teollisuusyrityksen tullaustoiminnasta; *Alander, Rolf*, Pientonnistomme vähenemiseen johtaneista syistä; *Arpiainen, Anssi*, Suomen tuontikaupan nykyisistä rajoituksista; *Barannik, Yrjö*, Ahtaus ja sen suoritus raakapuun ja puunjalosteiden laivauksessa; *Ekhholm, Jorma*, Helsinki vientisatamana; *Heikkilä, Jan*, Yleiskatsaus Suomen vientikaupan järjestöihin; *Hintikka, Sirkka-Liisa*, Suomen Paperin- ja Kartonginjalostajain Yhdistyksen organisaatiosta ja toiminnasta; *Kaijärvi, Matti*, Suomen Etelä-Amerikan kaupan erikoispiirteistä; *Kultti, Leo*, Huolitsijasta vientikaupassamme; *Kurki, Keijo*, Suomen ja Turkin välisestä kaupasta; *Lehti, Esko*, Lentoliikenteen kilpailukykyyn vaikuttavista tekijöistä kotimaisten lentoyhtiöiden harjoittaman tavaraliikenteen kannalta; *Lehtimaa, Hannu*, Suunnitteluosaston asema erään teollisuuslaitoksen organisaatiossa; *Piirainen, Väinö*, Suomen Pankin koordinoivista yhteyksistä pankin erään osaston näkökulmasta; *Putkonen, Teuvo*, VR:n raakapuun kuljetustariffien laskentaperusteista; *Ryhänen, Pentti*, Raakapuun kauposta ja niissä käytetyistä maksu- ja toimitusehdoista; *Saari, Antero*, Säästöpankkitoiminnan erikoispiirteistä; *Salo, Esko*, Suomen metalliteollisuustuotteiden vienti; *Scholin, Rainer*, Vientimaksulaki; *Sotisaari, Erkki*, Erään liikepankin organisaatio-osaston tehtävistä ja yhteyksistä pankin muihin osastoihin; *Suopanki, Ossi*, Suomen ja Iso-Britannian välinen kauppavaihto; *Säteri, Pekka*, Erään liikepankin johtokunnan liittyminen pankin organisatoriseen rakenteeseen; *Tiensuu, Mauri*, Rakennushallituksen organisaatiosta ja sisäisestä rinnastuksesta; *Tolvanen, Juha*, Suomen ja ABC-maiden välinen kauppavaihto; *Tonteri, Tarmo*, Pankin maksujen välityksestä; *Virtanen, Olavi*, Linjaliikenne vientikaupassamme.

Vt.prof. KTT *Mika Kaskimies* on luennoinut syyslukukaudella ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla pääkohtia kysyntäanalyysistä ja kevätlukukaudella jakeluteiden rakenteesta ja menetelmistä.

Seminaariharjoituksissa, joita vt. professori *Mika Kaskimies* on assistentti KTM *Martti Aivamon* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aaltio, Erkki, Kilpailuvälineiden käyttö maaliiteollisuudessa tarkasteltuna yhden yrityksen kannalta; *Haarni, Jorma*, Kilpailun välineet jääkaappien markkinoinnissa; *Harinen, Juhani*, Radioitten kysynnän analyysi Suomessa vv. 1927—57; *Hiltunen, Juha*, Tavaravaliikoiman muodostuksesta rautakauppa-alalla; *Himanen, Kalevi*, Autojen kysynnän analyysi Suomessa 1925—57; *Kujanpää, Raimo*, Itsepalvelumyynnin soveltaminen rautakaupoissamme; *Kähkönen, Tapio*, Myynti- ja mainoskirjeistä; *Lappalainen, Visa*, Tupakan kysyntäanalyysi 1924—1957; *Lauritsalo, Arni*, Kilpailuvälineiden

käytön analyysi Suomen tupakkateollisuudessa; *Lehto, Matti*, Anton lisätarvikkeiden myynnin edistämisestä; *Leppänen, Martti*, Kahvin kysyntäanalyysi 1919—1957; *Paakki, Maija-Liisa*, Pesukoneiden mainonnasta; *Pottonen, Martti*, Kenkäalan jakeluteiden rakenteesta; *Pritsi, Mirja*, Osto- ja kulutustottumukset kulutustavaroiden kaupassa; *Salonoja, Jaakko*, Tavaratalomainonta; *Sorsimo, Timo*, Kartellilakimme ja eräitä näkökohtia sen vaikutuksesta jakeluun; *Suokas, Ritva*, Sortimentin rakenne kemikalikaupoissa; *Vartiainen, Juha-Pekka*, Myyntibudjetin laatimisesta ja sen käytöstä aikakauslehtialalla.

Professori *William M. Fox*, Associate Professor of Industrial Relations and Management, University of Florida (teollisuuden suhdetoiminnan ja liikkeenjohtokysymysten apulaisprofessori Floridan yliopistossa Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa) on toiminut Fulbright-luennoitsijana Kauppakorkeakoulussa ja Svenska Handelshögskolanissa. Kevätlukukaudella hän on pitänyt organisaation ja kontrollin teoriaa sekä henkilösuhdekysymyksiä käsittävät luentosarjat, jotka on tarkoitettu lähinnä ekonomin tutkintoa suorittaville II:n ja III:n vuosikurssin oppilaille.

Lehtori KTL *Arvo Puukari* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella liikeorganisaatioista ja 2 v.t. kevätlukukaudella liikkeen hoidosta. Pohjoismaiden Yhdyspankki on järjestänyt pankkiopin luentosarjan sekä tutustumisen pankkitoimintaan pienissä opintoryhmissä. Fil.maist. *Kirsti Saikkonen* Vakuutusyhtiöiden Keskusliitosta on luennoinut liikkeiden vakuutuksista. Opetuslokuvina on esitetty Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön sarjoja ja Yhdysvalloista sekä eri liikkeistä lainattuja elokuvia.

Vt. lehtori KTM *Leo Ahlstedt* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella kauppaoppia ja 3 v.t. kevätlukukaudella liikkeenhoitooppia. Lisäksi hän on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville II vuosikurssilla 1 v.t. liikkeenjohtoon ja henkilökuntapolitiikkaan liittyvistä yleiskysymyksistä.

KTM *Leo Ahlstedtin* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahlqvist, Anja, Pienryhmien esiintymisestä työympäristössä; *Antikainen, Esko*, Valtionrautateiden myynti ja mainospolitiikka; *Arjala, Arto*, UPO Osakeyhtiön »Sini-viiri»-mainoshyökkäyksen suoritus; *Aukia, Sampo*, Piirteitä nykyisestä yksityisten vähittäiskauppiaitten harjoittamasta tekstiilitavaroiden osamaksukaupasta; *Eronen, Olavi*, Myyntihenkilökunnan koulutusvaiheet; *Honkanen, Jaakko*, Yrityksen organisaation yleisistä virhelähteistä; *Hämäläinen, Esko*, Erään sisävesiliikenneyrityksen kehitys ja kilpailu matkailuliikenteessä; *Junnikkala, Marja-Terttu*, Sisäinen informointi yrityksessä; *Kolehmainen, Esa*, Poissaoloista ja niiden syistä; *Kumpula, Kirsti*, Ns.

aito johtajuus ja sen esiintyminen työelämässä; *Kämäräinen, Juhani*, Miten Esso Extra moottoriöljy markkinoitiin; *Laine, Heikki*, Turvallisuustyön organisaatio teollisuusyrityksessä; *Leinonen, Aatu*, Markkinatutkimusaineiston käsittely ja tulosten esittäminen; *Lindgren, Bo*, Työntutkimukset ja palkkajärjestelmät sovellettuina erään laitoksen puhtaanapitotehtäviin; *Louhio, Lea*, Ostojen järjestely eräässä suuressa tavaramallissa; *Luoto, Lea*, Henkilökuntalehti ja sen merkitys; *Merikallio, Hannu*, Markkinatutkimuksen kyselylomakkeen suunnittelu; *Mäkinen, Raimo O.*, Osuusliikkeiden itsenäisyys KK-laisessa ja SOK-laisessa osuuskauppaliikkeessä; *Palo, Erkki*, Henkilötehtävät teollisuusyrityksen organisaatiossa; *Paunu, Pekka*, Erään linja-autoliikkeen organisaatio ja kontrolli; *Pelkonen, Mauno*, Kuljetusosaston organisatorinen asema; *Pere, Raili*, Myyntimiesten raportit ja niiden kontrolli; *Peso, Leo*, Onko johtokunnan käyttöä laiminlyöty suomalaisissa yrityksissä?; *Roihu, Saira*, Demokraattinen johtajuus, sen edut ja haitat; *Ruuskanen, Mikko*, Autokiertoakauppa ja sen vaikutus vähittäiskauppaan maaseudulla; *Sarkoja, Matti*, Laskentatehtävät teollisuusyrityksen organisaatiossa; *Vainio, Mainio*, Asennemittauksista ja niiden merkityksestä liikkeenjohdolle; *Vilo, Pasi*, Huolitsijan toiminta.

Dosentti *Kullervo Rainio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II ja III vuosikurssilla 2 v.t. yksilöpsykologiaa työelämään liittyvistä sovellutuksista (tarvedynamiikasta, työhön kannustavista tekijöistä, poikkeuksellisista reagointitavoista, oppimisesta ja työnopastuksesta, lahjakkuusrakenteesta ja -tutkimuksista sekä henkilövalinnan psykologisista apuvälineistä).

Myynti- ja mainosoppi.

Lehtori *Arvo Puukari* on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoja suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella mainonnan perusteista ja 2 v.t. kevätlukukaudella mainonnan toteuttamisesta sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella markkinoinnin menetelmistä ja 2 v.t. kevätlukukaudella markkinoinnin suorittamisesta. III vuosikurssin kaksi harjoitustuntia viikoittain on käytetty opintokäynteihin. Lehtori *Puukarin* virkavapauden aikana huhtikuussa on ainetta luennoinut KTM *Martti Särkisilta*. Vierailevina luennoitsijoina ovat esiintyneet mm. toim.joht. *Seppo Kanerva*, ekon. *Matti Nikkinen*, ekon. *Jaakko Saario* ja ekon. *Jaakko Ukkonen*.

Kauppaoikeus.

Professori *Kalle Kauppi* on johtanut II vuosikurssilla ekonomin tutkintoa suorittaville kauppaoikeuden seminaariharjoituksia assistentti *Lauri Drockilan* avustamana kevätlukukaudella 2 v.t. Oppilaat ovat niissä pitäneet seuraavat esitelmät:

Anttila, V. T., Saantosuojan edellytykset velkakirjalain mukaan määränneisvelkakirjan ollessa kysymyksessä; *Hakala, Pirkko*, Väitesuojan edellytykset velkakirjalain mukaan määränneisvelkakirjan ollessa kysymyksessä; *Helio, R. J.*, Saantosuoja vaikutus velkakirjalain mukaan määränneisvelkakirjan ollessa kysymyksessä; *Helko, Jaakko*, Väitteet, jotka uuden velkojan väitesuojan johdosta velkakirjalain mukaan käyvät tehottomiksi määränneisvelkakirjan ollessa kysymyksessä; *Kalo, M. H.*, Väitesuoja osakekirjan ja osinkolipun ollessa kysymyksessä; *Seppälä, Jouko*, Maksusuoja juoksevan ja tavallisen velkakirjan osalta velkakirjalain mukaan; *Latvala, Pirkko*, Seikat, jotka osakeyhtiön hallituksen on ilmoitettava kaupparekisteriin sekä ilmoitusmenettely; *Kiviranta, Lauri*, Edellytykset osakkeenomistajan merkitsemiseksi osakeluetteloon sekä osakeluettelon merkitys yhtiökokouksessa; *Wigren, Raili*, Kaupparekisterin oikeudellinen merkitys luottotarkkailussa osakeyhtiön ollessa velallisenä; *Mononen, V. V.*, Erilaiset yhdenmiehen osakeyhtiöt sekä pääosakkaan vastuu niiden veloista; *Rissanen, Anja*, Osakeyhtiön prokuristin toimivallan rajat.

Vt. professori, dosentti *K. A. Telaranta* on sekä syys- että kevätlukukaudella luennoinut kauppaoikeutta ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. ja III vuosikurssilla 2 v.t. sekä johtanut ekonomin tutkintoa suorittavien seminaariharjoituksia kauppaoikeudessa 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella. Oppilaat ovat laatineet seuraavat esitelmät:

Hoikkala, Marja, Vekselin haltijan oikeudet; *Jusula, Timo*, Vekselin käsite ja erikoisuusluonne; *Jäppinen, Erkki*, Vekselin asettajan oikeudellinen asema; *Kalliomäki, Kastehelmi*, Legitimaatiopaperit; *Kettunen, Pertti*, Tilintarkastajan vahingonkorvausvastuu; *Mäentakanen, Erkki*, Ylivoimaisesta esteestä hankintakaupassa; *Peranko, Pyry*, Apporttiedosta; *Rapeli, Heikki*, Erilaiset velkakirjat; *Siikava, Sami*, Saamisosoikeus kaupan kohteena.

LaT *Pertti Muukkonen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. kauppaoikeutta ja johtanut kauppaoikeuden seminaariharjoituksia kevätlukukaudella II vuosikurssilla 4 v.t. Oppilaat ovat pitäneet niissä seuraavat esitelmät:

Kouki, Heimo, Asemavaltuus; *Laustila, Timo*, Laillinen takaus; *Lehtonen, Tuomo*, Tarjouksen sitovuus oikeustoimilain 1 §:n mukaan; *Leinonen, Aatu*, Osakeyhtiön yhtiökokouksen virheellisistä päätöksistä; *Leivo, Pentti*, Käteispannin realisoiminen; *Leppänen, Mikko*, Prokuran lakkaaminen; *Lunnas, Liisa*, Osakeyhtiön hallituksen toimivallasta; *Luukkonen, Keijo*, Takaaajan oikeudesta vedota pääsopimuksen pätemättömyyteen; *Merikallio, Hannu*, Yhdenmiehen osakeyhtiö; *Metsähuone, Pertti*, Osakeyhtiön ns. esiyhtiö; *Mäki, Jukka*, Osakeluettelo; *Parkkinen, Heikki*, Omavelkainen takaus; *Repo, Jukka*, Esisopimus; *Ruuskanen, Mikko*, Vahvistuskirjeet; *Sammalkorpi, Jorma*, Hyväksymisen ns. puhtausvaatimus oikeustoimilain mukaan; *Sitar, Irmeli*, Prokuristin toimivalta; *Sukapää, Risto*, Sopimussakko vahingonkorvauksen perusteena; *Tonttila, Oili*, Prokuran antaminen; *Tuomela, Marja-Liisa*, Muutosäännökset.

LaT *Aimo O. Aaltonen* on luennoinut I vuosikurssilla kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 4 v.t. esikurssin ja pitänyt kertaus- ja loppukuulustelun sekä 2 lakikirjatenttiä.

Talousmatematiikka.

Professori *Ensio Kivikoski* on nauttinut syyskuun virkavapautta sairauden takia ja sen jälkeen eläkkeelle siirryttyään tuntiopettajana luennoinut kumpanakin lukukautena ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 v.t. differentiaali- ja integraalilaskentaa. Oppilaiden suoritettaviksi on viikoittain annettu luentoihin liittyviä kotitehtäviä, jotka assistentti FM *Jouko Manninen* on tarkastanut ja korjannut.

Apul.prof. FT *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. kauppamatematiikkaa, II vuosikurssilla 3 v.t. finanssi- ja vakuutusmatematiikkaa. Luentoihin on liittynyt laskuharjoituksia ja kertauskokeita, jotka assistentti, FM *Jouko Manninen* on tarkastanut.

Assistentti *Jouko Manninen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella 12. 9.—30. 9. välisenä aikana kauppamatematiikkaa. Luentoihin on liittynyt laskuharjoituksia.

Tilastotiede.

Apulaisprofessori *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. johdatusta tilastotieteeseen sekä III vuosikurssilla 3 v.t. tilastotieteen keskeisistä menetelmistä ja niiden sovellutuksista. II vuosikurssin luentoihin on liittynyt harjoituksia 1 v.t. ja kertauskokeita. Harjoitukset on pidetty kahdessa ryhmässä.

Talousmaantiede.

Professori *Kaarlo Hildén* on luennoinut I vuosikurssilla syyslukukaudella talouselämän fyysillismaantieteellisistä perusteista 2 v.t. ja kevätlukukaudella talouselämän antropogeografisista perusteista 2 v.t., II vuosikurssilla syyslukukaudella Suomen luonnonvaroista 2 v.t. ja kevätlukukaudella yleistä tuotanto- ja liikennemaantiedettä 2 v.t.

Prof. *Hildénin* johtamissa seminaariharjoituksissa (syyslukukaudella kaksi ryhmää, kevätlukukaudella yksi ryhmä) on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Harinen, Juhani*, Paraisten Kalkkivuori Osakeyhtiön Ihalaisten kalkkilouhos; *Hupli, Esko*, Kaukopään tehtaat; *Juntunen, Reijo*, Lihakunta, sen toiminta ja toiminta-alue; *Kauppinen, Pekka*, Suomen ja Antwerpenin välinen tavaraliikenne; *Kolu, Toivo J.*, Kuopion rautatieliikenne; *Koponen, Osmo*, Lahden lasitehdas Borup ja K:ni; *Lehmus, Aake*, Suomen öljyntuonnin ja -kaupan rakenteessa tapahtuneet muutokset toisen maailmansodan jälkeen; *Lindgren, Bo*, Palotorjunta ja palokalustoteollisuus Suomessa; *Pirhonen, Leena*, Kuusamon vesivoima osana maamme voimanrakennussuunnitelmista; *Saares, Kari*, Etelä-Afrikan liittovaltio, erityisesti Suomen kauppaa silmällä pitäen; *Sandberg, Eeva-Liisa*, Suomalaisista jalokivistä; *Silvast, Anna-Leena*, Oy. Kaukas Ab.; *Silvennoinen, Pentti*, Gulf Oil Corporation; *Terho, Lasse*, Kotkan satama; *Toivonen, Juhani*, »St. Lawrence Seaway and Power Projects»; *Tuominen, Juhani*, Hämeenlinnan verkatehdas Oy; *Tuukkanen, Jyrki*, Minnesotan rautamalmialue; *Uotinen, Kalevi*, Juurikasvit maailmantaloudessa, erityisesti Suomea silmällä pitäen; *Weneskoski, Matti*, Väkevät viinit ja niiden tuonti Suomeen; *Viemerö, Sauli*, Etelä-Pohjanmaan tulvat ja niiden ehkäiseminen; *Vikkula, Tuula*, Hollanti Suomen ja Hollannin välisen kaupan valossa; *Virtanen, Olavi*, Suomen ja Pohjois-Amerikan välinen linjaliikenne.

Kevätlukukaudella: *Arpiainen, Anssi*, Hohner-tehtaat sekä niiden vaikutus Trossingeniin ja sen lähiympäristöön; *Haikala, Hannes*, Kouvolan työvoimapiirin teollisuus; *Hakala, Pirkko*, Luonnonsilkki; *Halavaara, Paavo*, Corn Belt ja sen taloudellinen merkitys; *Heikkinen, Jaakko*, Erään maakunnallisen osuusteurastamon toiminnasta; *Korpimies, Pertti*, Suomen metalliteollisuuden vienti; *Kärmeniemi, Jaakko*, Pähkinä- ja kuorihedelmät; *Latvala, Pirkko*, Kone Osakeyhtiö ja sen toiminta; *Malka, Reijo*, Vaasan Höyrymylly Oy:n tuotanto ja tuonti; *Mäkinen, Eero K.*, Ukkola osakeyhtiö, sen hankinta- ja menekkialueet; *Nikkilä, Markku*, Suomen asbestiteollisuus; *Piipari, Seppo*, Kaukopään kartonkitehdas ja sen toiminta; *Sairanen, Yrjö*, G. A. Serlachius Oy:n Tako; *Urmäs, H. J.*, Lentoliikenteen edellytyksistä Suomessa tarkasteltuna Aero Oy:n kannalta; *Vanhänen, Eira*, Suomen maitojauheteollisuudesta.

Apulaisprofessori FT *Stig Jaatinen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla kevätlukukaudella 2 v.t. alueellista talousmaantiedettä sekä johtanut kevätlukukaudella kartografisia harjoituksia.

Apulaisprof. *Jaatinen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Autio, Helena, Suomen kuparin tuotanto; *Hagman, Pekka*, Suomen margariiniteollisuus; *Hiihiä, Marja*, Siirtoväen asuttaminen ja peltoalan kasvu; *Holopainen, Marja*, Suomen autoteollisuus ja autokanta; *Ivakkola, Antti*, Suomen puutavaran kuljetus; *Kinnunen, Pauli*, Suomen metsät ja niiden käyttö; *Koistinen, Teini*, Ranskan rautateollisuus; *Lahtinen, Arja*, Mehiläishoito Suomessa; *Muttonen, Jyri*, Suomen suot; *Pulkkinen, Raimo*, Helsingin satamat; *Puusaari, Pauli*, Pieksämäki liikennekeskuksena; *Raippalinnä, Raita*, Chilen talouselämästä; *Wasenius, Aimo*, Rautakonttori Oy:n metallintuonti; *Volotinen, Esko*, Loimaan nahkatehdas; *Vuorilehto, Veli*, Voimataloutemme tulevaisuus.

Vt. apulaisprofessori FT *Olavi Granö* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla syyslukukaudella 1 v.t. aiheesta kartografiset esitystavat ja 1 v.t. alueellista talousmaantiedettä sekä johtanut syyslukukaudella kartografisia harjoitustöitä.

Vt. apulaisprof. *Granön* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Gustafsson, Kaj, Esso Oil Suomessa; *Hämäläinen, Heikki*, Sorsakoski teollisuusalueena; *Kokkonen, Sampsa*, Elinkeinojen alueittainen jakaantuminen Suomessa; *Pakkanen, Eino*, Rein Keski-Euroopan sisävesiliikenteen valtaväylänä; *Peitsara, Juhani*, Suomen paperinvienti Etelä-Amerikkaan ja sen edellytykset; *Puisto, Raimo*, Benelux-maat; *Syvälähti, Antti*, Kokemäenjoenlaakson aluesuunnitelma-alueen talousmaantieteelliset piirteet.

Fil.lis. *Ritva Ruotsalon* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Anttila, Aarno, Metsäliiton Selluloosa Osakeyhtiön Äänekosken tehtaast; *Hoikkala, Marja*, Minkkitarhaus Suomessa sekä siihen liittyvistä kysymyksistä; *Holttinen, Rauho*, Rypsin viljely Suomessa; *Ijäs, Pentti*, Hedelmänviljely Suomessa ja sen edellytykset maassamme; *Komsi, Anna-Maija*, Kokemäenjoen ja sen vesistöalueen talousmaantieteestä; *Saukkonen, Kaarina*, Kolombia, Suomen etäinen kauppatuttava; *Seeve, Pentti*, Nestemäinen polttoaine — maailmantaloudellinen perustekijä; *Suojanen, Irma*, Suomen ulkomaankauppa.

Taloushistoria.

Dosentti, professori *Aulis J. Alasen* ollessa vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta on FM *Mikko Mikkeli* luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. yleistä taloushistoriaa ja III vuosikurssilla 2 v.t. Suomen taloushistoriaa.

Valtio- ja yhteiskuntaoppi.

Dosentti, professori *Tuttu Tarkiainen* on luennoinut ekonomin tutkintoa opiskeleville syyslukukaudella 2 v.t. valtioteorioiden historiasta ja kevätlukukaudella 2 v.t. Suomen valtiojärjestyksen perusteista.

Kemia ja tavaraooppi.

Professori *Pekka Heinänen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. orgaanista tavaraooppia, III vuosikurssilla 3 v.t. eräitä orgaanisen tavaraoopin kohtia, pöyhdisteitten ja metallien kemiaa ja tavaraooppia. Tehdaskäyntejä.

Lehtori FM *Jukka Jutila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella epämetallien kemian perusteita ja 3 v.t. kevätlukukaudella orgaanisen kemian alkeita ja valittuja kohtia orgaanisesta tavaraoopista.

Kemian ja tavaraoopin harjoitustöissä on I vuosikurssilla työskennelty kevätlukukaudella a) esikurssia varten 5 ryhmässä 2 v.t. noin 8 viikon ajan, jolloin on alustavien harjoitustöiden jälkeen tehty 2 kvalitatiivista ja 2 kvantitatiivista kemiallista analyysiä sekä 6 tavaraoopillista harjoitustehtävää; sekä b) pitkää ja lyhyttä oppijaksoa varten 2 ryhmässä 2 v.t., jolloin työt ovat käsittäneet alustavia harjoituksia sekä 8 kvalitatiivista ja 5 kvantitatiivista kemiallista analyysiä.

Tavaraoopin harjoitustöissä on II vuosikurssilla työskennelty syys- ja kevätlukukaudella 3 ryhmässä 3 v.t. ja III vuosikurssilla syyslukukaudella 2 ryhmässä 3 v.t. Kurssista riippuen on suoritettu erilaisia kemiallisia, fysikaalisia ja tavaraoopillisia määrityksiä, jotka ovat koskeneet kauppatavaroiden alkuperän selvittämistä, laadun arvostelua, säilyttämistä yms. Tutkimuskohteina ovat olleet mm. tärkeimmät elintarvikkeet, puulajit, tekstiiliteollisuuden raaka-aineet ja tuotteet, paperiteollisuuden tuotteet, bentsiini ja voiteluöljyt. Harjoitustöitä ovat ohjanneet prof. *Heinänen*, leht. *Jutila* ja laboratoriomestari *Yrjö Kainulainen*.

31. 10. 1952 tehdyn sopimuksen mukaisesti Svenska Handelshögskolan'in kemian ja tavaraoopin opiskelijat ovat suorittaneet laboratorioharjoituksensa Kauppakorkeakoulussa.

Prof. *Heinänen* ja leht. *Jutilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Autere, I., Sulfiittijäteliemen poltto ja sen merkitys lämpötaloudessa; *Harima, E.*, Kaakao; *Heinonsalo, E.*, Seteli- ja savukepaperi; *Huttunen, M.*, Kristallilasi; *Koskenala, I.*, Sahauksen suoritus; *Kouki, H.*, Kuitulevy; *Kuisma, M.*, Pintaveden puhdistus juoma- ja talousvedeksi; *Kurko, J.*, Auton ulkorenkaiden; *Lindroth, A.*, Kevytbetonit; *Lipsanen, Irmeli*, Raakakahvista kuluttajapakkaukseen; *Luuikkonen, K.*, Kattohuopa; *Mikkonen, A.*, Margariini; *Muilu, J.*, Nitroselluloosalakat; *Mäkinen, O.*, Luuliiman valmistus; *Paavola, I.*, Metallien pintakäsittelystä; *Peltonen, T.*, Keittomakkaran valmistus; *Penttinen, M.*, Hiiva; *Pere, Raili*, Huovikas eli huopasaapas; *Pikkanen, Y.*, Kelmun valmistus selluloosasta viskoosimenetelmän mukaan; *Pirinen, S.*, Käsienahan valmistus; *Putkonen, T.*, Tulitikut; *Rahkola, Eeva-Liisa* Polyeteeni; *Rantala, S.*, Oluen valmistus; *Ruoponen, R.*, Puutavaran kuivuminen ja keinokuivaus; *Ryhänen, A.*, Dynamiitti; *Sippolainen, H.*, Emmentaljuusto; *Suominen, E.*, Atomienenergia; *Tiusanen, R.*, Vaneriliimoista ja -liimauksesta; *Vanhanen, J.*, Oulunsalpietari; *Vartia, P.*, Peltirasian valmistus ja käyttö; *Virammo, P.*, Painoväreistä; *Yrjölä, R.*, Filmi ja kehitte;

Konttorityöt ja -tekniikka.

KTM *Kyösti Pulkkinen* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. konttoritekniikkaa. Luentojen lisäksi on ollut tutustumista konttorikoneisiin ja -välineisiin sekä perehtymistä niiden käyttöön alan erikoisliikkeiden suorittamissa esittelyissä Kauppakorkeakoulussa. Tutustuttu käynnein Posti- ja lennätinlaitoksen kauko- kirjoitinkeskukseen ja ajanmukaiseen konttoriin.

Kotimaiset kielet.

Suomen kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jarl Louhija—Lauri Jalovaara*, Miten hyvä kauppakirje syntyy sekä Suomalaisen kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *E. A. Saarimaa*, Kielen opas; *E. N. Setälä*, Kielentutkimus ja oikeakielisyyks.

Lehtori FT *Jarl Louhija* on esittänyt suomen kieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 esikurssin ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. sekä II vuosikurssilla 3 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t.

Ruotsin kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *L. Pelkonen—Karin ja Eino Mieltinen*, Ruotsin kielioppi; *R. Hollmerus*, Svensk rättskrivningslära; *Skrivregler, Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård*; *H. Bergroth*, Högsvenska; *J. Palmér*, Språkutveckling och språkvård; *J. Louhija—M. Sevelius—A. Nenonen*, Affärsbrevet av i dag; *J. Louhija*, Ruotsin kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *H. Elghammar*, Sekreterarhandboken; *J. Louhija—M. Sevelius*, Ruotsia kaupanharjoittajille; *O. Jonasson*, Ekonomisk geografi med varukännedom; *J. Louhija—M. Sevelius*, Utdrag ur svensk skönlitteratur; *Hj. Bergman*, Markurells i Wadköping; *Widegren*, Betalas den sista.

Lehtori FT *Jarl Louhija* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syyslukukaudella ja 3 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori FM *Martin Sevelius* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t.

FM *Marja Brander* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t.

Lehtori FM *Martta Homi* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssin 2 lyhyen oppijakson ryhmälle yhteensä 6 v.t.; III vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle yhteensä 6 v.t.

FM *Börje Mårtensson* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t.

FL *Aarre Nenonen* on esittänyt ruotsin kieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle yhteensä 9 v.t.

Vieraat kielet.

Englannin kieli

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Eckersley—Kaufmann*: A Commercial Course for Foreign Students; *Rantavaara—Penttilä*: A Guide to English Business Correspondence (harjoituskirjoineen); *Erämetsä—Carter*, A Course in Spoken English (magnetofoni apuna); *The Economist*-lehden yksi numero; *Allen W. S.*, The Living English Structure, sekä keskeisiä kieliopin kysymyksiä monistettujen harjoituslausoiden tukemana; *Buck, C. E.*, The Business Letter-Writer's Manual.

Lehtori FT *Irma Rantavaara* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 3 v. t.; III vuosikurssin yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssin yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t.

Lehtori FT *Erkki Penttilä* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssin yhdelle ryhmälle 3 v.t.; II vuosikurssin yhdelle ryhmälle 2 v.t.; I vuosikurssin yhdelle ryhmälle 3 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssin kahdelle ryhmälle 4 v.t.; II vuosikurssin yhdelle ryhmälle 3 v.t.; I vuosikurssin yhdelle ryhmälle 3 v.t.; yhteensä 22 viikkotuntia.

Lehtori FT *Erik Erämetsä* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla yhdelle ryhmälle 3 v.t.; II vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 3 v.t.; III vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson

ryhmälle yht. 4 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla yhdelle ryhmälle yht. 3 v.t.; II vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 4 v.t.; III vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 4 v.t.

Lehtori *Philip Binham*, M.A., on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t.; II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. ja 1 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t.

Lehtori *Binhamin* johtamissa seminaariharjoituksissa, joissa osantottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän, on käsitelty aihetta »Britain and the USA today».

FM *Sirkka-Liisa Norko-Turja* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssin 2 ryhmälle kummallekin 3 v.t. sekä II vuosikurssin yhdelle lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. ja yhdelle pitkän oppijakson kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavalle ryhmälle 3 v.t.

Mrs. *Helen Goldthwait-Väänänen*, B. A., on esittänyt englannin kieltä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla yhdelle ryhmälle 3 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla yhdelle ryhmälle 4 v.t. ja III vuosikurssilla kahdelle ryhmälle yht. 4 v.t.

FM *Elsa Vuorinen* on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. ja I vuosikurssilla 2 ryhmälle 3 v.t.

Mr. *John Atkinson*, B.A., on esittänyt englannin kieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssin yhdelle ryhmälle 3 v.t. sekä II vuosikurssin kahdelle lyhyen oppijakson ryhmälle 1 v.t. Lisäksi 3 v.t. kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssin yhdelle ryhmälle.

Espanjan kieli.

Käytetyt oppikirjat: *Vierikko*, Espanjan kielioppi; *Rafael Seco*, Manual de gramática española tai vaihtoehtoisesti osia teoksesta *Andrés Bello & Rufino Cuervo*, Gramática de la Lengua Castellana; *Vierikko*, Espanjan oppikirja; *Vierikko*, Correspondencia comercial española harjoitustehtävineen; *Gorosch—Stedt—Cereceda*, Spansk han-

delskorrespondens; talouselämään liittyviä tekstejä teoksesta *Así es Finlandia*.

Lehtori *Erkki Vierikko* on esittänyt espanjan kieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t., II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t., III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle (yhdessä vast. kirjeenvaihtajaryhmän kanssa) 4 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t., II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. sekä samalle ryhmälle 1 v.t. Espanjan kulttuurihistoriaa, minkä puitteissa on pidetty 3 kahden tunnin seminaarituloisuutta; lisäksi samalla vuosikurssilla on esitetty espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa 2 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella. Kaikkien yllä oleva opetus tapahtui aikana 1. 9. 1958—28. 2. 1959.

Lehtori Vierikolle myönnetyn virkavapauden aikana 1. 3.—31. 5. 1959 opetusta on annettu seuraavasti:

FM *Aune Kukkonen* on esittänyt espanjan kieltä I vuosikurssilla ekonomin tutkintoa suorittaville 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville samoin 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t., joista 1 v.t. yhteinen kummallekin ryhmälle.

FT, dos. *Erik von Kraemer* on esittänyt espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa II vuosikurssilla ekonomin tutkintoa suorittaville 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t., joista 2 yhteistä kummallekin ryhmälle.

FM *Jukka Peitso* on esittänyt espanjan kieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa III vuosikurssilla ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t.

Korkeakoulun espanjalainen stipendiaatti *Don Vicente Gea* (perito mercantil) on antanut espanjan kielessä keskusteluopetusta III vuosikurssilla kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 1 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.

FM *Jukka Peitso* on esittänyt espanjan kieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t.

Portugalin kieli.

Käytetyt oppikirjat: *Jukka Peitso*, Portugalinkielen alkeiskurssi (moniste). Linguaphonelevyt 1—12.

FM *Jukka Peitso* on pitänyt portugalilaisen kielen alkeiskurssin sekä ekonomin että kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 3 v.t.

Ranskan kieli.

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: I vk. pitkä: *Florilège de textes commerciaux*. II vk. pitkä: *Nurmela*, Manuel de français commercial; *Aymé*, Travelingue. III vk. pitkä: luentosarja Ranskan sivistys- ja kirjallisuushistoriassa sekä fonetiikassa, käännetty taloudellista tekstiä opettajan johdolla suomesta ranskaan, pidetty kaksi seminaariesitelmää. Lyhyt oppijakso: I vk. *Sohlberg*, Ranskan kielioppi; Linguaphonekurssi ja -oppikirja. II vk. Linguaphonekurssi ja -oppikirja, *Nurmela*, Manuel, etc. III vk. *Florilège de textes commerciaux*, *Aymé*, Travelingue.

Lehtori FT, dosentti *Reino Hakamies* on esittänyt ranskan kieltä ja ranskankielistä kauppakirjeenvaihtoa I, II ja III vuosikurssin ekonomin tutkinnon pitkän oppijakson suorittajille 3 v.t., kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajille yllämainittujen tuntien lisäksi, joilla kirjeenvaihtajat ovat olleet läsnä, I ja II vuosikurssille 1 v.t., III vuosikurssille 2 v.t.; II vuosikurssin lyhyen oppijakson (molempien tutkintojen) suorittajille 4 v.t. sekä III vuosikurssin kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 2 v.t.

FK *Jarmo Anttila* on esittänyt ranskan kieltä ja ranskankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t.

Saksan kieli.

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jakobsson—Öhman*, Saksan kielioppi; *Katara—Schirmer*, Lehrbuch des deutschen Handelsbriefwechsels; *Sulonen*, Saksan kauppakirjeenvaihtoon alkeisharjoituksia; *Teräs*, Saksan kauppakirjeenvaihtoon harjoitustehtäviä; *v. Willebrand*, Der kleine Merkur ja Lebendes Deutsch; sanomalehti »Handelsblatt».

Lehtori FM *Hannu Teräs* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 ryhmälle 6 v.t. ja III vuosikurssilla 2 ryhmälle 4 v.t., sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. ja III vuosikurssilla 2 ryhmälle 10 v.t.

Lehtori FT *Kaj B. Lindgren* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. ja 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla

1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t., II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. ja III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t.

Lehtori *C.-A. v. Willebrand* on esittänyt saksan kieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 5 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. sekä III vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t.; II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson suorittaville 1 v.t. sekä III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. Seminaaria pidettiin 2 v.t.

Lehtori *v. Willebrand* luennoi syyslukukaudella III vuosikurssin ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 1 v.t. »Vorgeschichte und Fakten zur Gründung der Bundesrepublik Deutschland».

FM *Naimi Laine* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 ryhmälle 4 v.t., II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t.

FT *F. M. O. Nikolowski* on esittänyt saksan kieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 ryhmälle 1 v.t. ja ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla lyhyen oppijakson 1 ryhmälle 1 v.t.

Venäjän kieli.

Opetuksessa käytetyt oppikirjat: *H. J. Viherjuuri*, Käytännöllinen nykyvenäjän oppikirja; *G. Sterner—Petersen & G. N. Kulikovskij*, Modern rysk handelskorrespondens; *L. V. Kopjetskij*, Russkaja kommertsjeskaja korrespondentsija; *H. J. Viherjuuri*, Helppoa venäjää; *T.-E. Eriksson*, Fonoruss.

Vt. lehtori *A. E. Lyytinen* on esittänyt venäjän kieltä ja venäjänkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t.; ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 ryhmälle 4 v.t., ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t. ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 ryhmälle 5 v.t.

Pikakirjoitus.

Lehtori FM *Outeri Kallioniemi* on esittänyt suomalaista pikakirjoitusta kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t., II vuosikurssilla 2 v.t. ja III vuosikurssilla 3 v.t. sekä ekonomin tut-

kintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. ja III vuosikurssilla 2 v.t.; ruotsalaista pikakirjoitusta kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 v.t.

Konekirjoitus.

Rouva *Ruth Hangasjärvi* on ohjannut konekirjoitusharjoituksia 10-sormijärjestelmän mukaan kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. kutakin ryhmää kohti, minkä lisäksi II vuosikurssilla on ollut joka toinen viikko harjoituskoe. III vuosikurssille on järjestetty kokeita sopimuksen mukaan.

IV. Kauppakorkeakoulun opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella.

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTONEN, AIMO O.:

Helsingin yliopiston kauppaoikeuden assistentti, mistä virkavapaa 1. 7. 1957, jolloin ryhtynyt hoitamaan yhtä sanotun yliopiston siviilioikeuden apulaisten virkaa.

Kauppaoikeuden dosentti Helsingin yliopistossa ja Kauppakorkeakoulussa.

Avoimia ja kommandiittiyhtiöitä sekä yksinkertaisia yhtiöitä käsittelevän lakikomitean jäsen.

Verolakikomitean jäsen.

Valtakunnanoikeuden jäsen.

Vakuutusosaston maallikkojäsen.

Suomen YK-liiton hallituksen jäsen

Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvalidien Liiton liittohallituksen jäsen.

Pohjoismaisen Invalidijärjestön (Vanföras Nordiska Invalidorganisation) moottoriajoneuvo- ja apuvälinekomitean jäsen.

AHLSTEDT, LEO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston johtaja.

Esitelmänyt Oulun Ekonomit ry:n kokouksessa ja Lapin Ekonomit ry:n kokouksessa marraskuussa 1958 aiheesta »Koulutustehtävä organisatorisena kysymyksenä».

Esitelmä sisältyi Ekonomiliiton esitelmäsarjaan »Ajankohtaisia näkymiä liikkeen sisäisten henkilösuhteiden hoidosta ja merkityksestä». Luennoinut 13. 1. 59 mainospäälliköiden koulutuskurssilla aiheesta »Organisaatio paperilla ja käytännössä» ja pitänyt

Mainoshoitajien Yhdistys ry:n vuosikokouksessa 27. 2. 59 esitelmän aiheesta »Toimenkuvaukset yrityksen myyntiorganisaation kartoittajina».

Opintomatka Tukholmaan tammikuussa 1959.

Julkaisu:

Lyhyitä kirjoituksia alan ammattilehdissä.

ALANEN, AULIS J.:

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun historian professori. Helsingin yliopiston Suomen ja Skandinavian historian dosentti; hoitanut viimeksimainitussa oppilaitoksessa myös taloushistorian approbatur-kuulustelut.

Talous- ja sosiaalhistoriallisen sekä historiallismaantieteellisen yhdistyksen sihteeri ja hallituksen jäsen. Suomen Historiallisen Seuran tutkijajäsen ja esimies. Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen (1958).

Julkaisut:

Porvoon valtiopäivät. Oma Maa III. Hki 1958.

Jalasjärven kirkollisesta kehityksestä. Kyrönmaa X. Hki 1958.

Vanhaa Kauhavaa ja kauhavalaisuutta. Kyrönmaa XI. Hki 1958.

Suomen sodan taistelujen muistomerkeistä Etelä-Pohjanmaalla. Kytösavut VIII. Vaasa 1958.

Eteläpohjalaiset Sandelsin komennossa. Kyrönmaa VIII. Vaasa 1958.

ANTTILA, JARMO:

Ranskalaisen koulun rehtori. Toiminut Oulun kesäyliopiston latinan kielen opettajana kesällä 1958.

Kouluhallituksen oppikouluosaston vieraiden uusien kielten tilapäistarkastajana 15. 11—10. 12. 1958.

Laatinut Sotakorkeakoulun ranskan kielen tutkintotehtävät.

ARTTO, EERO:

Esitelmöinyt Sähköliikkeiden Liiton tili- ja veroneuvontapäivillä tilinpäätöksen kirjanpidollisesta suorittamisesta.

Osallistunut yleisassistenttina Liikkeenjohdollisen täydennyskoulutuskurssin 2. ja 3. osaan.

Suorittanut organisaatiotutkimuksen erään yrityksen myyntiosastolla.

Julkaisut:

Teollisuuden laskentamiehen käsikirjasto. 4 s. (Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen Vuosikirja) Hki 1959.

(& Raimo Suoniemi) Tarkastelemme taseita. Liiketalous 3 ja 4/1958. Tasearvoste-luja eräissä alan lehdissä.

BINHAM, PHILIP:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen englanninkielisiä maita varten.

Avustanut englantilais-suomalaisen sanakirjan (Wuolle) uuden painoksen valmistelutyössä.

Antanut englannin kielen opetusta Pajulahden English Summer Schoolissa kesäkuussa 1958.

BRANDER, MARJA:

Laguska skolan'in suomen ja ruotsin kielen lehtori. Kuuluu Helsingin Säästöpankin isännistöön.

DROCKILA, LAURI:

Tehnyt opintomatkan Sveitsiin, Baseliin kesäkuussa 1958 ja Ruotsiin, Tukholmaan joulukuussa 1958.

ERÄMETSÄ, ERIK:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian dosentti. Opintomatka Saksaan kesäkuussa 1958.

GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN:

Pitänyt Marttaliitossa suomen kielellä esitelmän Italian kaupungeista; Jyväskylän Kesäyliopistossa esitelmän aiheesta »Elsassista Finistère'iin»; ja Suomen ranskan kielen opettajien yhdistyksessä ranskan kielellä esitelmän aiheesta »De l'Alsace au Finistère». (Esitelmät valaistu omilla värikuultokuvilla).

GRANÖ, OLAVI:

Julistettu 23. 10. 1958 päteväksi Helsingin yliopiston maantieteen apulaisen virkaan sekä asetettu siihen toiselle ehdokassijalle.

Nimitetty 10. 12. 1958 Turun yliopiston maantieteen apulaisprofessoriksi. Hoitanut mainittua virkaa vuoden 1959 alusta.

Suomen Maantieteellisen Seuran julkaiseman Suomen Kartaston toimitussihteeri vuoden 1958 loppuun. Senjälkeen toimituskunnan notaari.

Valtion luonnontieteellisen toimikunnan sihteeri.

Julkaisut:

Rederiverksamhetens regionala utbredning i Finland. 4 s. Göteborg 1958.

HAKAMIES, REINO:

Nimitetty Kauppakorkeakoulun romaanisen filologian dosentiksi.

Helsingin yliopiston latinan kielen dosentti.

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen ranskankielisiä maita varten, edelleen Suomi-Ranska yhdistyksen hallituksen jäsen, Romanistisches Jahrbuchin toimituskunnan jäsen.

Osallistunut Puolan Tiedeakatemian kutsusta keskiajan latinan päville Krakovassa lokakuussa 1958, esitelmöinyt aiheesta: Les etudes médiolatines en Finlande, toiminut kongressin puheenjohtajana viimeisenä kokouspäivänä.

Esitelmöinyt: Yleisradiossa aiheista: Clemenceau, Ranskan tiikeri; Miksi matkustamme Ranskaan; Timur Lenkin jälkeläisiä Suomessa; Kuukauden kirja: Anatole France; Kuukauden kirja: La Bruyère. Cercle franco-finlandais'ssa: Anatole France, l'Eglise et la Foi.

Julkaisut:

Percussio frontis = proskyneesis. Archivum latinatis medii aevi 1958, pp. 165—166. Bruxelles.

Remarques lexicographiques sur le latin médiéval de Finlande. Arctos. Nova Series II, 1958, pp. 44—47.

Glossarium latinatis medii aevi Finlandicae. Documenta Historica. Edidit Academia Scientiarum Fennica. X, Helsinki 1958, pp. XIV ja 188.

Fedor Stepun, kunnan venäläinen. Valvoja 1958, 8 s.

Nykypäivien Puolaa. Valvoja 1958, 4 s.

HANGASJÄRVI, RUTH:

Toiminut Rajamäen kansalaisopiston konekirjoitusopettajana sekä Helsingin kaupungin Kotitalouslautakunnan laulunopettajana ja kerhohjajaana. Toimii myös Helsingin Marttayhdistyksen Vallilan Marttakerhon puheenjohtajana.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti. Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen.

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspektori ja sen Taloudellisen Neuvottelukunnan jäsen. Matemaattisten aineiden aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Suomen

Kemistiliiton neuvottelukunnan puheenjohtaja. Chemical Abstractsin (USA) vakinainen avustaja.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan luottamusmiehistön jäsen ja tilintarkastaja.

Esitelmöinyt Suomalaisten Kemistien Seuran 40-vuotisjuhlakokouksessa 24. 4. 59 aiheesta »Maailman kemian teollisuus kaukokuvana».

Julkaisut:

(& Niilo Kallio) Matematiikan esimerkkikirja IV. 60 s. Porvoo—Hki 1959.

(& Meeri Järvi ja Maija Lähteenmäki) Torajyväalkaloidien kromatografiasta. II julkaisu. Rohdoksen ergotamiinipitoisuuden muuttuminen eri olosuhteissa tapahtuneen säilytyksen aikana. 14 s. (Farmaseuttinen Aikakauslehti 68.) Hki 1959.

Maailman kemian teollisuus kaukokuvana. 7 s. (Suomen Kemistilehti A 32.) Hki 1959.

HILDÉN, KAARLO:

Helsingin yliopiston dosentti, josta toimesta ollut vapaa koko lukuvuoden.

Suomen Maantieteellisen seuran hallituksen jäsen; puheenjohtaja helmikuuhun 1959. Edelleen Kansainvälisen maantieteilijäunionin (IGU) Suomen kansalliskomitean puheenjohtaja, Emil Aaltosen säätiön hallituksen jäsen, Väestöliiton perinnöllisyyslautakunnan jäsen, Suomen Marsalkan ratsastajapatsasvaltuuskunnan työjaoston jäsen, Suomi-Espanja-Seuran puheenjohtaja.

Pitänyt Suomen talousmaantiedettä käsittelevän luentosarjan SOK:n järjestämällä osuuskauppamaisten kursseilla Jollaksessa 25. 6. 58, esitelmöinyt Tampereen Kauppaseurassa aiheesta »Kuuban sokerisaari ja maapallon muut sokerintuottajat» 20. 1. 59 ja Suomi-Espanja-Seurassa Balearien maantieteestä 24. 4. 59. — Radioesitelmää suomeksi ja ruotsiksi.

Tehnyt Liikesivistysrahaston myöntämällä apurahalla tutkimusmatkan Kreikkaan ja Athos-vuorelle elok.—syysk. 1958. Tehnyt opintomatkan Etelä-Sveitsiin ja Pohjois-Italian järvialueelle maalisk.—huhtik. 1959.

Entiset ja nykyiset oppilaat maalauttivat hänen muotokuvansa, joka paljastettiin 20. 11. 58.

Julkaisut:

Kulttuurimme maantieteellisistä perusteista. Summary: The Geographical Basis of Finland's Culture. 9 s. (Terra, Suomen Maant.Seur.Aikakausk. 70: 3.) Hki 1958.

Suomen Maantieteellinen seura ja valtakunnan suunnittelu. Puheenvuoro. I s. (Ibid.) Hki 1958.

Kreikan maaseutuun tutustumassa. (Uusi Suomi n:o 249) Hki 1958.

Hagion Oros — Athos-vuoren munkkivaltio. (Ibid. n:o 255) Hki 1958.

Teollisuus ja sen yleiset edellytykset. 4 s. (Göran Karlsson, Finsk läsning för svenska handelshögskolor.) Hfors 1958.

Suomen Tiedeseuran puheenjohtajan tervehdyspuhe. 5 s. (Soc. Scient.Fenn. Årsbok — Vuosikirja XXXII) Hki 1958.

Risto Jurva. Muistosanoja. 1 s. (Ibid.) Hki 1958.

Leonard Borgström. Minnesord. 1 s. (Ibid.) Hki 1958.

Suomen väestö roduntutkimuksen valossa. 10 s. (Oma Maa III) Hki 1958.

Cuba som sockerproducent. 7 s. (Ekonomisk-geografiska studier tillägnade Olof Jonasson på hans sextiofemårsdag 22 januari 1959.) Göteborg 1959.

HOMI, MARTTA:

Töölön Yhteislyseon ruotsin ja englannin kielen vanhempi lehtori.

HONKO, JAAKKO:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuuskirjanpidon erikoisopettaja. Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen.

Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan jäsen. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen C-osaston johtaja. Eräiden yhtiöiden tilintarkastaja.

Esitelmöinyt Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen kesäkokouksessa Hämeenlinnassa 15. 8. 1958 ja HTM-yhdistyksen kokouksessa Helsingissä 25. 10. 1958 aiheesta »Indeksiehtoisista lainoista kirjanpidossa ja verotuksessa», Taloustieteellisen Seuran kokouksessa 18. 2. 1959 aiheesta »Tekniikan kehityksen vaikutuksista investoinnin edullisimpaan pitoaikaan» sekä Turun Liikemiesyhdistyksen kokouksessa 23. 4. 1959 aiheesta »Investointien suunnittelu ja tarkkailu». Luennoin Liikkeenjohdollisilla täydennyskoulutuskursseilla, Oy Rastor Ab:n, Sähköliikkeiden Liiton ja eräiden teollisuusyritysten järjestämällä kurssilla.

Julkaisut:

(& Raimo Suoniemi) Sekatavara- ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppaliikkeiden kannattavuus v. 1957. 51 s. Hki 1958.

(& Jorma Piironen) Rautakauppatutkimuksen tulokset vuodelta 1957. 14 s. (Suomen Rauta- ja Koneliikkeiden Yhdistys r.y:n vuosikertomus vuodelta 1958) Hki 1959.

Indeksiehtoisista lainoista verotuksessa ja kirjanpidossa. 4 s. (HTM-tiedonantoja 1/1959).

Arvostelu teoksesta: Jouko Paakkanen, Hiutateorian realismi ja yritysten hintapäätökset. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 7:4.)

JAATINEN, STIG:

Helsingin yliopiston dosentti: kevätlukukaudella ollut virasta vapaa. Svenska Handelshögskolanin dosentti. Pitänyt kulttuurimaantieteen luentokurssin Helsingin yliopiston valtiotieteen ylioppilaille.

Nordenskiöld-Samfundetin julkaiseman Saaristo-Suomen kartaston toimitussihteeri.

Julkaisut:

Ulko-Hebridien maataloudesta (Maaseudun tulevaisuus, tammik.) 1959.

KASKIMIES, MIKA:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtajan apulainen (virkavapana lukuvuoden 1958—59) ja D-osaston johtaja. Suomen Tukkukauppiainden Liiton tilasto- ja tutkimusosaston johtaja. Valtioneuvoston asettaman hankintakeskuskomitean jäsen. Helsingin Kauppakamarin aluesuunnitteluvaliokunnan varapuheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen ja toimitussihteeri. Liiketalous-julkaisun toimitusvaliokunnan jäsen. Muutamien osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Pitänyt 27. 7. 1958 Kuopiossa esitelmän »Leivän ja leipurin taistelu menekistä» Suomen Leipuriliiton vuosikokouksessa, 11. 11. 1958 Helsingissä esitelmän »Kaupan rationalisoinnista» Kaupan Teknillisen Rationalisoinnin Neuvottelukunnan (KATERA) 10-vuotisjuhlassa, 24. 11. 1958 Kuopiossa esitelmän »Teollisuuden edellytysten kustannustutkimuksista erityisesti Pohjois-Savon kuljetusolosuhteita silmällä pitäen» Kuopion Kauppakamarin 40-vuotisjuhlassa, 25. 11. 1958 Helsingissä esitelmän »Sekatavara- ja elintarviketukkukaupan sodanjälkeinen kehitys maassamme» Suomen Tukkukauppiainden Liiton siirtomaantavarajaoston syyskokouksessa, 1. 4. 1959 Helsingissä esitelmän

»Vähittäiskaupan viimeaikaisia kehitysilmiöitä» Kauppätieteellisen Yhdistyksen kokouksessa ja 9. 4. 1959 Helsingissä esitelmän »Bruttohintajärjestelmä tukkukaupan näkökulmasta» Suomen Rauta- ja Koneliikkeiden Yhdistyksen vuosikokouksessa. Johtanut viidet Suomen Tukkukauppiainden Liiton jäsenliikkeille järjestetyt korkeimman johdon, myyntijohdon ja ostotoimen neuvottelu- ja luentopäivät. Lisäksi luennoinut Oy Stockmann Ab:n ostohenkilöstön kursseilla ja TTT:n täydennyskoulutuskursseilla. Osallistunut 15.—16. 9. 1958 Tukholmassa Sveriges Grossist-förbundin järjestämiin »Köp effektivare» neuvottelupäiviin.

Julkaisuut:

Kaupan rationalisoinnista. 13 s. (Liiketaloudellinen Aikauskirja VII:4) Hki 1958. Merkkittävä nykyajan markkinointimuotona erityisesti tarkasteltuna siihen liittyvien menekintekijöiden stabilisuuden kannalta. 157 s. (Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja n:o 23) Hki 1958.

Tietoja Suomen tukkukaupan rakenteesta liikeyrityslaskennan valossa. 5 s. Hki 1958. Rationalisering inom handel, Affärsökonomisk Revy N:o 1, 1959. 7 s.

Bruttohintajärjestelmä tukkukaupan näkökulmasta. 5 s. (Rautakaupan Uutiset n:o 4) Hki 1959.

Kilpailu kuluttajan rahoista. 2 s. (Ekonomi n:o 3) Hki 1959.

Leipomoliikkeiden kannattavuustutkimus Norjassa. 2 s. (Leipuri n:o 2) Hki 1959.

Arvostelu teoksesta FFI, Stor-Stockholms ekonomiska struktur, 2 s. (Liiketaloudellinen Aikauskirja VII:2) Hki 1958 ja samoin teoksesta Olof Henell, Konsumentens prestation och uppföring i distributionen, 3 s. (Liiketaloudellinen Aikauskirja VIII:1) Hki 1959.

KAUPPI, KALLE:

Edelleen toiminut Kauppakorkeakoulun tutkintoja suorittaneiden pätevyyttä julkisiin virkoihin tutkimaan asetetun, hallitussihteeri Martti Nevalaisen puheenjohtajana työskennelleen toimikunnan jäsenenä, kunnnes toimikunnan mietintö 12 p:nä joulukuuta 1958 valmistui ja toimitettiin Kauppakorkeakoululle, joka on sen lähettänyt Kauppa- ja teollisuusministeriölle, muille kauppakorkeakouluille, Ekonomiliitolle sekä useille muille tahoille.

Vilpillisen kilpailun ehkäisemistä koskevan lainsäädännön uudistamista varten asetetun valtionkomitean puheenjohtaja.

Suomalaisen Liikesivistysrahaston hallituksen ja stipendivaliokunnan jäsen. Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen.

Helsingin Yliopiston lainopillisen tiedekunnan pyytämänä laatimaan asiantuntijalausannon siviilioikeuden professorinviran hakijain prof. Väinö Vihman ja apulaisprofessorien Matti Ylöstalon ja Simo Zittingin tieteellisestä pätevyydestä sanottuun virkaan antanut tämän lausunnon, joka, prof. Vihman elokuussa 1958 kuoltua, lopullisesti jäi koskemaan vain kahta viimeksimainittua hakijaa.

Osallistunut tammik. 31 p:nä Turussa pidettyyn Suomen kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukseen ja toiminut kokouksen puheenjohtajana.

Pitänyt Suomen teollisoikeudellisen yhdistyksen kokouksessa 28. 4. 1958 esitelmän: Eräitä vilpillistä kilpailua koskevia näkökohtia.

Pitänyt Myynti- ja mainosyhdistyksen järjestämällä luentopäivillä Helsingissä 9. 10. 1958 esitelmän aiheesta: Lainsäädäntö kilpailun edistäjänä ja rajoittajana.

Suomen Lakimiesliiton luentopäivillä Lahdessa 1. 12. 1958 pitänyt luennon eräistä osakeyhtiön perustamiseen ja osakepääoman korottamiseen liittyvistä kysymyksistä.

Pohjoismaiden teollisoikeudellisten yhdistysten yhteistyökomitean jäsen ja yhteistyökomitean julkaiseman aikakauslehden NIR:in (Nordiskt immateriellt rättsskydd) toimituskunnan Suomea edustava jäsen.

Eräiden liikeyritysten tilintarkastaja.

Julkaisuut:

Esitelmä: Kaupparekisteriin merkitsemisen vaikutuksista osakeyhtiön asioissa. Suomen Lakimiesliiton 9. lakimiespäivien pöytäkirja (1958) ss. 31—48.

Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaispuhe 12. 9. 1958, tämän vuosikertomuksen lopussa ss. 91—104.

Toimittanut:

Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1958—59.

KIVIKOSKI, ENSIO:

Julkaisuut:

Sijoituksen efektiivisen korkotuoton laskeminen. Ekonomi n:o 2, 1958.

Investoinnin kannattavan vähimmäistuoton ja optimaalisen jännevälin riippuvuus korko- ja verokannasta. Liiketaloudellinen Aikauskirja II, 1958. 8 s.

Perusteellisesti uudistettu laitos Finanssimatematiikan oppikirjaa. Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 140 s.

Uudistettu kokoelma talousmatematiikan esikurssin tehtäviä. Kauppakorkeakoulun moniste 43 s.

LAINNE, NAIMI:

Myynti- ja Mainoskoulun saksan ja englannin kielen opettaja.

Kauppaoppilaitosten Opettajain Yhdistys r.y:n hallituksen jäsen.

Osallistunut KOY:n järjestämiin, kauppaoppilaitosten kieltenopettajille tarkoitettuihin kaupallisiin kursseihin 23.—26. 8. 1958 Vähittäiskauppiasopistolla, Espoon Siikajärvellä. Ollut mukana järjestämässä kurssia ja esittänyt siellä alustuksen keskustelukysymykseen »Kauppaoppilaitosten harjoitusmyymälöiden hyväksikäyttö vieraiden kielten opetuksessa.»

LAMPPU, IRJA:

Toiminut Helsingin Käsityönopettajaopistossa kirjanpidon, ammattitalouden sekä ammattilainsäädännön ja asioimiskirjoituksen tuntiopettajana.

Hoitanut Oulunkylän seurakunnan sivutoimista kirjanpitäjän tointa 31. 12. 1958 saakka.

Julkaisuut:

Rahoitusbudjetti. 15 s. (Teollisuustaloudellinen Yhdistys r.y:n vuosikirja 1957) Hki 1958.

LASSILA, JAAKKO:

Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen nuorempi tutkija.

Toiminut liikevaihtoverokomitea 1958 sihteerinä.

Taloustieteellisen seuran johtokunnan jäsen.

Julkaisuut:

Liikevaihtoverotuksen taloudellisista vaikutuksista, verorasituksesta ja ns. neutraalista liikevaihtoverosta. Liiketaloudellinen Aikauskirja IV:1958.

Finanssijärjestelmän ns. automaattisesta vastavaikutuksesta. Kansantaloudellinen Aikauskirja I: 1959.

LINDGREN, KAJ B.:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian dosentti.
Julistettu päteväksi ja asetettu kolmannelle ehdokassijalle Turun yliopiston saksan kielen professorinvirkaa täytettäessä.

LOUHIJA, JARL:

Väitellyt filosofiantohtorin arvoa varten Helsingin yliopistossa 21. 3. 1959.
Kirjallisuudentutkijain Seuran työjäsen.
Suomen Kirjailijaliiton johtokunnan ja Suomen Näytelmäkirjailijaliiton hallituksen jäsen sekä molempien yhdistysten sihteeri.

Pitänyt Oy Rastor Ab:n marraskuussa 1958 sekä huhtikuussa ja toukokuussa 1959 järjestämällä sihteerikursseilla esitelmää kauppakirjeenvaihdon tyylliseikoista sekä esitelmöinyt Suomen Puhallintehdas Oy:n, Oy Esso Ab:n ja Kone Oy:n henkilökunnille kauppakirjeen tyylistä ja oikeakielisyyseikoista. Pitänyt syyslukukaudella 1958 Helsingin Sairaanhoidtajain liiton Jatko-opintojen osastolle luontosarjan aiheesta »Virka-kirjeenvaihto». Luennoin tammikuussa Helsingin Työväenopistossa aiheesta »Sana-taiteilijan tyylikeinoista». Pitänyt elokuussa 1958 Suomen Hotelli- ja Ravintolaliiton kokouksessa esitelmän aiheesta »Liikekirje kuntoon».

Opintomatka Ranskaan 13. 6.—4. 7. 59, jolloin tutustunut stilistiikan tutkimuk-siin ja kauppakirjeenvaihdon opetusmetodeihin.

Osallistunut Suomen Kirjailijaliiton edustajana toukokuussa 1959 Ruotsissa pidet-tyyn Pohjoismaiseen kirjailijaneuvoston kokoukseen.

Julkaisu t: Symbolit ja kielikuvat Bertel Gripenbergin tuotannossa. (Väitös-kirja.) 302 s. Hki 1959.

LYYTINEN, A. E.:

Venäjän kielen opettajana puolustuslaitoksen kouluissa.
Rannikkotykistörykmentti 2:n historia- ja avustussäätiön puheenjohtaja.
Upseerit evp. ry:n puheenjohtaja.
Julkaisu t:
Kirjoittanut n. 200 sivua sotahistorialliseen teokseen »Koivisto ja Viipurinlahti 1939—1944». Hki 1958.

MANNINEN, JOUKO:

Toiminut syyslukukaudella 1958 tilastotieteen tilapäisenä assistenttina Helsingin yliopiston maatalous-metsät.tiedekunnassa.

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet.tiedekunnassa.

Esitelmöinyt Suomen Tukkukauppiain Liiton järjestämällä tukkuliikkeiden johdon luontopäivillä Aulangolla 27. 2. aiheesta »Operaatiotutkimus — liikkeenjohdon uusi työväline.»

MIKKELI, MIKKO:

Karjalan Yhteiskoulun historian lehtori.
Historiallisen Yhdistyksen edustaja Paikallishistoriallisen toimiston johtokunnassa.

Julkaisu t:

Kirjoituksia historianopetuksessa käytettävissä julkaisuissa Suomen Sanomat 1867 ja 1905. Hki 1959.

Arvosteluja taloushistoriallisesta kirjallisuudesta Historiallisessa Aikakauskirjassa 1958.

MUUKKONEN, PERTTI:

Yksityis- ja talousoikeuden vt. lehtori Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa 1. 6. 58—31. 5. 59.

Pitänyt syyslukukaudella 1958 yhden siviilioikeuden peruskurssin Helsingin yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa.

Pitänyt esitelmän Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Turun osastossa 6. 3. 1959 aiheesta »Ns. musta kauppahinta».

MÄRTENSON, BÖRJE:

Helsingin Kauppakoulun ruotsin ja suomen kielen lehtori.

Sv. Litt. sällsk. Folkkultursarkivnämnd'in jäsen. Sv. Finl. Filmarkivsutskott'in jäsen. Folkmälskommissionen'in tilintarkastaja, akt. jäsenenä osall. »Collegium Musicæ Sacrae'n» konserttoihin.

Viransijainen Hufvudstadsbladet'issa heinäk.—elok. 1958, jouluk. 1958 tammik. 1959.

Osallistunut Siikajärvellä järjestettyihin, kauppaoppia ja kirjeenvaihtoa koskeviin kursseihin elok. 1958.

Esitelmät: Bokvännerna — nim. yhd. vuosij. »Fredrik Böök och hans verk» maalisk. 1959; luent. ruotsink. sanomalehtimieskursseilla tammik. 1959.

Julkaisu t:

Kirja-arvosteluja Hufvudstadsbladet'issa.

NENONEN, A.:

Toiminut Suomen Pankin kirjeenvaihto-osaston päällikkönä.

NIKOLOWSKI, F. M. O.:

Helsingin yliopiston saksan kielen apulaislehtori.

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun saksan kielen opettaja.

Antanut saksan kielen opetusta Kuopion kesäyliopistossa kesä- ja heinäkuussa 1958.

Esitelmöinyt Kuopion kesäyliopistossa 25. 6. 1958 aiheesta »Österreichische Dichtung im 20. Jahrhundert.»

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Helsingin yliopistossa antanut konsistorin määräyksestä opetusta englantilaista filologiaa pääaineenaan opiskeleville sekä pitänyt englannin kielen ja englantilaisen kauppakirjeenvaihdon kurssin kuulusteluineen maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan puukaupallisen linjan opiskelijoille.

Pitänyt Lappeenrännän kesäyliopistossa englannin kielen pro-exercitiokurssin harjoituksineen sekä englannin kielen jatkokurssin aikana 23. 6—29. 7. 1958.

Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen English Language Institutun hallituksen jäsen.

HESTEO:n puheenjohtaja.

Pitänyt amerikkalaisille Fulbright-stipendiaateille esitelmän 27. 8. 1958 aiheesta »University Studies in Finland and in the U.S.A.»

Toimittanut BBC:n englannin kielen äänilevykurssin oppikirjan »Calling All Beginners» suomalaisen laitoksen. Hki 1959.

PAAKKANEN, JOUKO:

Julkaisu:

Pohjoismainen kansantaloustieteellinen kongressi Kööpenhaminassa 4.—6. 9. 1958.

Yrittäjä yhteiskunnan osana. Ekonomiliiton samannimiseen sarjaan kuuluva esitelmä Pohj. Hämeen Ekonomit 26. 9. 58. Kainuun Ekonomit 2. 10. 58.

Yrittäjän asema yhteiskunnassa. Helsingin Teiniyhdistyksen Studia Generalia-esityelmä 23. 4. 1959.

Arvostelu teoksesta G. L. S. Shackle, Time in Economics. Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1958/4.

Taloutemme sodanjälkeinen kasvu, Talouselämä 20-vuotisjuhlanumero 19. 12. 1958.

PENTTILÄ, ERKKI:

Julkaisu:

A Sense-Development of Verbs Denoting Emission of Light.

(Bulletin of the Modern Language Association. 3 LIX 1958. 12 s.)

PULKKINEN, KYÖSTI:

Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa kauppaopin ja -oikeuden, liikkeenhoito-opin sekä talousmaantiedon lehtorina.

PUUKARI, ARVO:

Edelleen Markkinointiseura r.y:n ja Tavaraselostevaltuuskunnan puheenjohtaja ja Finnish American Clubin varapuheenjohtaja, Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön valmisteluvaliokunnan jäsen, KY:n Lehdistökerhon kuraattori ja »Liiketalous»-aikakauskirjan päätoimittaja.

Pitänyt Helsingissä, Lahdessa, Tampereella (Aamulehden toimesta) ja Turussa 50—60 luennon kurseja myynnistä ja mainonnasta yhteensä yli 200 osanottajalle. Luennoin lisäksi eri kauppakamareiden, Liiketyöntantajain Keskusliiton, Rastorin ja Suomen Tukkauppioiden Liiton tilaisuuksissa ja osallistunut mm. Asko Oy:n, Helkama-yhtymän, Karjakunnan, Kesko Oy:n, Kuusinen Oy:n, Lääke Oy:n, Oy Shell Ab:n ja Vaasan Höyrymylly Oy:n koulutustoimintaan »myyntiverstailla» ja luennoilla. Avustanut Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen tiedotustoimintaa.

Avustanut eräitä toimitusjohtajia organisaatio-, koulutus- ja markkinointikysymyksissä sekä toiminut useilla aloilla markkinoinnin neuvottelevana asiantuntijana.

Tehnyt kesällä 1958 opintomatkan Brüsselin maailmannäyttelyyn, osallistunut helmikuussa 1959 Kööpenhaminassa Pohjoismaiden tavaraselostevaltuuskuntien kokoukseen ja toiminut huhtikuussa 1959 suomalaisen johtajaryhmän oppaana Yhdysvalloissa.

Julkaisu:

Pää- ja muita kirjoituksia sanomalehdissä, artikkeleita etupäässä »Liiketalous»-lehdessä.

PÖYHÖNEN, PENTTI:

Taloustieteellisen Seuran johtokunnan jäsen vuosina 1958 ja 1959.

Julkaisu:

Arvostelu teoksesta Tore Dalenius, Sampling in Sweden (Economiska Samfundets Tidskrift 1958:4).

RAINIO, KULLERVO:

Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian dosentti. Luennoin konsistorin määräämänä myös psykologian tukiainekurssin valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijoille ja psykologian tilastollisista menetelmistä. Luennoin valtiotieteellisen tiedekunnan johtamistaidon kursseilla. Teollisuuden Työnjohto-opiston psykologi, mistä virkavapaa 1. 7. 1958.

Suomen Psykologisen Seuran puheenjohtaja ja Suomen Psykologiliiton liittovaltuuston jäsen. Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön täydennyskoulutusvaliokunnan jäsen.

Esitelmöinyt Ekonomiliiton kutsumana ekonomipäivillä Kajaanissa ja Tampereella taloudellisen käyttäytymisen sosiaalipsykologisesta taustasta sekä Kauppatieteellisessä Yhdistyksessä yrityksen tavoitteista ja lukuisissa Teollisuuden Työnjohto-opiston, eri liikeyritysten, järjestöjen ja yhdistysten esitelmätilaisuuksissa sekä yleisradiossa sosiaalipsykologian ja työelämän psykologian, erityisesti johtajuuskysymysten alalta.

Julkaisu:

Psykologisten kokeitten käytöstä apuna työnjohtajien valinnassa. »Työnjohto ja Tekniikka» n:o 4—5, 1958.

RANINEN, HUUGO:

Myymäläauto-, kulku-, kioski- ja automaattikauppaa, markkinoita, huutokauppoja ja toripäiviä sekä avoimia ja kommandiittiyhtiöitä koskevan lainsäädännön uudistamista käsittelevien valtionkomiteain puheenjohtaja. Helsingin kaupungin hankinta-ohjekomitean jäsen.

Antanut lausunnon dosentti, lakitri Aimo Olavi Aaltonen pätevyyydestä liiketaloustieteen professorinvirkaan Turun Kauppakorkeakoulussa ja niin ikään dosenttien Olav Harald Jensenin ja Anitra Karstenin pätevyyydestä liiketaloustieteen professorinvirkaan Handelshögskolan vid Åbo Akademi nimisessä korkeakoulussa.

Tampereen hiippakunnan talousneuvoston ja Institut International d'étude et de documentation en matière de Concurrence ensimmäisen osaston puheenjohtaja. Kauppatieteellinen Yhdistys r.y:n ja Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n puheenjohtaja. Kaatuneitten Omaisten Liitto r.y:n liittohallituksen jäsen Keskuskauppakamarin välityslautakunnan ja saman kamarin kauppaopetuslautakunnan jäsen ja Suomen Ulkomaankauppaliiton asettaman ulkomaankauppaopetusta käsittelevän komitean varapuheenjohtaja; Helsingin Savonlinna-Seura r.y:n puheenjohtaja; Sirkka ja Jussi Monosen säätiön hallituksen jäsen. — Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimituskunnan jäsen, »Liiketalous»-julkaisun toimitusneuvoston varapuheenjohtaja. Eräiden yhtiöiden ja yksityisten osakeyhtiöiden johtokunnan jäsen tai tilintarkastaja.

Esitelmöinyt Lahden liikemiesjärjestöjen järjestämällä luentopäivillä 21/10 1958 Lahden kaupungin teollistamisen edellytyksistä, Lahdessa, Tampereen hiippakunnan

luottamusmiestäpäivillä 27/10 1958 Helsingissä hiippakunnan talousneuvostoa koskevista ajankohtaisista kysymyksistä, Kuljetuspäälliköt r.y:n järjestämällä kuljetusjohdon kuljetustaloudellisilla ja -teknillisillä opintopäivillä 4/11 1958 Helsingissä eri kuljetusmuotoja koskevista periaatteista ja säännöksistä. Helsingin abiturienteille järjestetyillä opintoneuvontapäivillä lähinnä opiskelusta kauppakorkeakouluissa ja kauppaopistojen ylioppilaslukilla tammikuussa 1959 sekä Rotaryklubin kokouksessa 12/2 1959 eräistä osakeyhtiön yhtiökokousta koskevista ongelmista. Osallistunut Bambergissä toukokuun 19—23 päivinä 1959 Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaft- järjestön järjestämään korkeakoulujen liiketaloustieteen opettajain kansainväliseen kongressiin.

Luennoinut 24. 5. 1959 Hampurin yliopiston kutsumana sanotussa korkeakoulussa.

Julkaisuut:

Lyhyt kauppaoppi ja -oikeus. Toinen korj.painos. Helsinki 1958 316 s.

Wienin Hochschule für Welthandel 60-vuotias. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1958 ss. 83—88.

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos 20-vuotias, Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1958 ss. 155—157.

Arvostelu teoksesta Reinhold Henzler, Die Genossenschaft— eine fördernde Betriebswirtschaft. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1958 ss. 217—220.

Arvostelu teoksesta Br. Suviranta, Suomen Höyrylaivaosakeyhtiö 1883—1958. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1958 ss. 220—222.

Arvostelu teoksesta Max Kjaer Hansen, Reklamebureauet i Danmark. En undersøgelse og vurdering af reklamebureauernes udvikling og placering i dansk erhvervsliv. Liiketaloustieteellinen Aikakauskirja 1958 ss. 321—325.

Arvostelu teoksesta Reinhold Henzler, Der Marktunion. Eine Betriebswirtschaftliche Wende. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1959 ss. 60—63.

RANTAVAARA, IRMA:

Helsingin yliopiston dosentti.

Hist.-kielit. Osaston määräämänä hoitaa toistaiseksi osaa engl. filologian apulaisen tehtävistä Helsingin yliopistossa sekä toimittaa approbatur-kuulustelut.

Hist.-kielit. Osaston määräämänä toisena tarkastajana antanut lausunnon maist. F. J. Hellemannin tutkielmasta William Faulknerin romaanien rakenne fil. lis. arvoa varten.

Pitänyt seuraavat esitelmät:

Finnish Prose and Poetry (22. ja 23. 8. 1958 Fulbright-stipendiaateille).

Amerikan kirjallisuuden piirteitä (19. 11. 58 Yhdysvaltain Tiedotuslaitoksessa).

Arthur Miller (10. 2. 59 Lyceum-klubissa).

Jonathan Swift (17. 3. 59 suomalais-irlantilaisen yhdistyksen kokouksessa).

Julkaisuut:

Virginia Woolfin uusi esseekokoelma. U.S. 17. 8. 59.

Lontoon teatteria. 4 s. (Parnasso/6.) Hki 1958.

Emerson, romanttinen idealisti. 2 s. (Suom.Suomi/7.) Hki 1959.

On Romantic Imagery in Virginia Woolf's The Waves, with Special Reference to Antithesis. 18 s. (Neuphilologische Mitteilungen/1.) Hki 1959.

SAARIO, MARTTI:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan ja johtokunnan jäsen. Kauppateieteellisen Yhdistyksen r.y. varapuheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan jäsen.

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Esitelmänyt:

HTM-yhdistyksessä 25. 10. 58 Meno-tulo-kirjanpidosta.

TTT:n pien-tilinpäätäjän päivillä 4. 12. 58 Kirjanpidon menoista ja tuloista verotuksessa.

TTT:n tilinpäätäjän päivillä 11. 12. 58 ja Kauppateieteellisessä Yhdistyksessä 18. 12. 58 aiheesta Rakennusinvestoinnin tuotto ja verot.

The Institute of Internal Auditors Suomen jaostossa 16. 2. 59 Osinko- ja veroluotosta yritysten rahoituksessa.

Julkaisuut:

Lisäys Suomea koskevaan kirjoitukseen teoksessa Lexikon des kaufmännischen Rechnungswesens 2. Aufl. 4 p.

Om ränteutgiften vid bokslutet och kalkylröntans som avskrivningsfaktor. 16 p. (Affärsökonomisk Revy n:o 6). Hki 1958.

Meno-tulo-kirjanpito. 285 s. Hki 1959.

Kirjanpidon meno-tuloteoria. 162 s. Hki 1959.

Yrityksen rahoitus ja kirjanpidon meno-tulo-teoria. (Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen vuosikirja 1958). Hki 1959.

SAARSALMI, MEERI:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen nuorempi tutkija.

Kauppakorkeakoulujen tutkintoja suorittaneiden pätevyyttä julkisiin virkoihin tutkimaan asetetun toimikunnan sihteeri jouluk. 1958 saakka, jolloin toimikunta sai työnsä päätökseen.

Kauppakorkeakoulun opetusohjelmakomitean sihteeri.

Julkaisuut:

Lyhyt katsaus Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen toimintaan 1938—58. (Liiketal. Aikak. 7:3 ja erip.) 12 s. Hki 1958.

Arvostelu teoksesta: Erich Kosiol, Die Behandlung praktischer Fälle im betriebswirtschaftlichen Hochschulunterricht (Case Method). (Liiketal. Aikak. 8: 1) Hki 1959.

SARAKONTU, MATTI:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen E-osaston tutkija 1. 8. 1958 asti.

Pohjoismaisen nuorten kansantaloustieteilijäin Helsingissä 10—13. 6. 1959 pidettävän kongressin järjestelykomitean jäsen.

Julkaisuut:

Suhdannepeilitutkimukset — tuoreet tiedot oman alan kehityksen suunnasta. 2 s. (Kauppiaat n:o 15) Hki 1958.

SUONIEMI, RAIMO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen C-osaston tutkija.

Julkaisuut:

(& Jaakko Honko) Siirtomaan- ja sekatavara-alan yksityisten vähittäiskauppa-liikkeiden kannattavuus v. 1957. 51 s. Hki 1958.

Tasearvosteluja Liiketalous-lehdessä.

SUVIRANTA, BRUNO:

Kansantaloudellisen Yhdistyksen esimies ja Pohjola-Nordenin varapuheenjohtaja. Suomalaisen Tiedeakatemian tilintarkastaja. Valtion tieteellisen keskustoimikunnan jäsen. Valvojan ja Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimituksen jäsen.

Keskinäisen henkivakuutusyhtiön Suomen hallintoneuvoston puheenjohtaja. Pohjoismaiden Yhdyspankin, Werner Söderström Osakeyhtiön, Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön ja Saton hallintoneuvoston jäsen.

Säteri oy:n tilintarkastaja.

Pohjoismaiden yhteismarkkinain Suomen toimikunnan jäsen.

Osallistunut The Mont Pelerin Societyn kokoukseen Princetonissa, U.S.A., 8—13. 9. 1958: esitelmä aiheesta »The Welfare State: The Case of Finland.»

Luennoinut syys-lokakuussa 1958 Wabash Collegessa, Crawfordsville, ja Southern Illinois Universityssä, Carbondale, U.S.A.

Julkaisuut:

J. K. Paasikivi. Gedenkrede 16 s. (Sitzungsberichte der Finnischen Akademie der Wissenschaft 1957). Hki 1958.

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö 1883—1958. 293 s. Hki 1958.

Sama ruotsiksi.

Jatkuuko noususuunta Amerikassa? 4 s. (Yhdyspankin kuukausikatsaus n:o 6). Hki 1958.

Sama ruotsiksi.

SÄRKISILTA, MARTTI:

Toiminut: Liiketaloustieteellisessä Tutkimuslaitoksessa vanhempana tutkijana ja S-osaston johtajana.

Teollisuustalouden assistenttina Teknillisessä Korkeakoulussa 1. I. 1959 —.

Kauppateieteellisen Yhdistyksen sihteerinä 1959 —.

Kuljetustaloudellisen ja -teknillisen Aikakauslehden toimitusvaliokunnan jäsen. Opintomatka Ruotsiin 6. 5—18. 7. 1959.

Pitänyt seuraavat esitelmät:

Ekonomiliiton järjestämässä esitelmäsarjassa aiheesta »Mitä on aktiivinen markkinointi ja miten se soveltuu vähittäiskauppaan» Kuopiossa 9. 4. 59 ja Mikkelissä 19. 4. 59.

Liikemiesyhdistyksen kokouksessa 27. 4. 59 aiheesta »Markkinatutkimukset johdon apuna».

Aluesuunnitteluyhdistysten, kauppakamarien, Tekstiilikauppiaiden Liiton, Valtakunnan Kauppiaaliiton sekä Yksityisyrittäjien Liiton aluejärjestöjen esitelmätilaisuuksissa mm. seuraavista aiheista:

»Taloudelliset rakennetutkimukset ja niiden suorittaminen».

»Myyntityön kustannukset ja niiden kurissa pitäminen vähittäiskaupassa».

»Lajitelma ja valikoimat tekstiilivähittäiskaupan toimintaedellytyksiin vaikuttavina tekijöinä».

»Tekstiilivähittäiskaupan kustannukset ja niiden tarkkailu».

»Myyntitoiminnan hoidosta yleisten markkinaolosuhteiden muuttuessa».

Julkaisuut:

Kuljetussuoritteet kilpailuvälineenä (Kuljetustaloudellinen ja -teknillinen Aikalehti 58:näyttenumero).

Hemköp — myymälätön vähittäiskauppa (Liiketalous 59:1).

Cash and carry — itsepalvelua vähittäiskauppiaille (Liiketalous 59:2).

Myyntityön kustannusten kurissapito vähittäiskaupassa I—II (Kauppaviesti 59: 13—14).

Markkinatutkimukset liikkeenjohdon apuna (Kauppalehti 28. 4. 1959).

Osallistunut osaston »Muut julkaisut» toimittamiseen »Liiketalous»-nimisessä aikakausjulkaisussa.

TAMMINEN, MIKKO:

Edelleen Helsingin Normaaliyseo vanhempainneuvoston jäsen.

Kansantaloudellisen Yhdistyksen varaesimies. Edelleen Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan, Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimituksen, Liiketalouden toimitusneuvoston ja Suomen taloudellisen bibliografian toimikunnan jäsen. Suomen Kulttuurirahaston Kalle ja Dagmar Välimaan rahaston koulutustoimikunnan jäsen.

Suomen Työn Liiton johtokunnan puheenjohtaja. Edelleen Veronmaksajain Keskusliiton Helsingin paikallisosaston johtokunnan jäsen.

Edelleen valtioneuvoston asettaman Suomen talouden ja hallinnan TA-lautakunnan jäsen.

Pitänyt Suomen Kulttuurirahaston järjestämällä kulttuuripoliittisilla neuvottelupäivillä talouselämän jaoston keskustelutilaisuudessa 20. 1. 1959 johdantoesitelmän aiheesta »Taloudellinen kasvu ja siihen vaikuttavat tekijät».

Esitelmöinyt Yleisradiossa 21. 4. 1959 aiheesta »Miksi suosin suomalaista?»

Julkaisuut:

Tanskalainen kansantaloustieteen oppikirja suomenkielisessä asussa. 17 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 7:IV). Hki 1958.

Taloudellinen kasvu ja siihen vaikuttavat tekijät. 5 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 8:I). Hki 1959.

TARKIAINEN, TUTTU:

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun valtio-opin professori.

Valtiotieteellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen. Eduskunnan historiakomitean jäsen. Kansalaisjärjestöjen YK-liiton puheenjohtaja 10. 3. 1959 asti. Kutsuttu Suomen YK-liiton kunniajäseneksi.

Osallistunut YK-yhdistysten maailmanliiton konferenssiin Brysselissä syysk. 1958. Esitelmiä.

Julkaisuut:

Überparteilicher Präsident — wechselnde Koalition, Finnlands Verfassung und ihre Ausdrucksform (Das Parlament, 35—36, Bonn).

Suhde ulkomaihin, 9 s. (Suomalainen yhteiskunta, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun julkaisuja 10. Hämeenlinna 1959).

Kysymys tasavallan presidentin vaalitavasta, 10 s. (Valvoja 1).

TELARANTA, K. A.:

Yksityis- ja talousoikeuden lehtori Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa, josta virasta ollut vapaa koko lukuvuoden.

Helsingin yliopiston kanslerin sihteerinä, josta toimesta ollut vapaa koko lukuvuoden. Akatemialautakunnan sihteerinä.

Keskuskauppakamarin asettaman Liikekilpailun valvontakunnan varajäsen.

Pelastakaa Lapset r.y:n keskushallituksen puheenjohtaja. — Lasten Päivän Säätiön valtuuskunnan jäsen. — Eteläsuomalaisen osakunnan seniorit r.y:n hallituksen jäsen. — Le Conseil d'Administration du Service social international'in jäsen.

Pitänyt Insinööriliiton järjestämällä Teknillisen kaupan insinöörien luento- ja neuvottelupäivillä Helsingissä 9. 4. 1959 esitelmät sopimuksen syntymisestä, omistusoikeuden ja vahingonvaaran siirtymisestä sekä sopimuksen rikkomisesta.

Julkaisut:

Arvostelu teoksista: Erkki Hirvelä, Reino Erma ja Simo Kärävä, Pankkitoimen lakiasiat, Vammala 1958, Kauppalehti n:o 256/1958 ja Fritz von Hippel, Zum Aufbau und Sinnwandel unseres Privatrechts, Tübingen 1957. Lakimies 1959 186 s.

TERÄS, HANNU:

Opintomatka Saksaan touko-kesäkuussa 1958. Radioesitelmä »Miten käytän sivistyssanoja» I. 9. 1958.

VAIVIO, F. L.:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen E-osaston johtaja.

Kauppakorkeakoulujen tutkintoja suorittaneiden pätevyyttä valtion virkoihin tutkivan toimikunnan jäsen 12. 12. 1958 saakka.

Ollut virallisena korreferenttina Pohjoismaisessa kansantaloudellisessa kokouksessa Kööpenhaminassa 4—6. 9. 1958 (prof. E. Dahménin esitelmä). Esitelmöinyt Suomen Tukkukauppiain Liiton myyntijohtajien kursseilla Leppilammella 14. 10. 1958 ja 17. 1. 1959 aiheesta »Suhdanne-ennakoinnin keinot».

Ollut virasta vapaa kevätlukukauden 1959.

Julkaisut:

Toimittanut Ekonomi-lehdessä Kauppakorkeakoulun sivua.

VIERIKKO, ERKKI:

Antanut syyslukukaudella espanjan kielen alkeisopetusta Suomi-Espanja-Seuran kielikursseilla.

Toiminut edelleen Suomi-Espanja-Seuran yleissihteerinä.

Tehnyt opintomatkan Espanjaan keväällä 1959.

Julkaisut:

Espanjan oppikirja. 315 s. Hki 1958.

WILLEBRAND, CARL-AUGUST von:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten, edelleen toiminut Suomalais-Ugrilaisen Seuran kielentarkastajana ja Ison Tietosanakirjan avustajana.

Johtanut käännösharjoituksia Salzburgin kesäyliopistossa heinä- ja elokuussa 1958.

Tehnyt opintomatkan Saksaan ja Itävaltaan kesä—elokuussa 1958.

Pakoinut suomalaisten kirjallisista harrastuksista Bremenin Radiossa 19. VI. 58.

Sanomalehtiartikkeli »Die deutsche Literatur in Finnland» Deutsche Wirtschaftszeitung'issa 2. VII. 58. Osallistunut Das Parlament-lehden erikoisnumeron »Finnland» toimitustyöhön sekä kääntänyt saksan kielelle sille tarkoitettut suomalaiset kirjoitukset.

VIRKKUNEN, HENRIK:

Ekonomijärjestöjen toimeenpaneman konttoritekniillisen näyttelyn ja kurssin »Konttoritekniikka 1958» järjestelytoimikunnan puheenjohtaja. Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Finnish-British Society'n varapuheenjohtaja. Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun johtokunnan jäsen (puh.joht. v:sta 1959). KHT-yhdistyksen johtokunnan jäsen.

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä. Amer-Tupakka Oy:n, Oy Control Ab:n, Konekirjanpito Oy:n ja Tehokaluste Oy:n johtokuntien jäsen.

Liikevaihtoverolain uudistamista valmistelemaan asetetun valtionkomitean puheenjohtaja. Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön täydennyskoulutusvaliokunnan puheenjohtaja.

Esitelmöinyt useissa yhdistyksissä liikevaihtoverouudistuksesta, Suomen Liikemiesyhdistyksessä liikkeenjohdon täydennyskoulutuksesta, sekä luennoinut Suomen Tekstiliimiesten Liiton, Suomen Työnantajain Yleisen Ryhmän, Suomen Tukkukauppiain Liiton, Oy Rastor Ab:n sekä »Konttoritekniikka 1958»-n kursseilla.

Julkaisut:

Konttoritekniikan säästöt ja kustannukset 2. s. Ekonomi 4/58.

Liikkeenjohto kehittynyt ammatiksi erikoistietoineen. Kauppalehti 30. 12. 58.

Eräitä tarpeellisia uudistuksia kirjanpitolakiin. KHT-yhdistyksen vuosikirja 1958.

VIRTANEN, UNTO:

Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede I:n dosentti ja vt. professori.

Ekonomiliitto r.y:n hallituksen jäsen. Turun korkeakoulujen yhteiskunnallistaloudellisen tutkimusyhdistys r.y:n hallituksen varajäsen. Turun Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan inspektori. Turun Kauppakorkeakoulun rakennustoimikunnan jäsen.

Esitelmöinyt Turun Rotary Klubissa aiheesta »Hyvinvointitalous — päämääräkö» 19. 5. 1959. Esitelmöinyt opiskelusta kauppakorkeakouluissa Turun Rotary Klubin järjestämässä tilaisuudessa tuleville ylioppilaille.

Julkaisut:

»Etiikka rakentavana voimana taloustoiminnassa». Juhlajulkaisussa Niilo Ikola 75 v. 25. 9. 1958.

»Puolivalmiit rakennukset — saamisialako.» Rakennustaito 16/1958.

»Ajatuksia hyvästä kauppiastavasta.» Sähköurakoitsija 5/1958.

»Pysykäämme asiassa.» Liiketalous 6/1958.

Hyvä kauppiastapa ja kirjanpidon periaatteet. Helsinki 1959. 257 s.

VUORINEN, ELSA:

Opettanut Helsingin yliopistossa syys- ja kevätlukukaudella englantia kaikkien tiedekuntien opiskelijoille pidetyillä kursseilla, yht. 12 v.t. — Opettanut Helsingin yliopistossa syys- ja kevätlukukaudella suomea ulkomaalaisille opiskelijoille (opetuskieli englanti), 6 v.t.

V. Tilastollisia tietoja oppilaista.

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. varsinaisia oppilaita, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai kirjeenvaihtajan tutkinnon;
2. ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten;
3. ylimääräisiä tai kuuntelijaoppilaita, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaisiksi haki 1958 569 henkilöä, joista voitiin ottaa vastaan ekonomin tutkintoa suorittamaan 217 sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittamaan 84 eli yhteensä 301.

Opiskelijain kokonaisluku.

Kertomusvuotena on korkeakoulussa ollut yhteensä 1,190 opiskelijaa, joista

kauppat. kand. tutkintoa lukevia	231
varsinaisia oppilaita: I, II, III vuosikurssit	805
vanhemmat vuosikurssit	154

I. Varsinaisten oppilaiden lukumäärä lukuvuoden lopussa.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä	152	56,1	142	53,2	167	62,5	461	57,3
Naisia	119	43,9	125	46,8	100	37,5	344	42,7
Yhteensä	271	100	267	100	267	100	805	100

II. Varsinaisten oppilaiden kotipaikka.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Helsingistä	84	31,0	78	29,2	86	32,2	248	30,8
Muualta Uudenmaan l:stä	24	8,8	23	8,6	21	7,9	68	8,4
Turun ja Porin l:stä	10	3,7	18	6,7	11	4,2	39	4,8
Hämeen l:stä	59	21,8	55	20,6	45	16,8	159	19,8
Kymen „	21	7,7	23	8,6	24	9,0	68	8,4
Mikkelin „	14	5,2	13	4,9	13	4,9	40	5,0
Kuopion „	16	5,9	18	6,7	26	9,7	60	7,5
Vaasan „	27	10,0	21	7,9	30	11,2	78	9,7
Oulun „	9	3,3	14	5,3	9	3,4	32	4,0
Lapin „	7	2,6	4	1,5	2	0,7	13	1,6
Yhteensä	271	100	267	100	267	100	805	100

III. Varsinaisten oppilaiden vanhempien ammatti.

Elinkeinon mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen	41	15,1	43	16,1	46	17,2	130	16,1
2. Teollisuus	39	14,4	40	15,0	29	10,9	108	13,4
3. Rakennustoiminta	8	2,9	13	4,9	15	5,6	36	4,5
4. Kauppa	101	37,3	85	31,8	100	37,5	286	35,5
5. Liikenne	25	9,2	26	9,7	27	10,1	78	9,7
6. Palvelukset	54	20,0	51	19,1	46	17,2	151	18,8
7. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit	3	1,1	9	3,4	4	1,5	16	2,0
Yhteensä	271	100	267	100	267	100	805	100

Yhteiskunnallisen aseman mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Itsenäiset yrittäjät:								
Tehtailijat ja tukkukauppiat	1	0,4	1	0,4	7	2,6	9	1,1
Vähittäiskauppiat ja muut liikkeenharjoittajat	42	15,5	38	14,2	29	10,9	109	13,5
Maanviljelijät	35	12,9	30	11,2	33	12,3	98	12,2
2. Kaupan ja teollisuuden pal- veluksessa olevat:								
Johtavassa asemassa olevat	41	15,1	37	13,9	45	16,8	123	15,3
Toimihenkilöt	28	10,3	31	11,6	35	13,1	94	11,7
Työntekijät	47	17,4	49	18,3	44	16,5	140	17,4
3. Valtion ja kunnan palveluk- sessa olevat:								
Johtavassa asemassa olevat	4	1,5	12	4,5	17	6,4	33	4,1
Virka- ja toimihenkilöt	24	8,8	23	8,6	25	9,4	72	8,9
Työntekijät	17	6,3	23	8,6	16	6,0	56	7,0
4. Vapaiden ammattien harjoit- tajat ja opettajat	29	10,7	14	5,3	12	4,5	55	6,8
5. Ei ilmoitettu ammattia	3	1,1	9	3,4	4	1,5	16	2,0
Yhteensä	271	100	267	100	267	100	805	100

VI. Oppiarvot ja tutkinnot.

Kauppatieteiden tohtorin opinnäytteet.

Kauppatieteiden tohtorin arvoon oikeuttavat opinnäytteet on 22. 5. 1959 suorittanut KTL, *Fedi Lemmari Vaivio*.

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinto.

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinnon on suorittanut kauppat.maist. *Jaakko Sakari Lassila*.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto.

Kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

Syyslukukaudella: ekonomit *K. Pekka Ahtiala, Jouko J. Hawonen, Ahti I. Hirvonen*, diplins. *Pentti E. Kallio*, ekonomit *Salme Laura Leikkonen, Paavo U. U. Merivirta, Veijo O. Riistama* ja *Aune Onerva Vartiainen*.

Kevätlukukaudella: ekonomit *Klaus H. K. Cederberg, Keijo E. Jääskeläinen, Tauno T. Kallinen, Vesa E. Kaskimies, Kaarlo P. Kohonen, Pentti T. Kupiainen*, diplins. *Kuisma E. Laine*, ekonomit *Risto L. Laulajainen, Jouko T. Lehtovuori, Maija-Liisa Matilainen, Erkki K. Mäentakanen, Lauri J. Salminen, Pekka J. Sillanpää, Jukka K. Vihersaari* ja *Kaarlo O. Vilanti*.

Kauppatieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista vihkimistä saaneet kauppat.kandidaatit

E. Avelin, K. Z. Castrén, I. K. Haka, A. I. Hirvonen, M. I. Komi, R. M. Lehtonen, E. E. Louhio, P. U. U. Merivirta, M. J. Sihto ja *P. J. Sillanpää*.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1958—1959 suorittaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet allamainittuja aiheita:

Kansantaloustieteessä:

Aukee, Antti, Pohjois-Suomen teollistamisesta; *Bister, Rauno*, Onko talousteoria todellisuuden kartta? Kysymys erityisesti kansainvälisen kaupan teorian kannalta tarkasteltuna; *Cederberg, Klaus*, Suomen pääomamarkkinat; *Hurmevirta, Mirjami*,

Taloudellisen kasvun teoriasta; *Lehtovuori, Jouko*, Pääoman rajatehokkuuden käsitteestä suhdanneteorian kannalta; *Ravalo, Jarmo*, Hintamekanismin käyttö taloutta ohjattaessa; *Tolvanen, Eero*, Taloudellinen integroituminen ja Euroopan vapaakauppa-alue erityisesti tarkasteltuna Suomen vientiteollisuuden kannalta.

Liiketaloustiede I:ssä:

Jääskeläinen, Keijo, Kustannuslaskennan opetus ja sen tavoitteet kauppaopistossa; *Kohonen, Pentti*, Kiinteistötyöt liikevaihtoverotuksessa; *Laine, Kuisma*, Standardikustannus- ja katetuottolaskenta puuvillateollisuudessa; *Lappalainen, Lassi*, Eläkesäätiö yrityksen rahoituksessa; *Mustonen, Pentti*, Fusiosta lähinnä liiketaloudelliselta ja verotukselliselta kannalta; *Petra, Pertti*, Kotimaan lentoliikenteen kannattavuus ja sen arvosteluperusteet; *Salo, Seppo*, Tutkimus autokaupan kannattavuudesta vuosilta 1956—57 sekä yrityksen laskentatoimesta erityisesti autoliikkeiden kannalta; *Vilanti, Kaarlo*, Verotettavien tulojen suhde totaalitytölkseen.

Liiketaloustiede II:ssä:

Kivi, Leena, Piirteitä kevyiden kankaiden jakelusta Suomessa; *Matilainen, Irja*, Erilaisten kannustimien käyttö liikeorganisaatiossa; *Söderström, Erkki*, Aloitetoiminta suhdetoiminnan osana erityisesti tarkasteltuna yrityksen päämäärän ja työntekijän motivaation kannalta; *Virtaneva, Leo*, Huollinnan toimintatekijät.

Kauppaoikeudessa:

Vaittinen, Anni, Osuuskunnan tilintarkastajien tehtävät ja vastuu.

Talousmatematiikassa:

Leikkonen, Salme Laura, Yhdistetystä parannetusta lineaarisesta interpolaatiosta ja iteraatiosta erityisesti finanssimatemaattisiin funktioihin sovellettuna.

Tilastotieteessä:

Peronius, Fritz, Tilastollisten menetelmien käytöstä erään tekstiiliteollisuuden puolivalmisteen tuotannosuunnittelussa ja varastontarkkailussa.

Talousmaantieteessä:

Laulajainen, Risto, Itä-Aasia ja Suomen kauppavaihto sen kanssa; *Puro, Pentti*, Kemi satamakaupunkina; *Reinikainen, Alli*, Oy Wilh. Schauman Ab:n Savonlinnan tehtaitten vaneri raaka-ainelähteiltä maailmanmarkkinoille; *Väänänen, Pentti*, Hedelmät Suomen tuontikaupassa.

Kemiassa ja tavaraopissa:

Sivola, Risto, Moottoriöljyn muuttuminen moottorissa ja siihen vaikuttavat syyt.

Valtio- ja yhteiskuntaopissa:

Oksanen, Pentti, Valtiovallan kolmijako-opin toteuttaminen Yhdysvalloissa.

Ekonomin tutkinto.

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1958—1959 suorittaneet

syyslukukaudella 17. 10. 1958:

S. S. Ahvo, J. K. Hanhimäki, P. T. Harjula, Aino Inkeri Kyllikki Haukkovaara, E. A. Heikkilä, E. P. Hinkkanen, J. A. Hyttinen, M. M. Jensen, R. U. Jokinen, H. K. Keckman, J. Keskitalo, P. E. J. Kinnunen, J. P. Kivenheimo, P. J. Kovanen, V.-M. Lahti, H. H. Laitio, Hellevi Marjatta Latvala, N.-E. J. Majander, K. J. Malmivuo, A. I. Mieltinen, L. A. Miikki, P. T. Minkkinen, O.-M. Mustonen, Eva Inkeri Mäkilä, A. J. Niku-Paavo, E. J. J. Ojala, M. T. Paavolainen, S. J. Parkkola, A. M. Perisalo, P. K. Pohjola, H. A. S. Poutanen, P. A. J. Prinkkilä, S. S. Raitala, P. H. A. Rauhamäki, T. O. Reijonen, Berit Karita Rintala, R. A. Rissa, S. K. T. Ritala, U. T. Sahlman, Riitta-Liisa Savinsaari, T.P.-E. Sikström, L. J. Topo, Ritva Kaarina Torkkel, M. O. Tuurna, T. U. Vaarnavuo, P. O. Voutilainen, Aino Unnukka Vuori ja S. E. Vänskä

12. 12. 1958:

H. Kippo ja J. Mattila.

kevätlukukaudella 27. 2. 1959:

Lea Helmi Tellervo Aalto, A. E. Brax, Marjatta Annikki Halonen, K. G. F. Harmia, T. A. R. Hartomaa, S. J. Huhtala, Eeva Priita Isaksson, P. J. Järvinen, K. J. Kaira, V. T. Kantee, Y. V. Karjalainen, R. A. Kaunisto, R. G. Kauste, Ritva Kaarina Kolppo, J. W. Lahdensuo, P. H. Lahti, Kerttu-Kaisa Mäki, H. S. Närekorpi, E. K. J. Penttilä, P. O. Porenne, Anja Alise Riola, Arja Regina Saari, J. S. Saarto, J. M. J. Salojuuri, Ritva Kaarina Suokas, M. A. Tiainen ja P. A. Toivonen.

17. 4. 1959:

O. I. Antio, P. E. Lehto, J. J. Pälvi ja A. K. Salomaa.

30. 5. 1959 ja saavat todistuksen 12. 9. 1959:

T. E. A. Aho, M. O. P. Aholainen, Ritva Inkeri Alitalo, E. M. Asiala, K. V. Aulavuo, V. M. Byman, J. K. Ekholm, L. V. Erme, M. S. Hakala, P. J. Hakkola, L. J. A. Halmio, E. A. K. Heikkinen, J. T. Hiillos, M. I. Hildén, P. K. Honkavaara, E. T. Hupli, E. J. Hämäläinen, H. K. K. Hämäläinen, Y.-J. Jäntti, H. J. Kellokoski, S. V. I. Kokkonen, A. O. Kolehmainen, S. J. Korpimies, P. A. Kosunen, T. I. Kuukkanen, Aune Kaarina Kyllästinen, J. J. Kämäräinen, M. A. Laitia, R. Laurén, J. A. Lehtonen, A. S. Leppilähti, M. I. Leppänen, Oili Irmeli Lipsanen, P. Luhtanen, K. E. Mannola, J. K. Marttila, P. I. Metsälä, H. Y. S. Mäki, P. Naumanen, P. K. Nukari, P. O. Oslamo, J. T. A. Peitsara, V. A. Piirainen, Eila Marjatta Putkisto, M. J. Rajakallio, P. V. T. Riekinen, R. J. Ruha, R. T. Ruuhela, Marjatta Saarenheimo, G. F. Serlachius, S. S. Sipari, P. Y. Suominen, O. D. Suopanki, I. M. Tuominen, P. U. Tuukkanen, A. K. Uotinen, O. T. Wahlgrén, M. T. Vainio, P. J. Valkama, J. J. Vesterinen, S. J. Viemerö, E. A. Voutilainen, L. J. Vuorento ja Paula Mirjam Ylinen.

Kirjeenvaihtajan tutkinto.

Kirjeenvaihtajan tutkinnon ovat suorittaneet

syyslukukaudella 17. 10. 1958:

Tuula Mirjami Arjala, Leila Annette Bergström, Kerttu Kaarina Marjatta Hirviniemi, Leila Anja Kaarina Ilva, Eeva-Liisa Joensuu, Anja Pirkko Tuulikki Kalla,

Marja-Liisa Kerva, Inkeri Anelma Kivimaa, Inga Alice Ongelin, Anneli Margareetta Pyrekoski, Kaari Helinä Kallela Raivio, Raija Aulikki Sundell, Irma Elvi Tuulikki Suninen, Aino Kyllikki Timonen ja Mirja Tellervo Vahala.

21. 11. 1958:

Raïli Esteri Kuutsa ja Tuulikki Nenonen.

kevätlukukaudella 27. 2. 1959:

Sirkka Anneli Harjula, Elvi Anneli Jokelainen, Eija Hillevi Jokinen, Pirkko Liisa Katila, Anna-Liisa Kinnunen, Eila Sinikka Kopra, Alma Kaarina Kuronen, Irma Talvikki Pitkajarvi, Hilka Asteri Pyhalahti, Siiri-Liisa Salonen, Vieno-Liisa Sepponen, Liisa Ritva Syrjänen, Marja Tuulikki Tirkkonen, Irmeli Elisabet Vannela, Pirkko Sinikka Varjola, Eija-Liisa Vasa ja Raïli Anneli Ylander.

17. 4. 1959:

Pia Annikki Karaspuro.

30. 5. 1959 ja saavat todistuksen 12. 9. 1959:

Maija Annikki Asumaa, Anneli Marjatta Forsman, Aune Annikki Hanni, Saini Inkeri Kolehmainen, Mirja Kyllikki Lavinto, Riitta Maija Kaarina Melajarvi, Paula Mäkelä, Eine Tuulikki Nurminen, Marja-Liisa Nurminen, Sinikka Viola Marjatta Pesola ja Sirkka-Liisa Rissanen.

VII. Stipendit.

Valtion ylioppilasstipendit.

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähävaraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1959 62 kokostipendiä määrältään 56.000 mk, 61 puolistipendiä määrältään 36.000 mk, 62 opiskeluvälinestipendiä määrältään 11.000 mk ja 13 vieraspaikkakuntalaisen lisää määrältään 14.000 mk eli yhteensä 6.532.000 mk.

Korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtajana on toiminut professori *Martti Saario*, varapuheenjohtajana apulaisprofessori *Jaakko Honko* ja kolmantena jäsenenä dosentti *Kaj B. Lindgren*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina stipendilautakunnassa ovat lukuvuonna 1958—59 olleet kauppat.ylioppilaat *Raimo Horttanainen* ja *Mikko Leppänen*. Sihteerinä on ollut varatuomari *Olli Tarpila*.

Stipendilautakunta julisti maaliskuun 16 p:nä stipendit haettaviksi, jolloin määräajan kuluessa niitä häki 1 kauppat. lis.tutkintoa ja 4 kauppat.kand.tutkintoa opiskelevaa sekä 2 III vuosikurssin, 91 II vuosikurssin ja 69 I vuosikurssin oppilasta.

Kokouksessaan huhtikuun 24 p:nä lautakunta päätti jakaa lukuvuoden 1959—60 opiskelijastipendit seuraavasti:

a) kokostipendin, vieraspaikkakuntalaisen lisän ja opiskeluvälinestipendin saivat:

A. K. Anttila, Ella I. Haapasalo, Anja L. Klemola, P. J. Koivisto, Tuovi I. Korhonen, Mirja M. Lehtonen, Leena-Maija Leino, R. O. Mäkinen, Taina A. Pekonen, Raija S. Uotinen, Leena T. Vuori.

b) kokostipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän sai:

Martta M. Majava.

c) kokostipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

K. K. Hallikainen, Anja H. Hituri, Marjatta Ikonen, E. K. Jäppinen, Salli T. Korhonen, Sisko L. Lehtinen, S. A. Makkonen, M. T. Penttilä, Raïli M. Pispala, V. L. I. Pitkämäki, R. H. Pyrhönen, Helvi M. Rekko, Anja L. Rissanen, Leena M. Sihvo, Paula S. Tiainen, Riitta A. Tolonen, P.T. Tolvanen, E. T. Torri, Ritva I. Varpama.

d) kokostipendin saivat:

Kirsti A. Ahvenainen, M. O. Huttunen, Aira-Sisko E. Jokinen, H. E. Kauppila, Ritva K. Kekki, H. O. Kemmo, P. I. K. Kettunen, Pirkko I. Kiiveri, Leena K. Kiuru, Anna-Maija Kokkonen, J. J. Kämäräinen, Anja I. Kääriäinen, Silja T. Linnavuori, Orvokki Mansisto, R. K. Mutka, Liisa I. Ojander, Kaisa E. Parviainen, Eira A. K. Pippuri, Anja-Leena Pirttilampi, J. E. Repo, L. Helena Riekkinen, Kaija A. Rinkinen, A. Y. Rintala, R. O. Ruponen, U. P. Sivonen, Maija-Liisa Soinen, Hilma Soinen, Tuija M. Tulonen, R. O. Yrjölä, Elna K. Äikäs, Ruth K. Äimänen.

e) puolistipendin, vieraspaikkakuntalaisen lisän ja opiskeluväline-stipendin sai:

Tuula I. Jyrkämä.

f) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

Kirsti M. Alho, Ritva M. H. Forsius, Raili S. Haapala, P. I. Ijäs, Anna-Katriina Karttunen, Sirkka H. Koskinen, R. M. Kuisma, Y. A. Kärkäs, Liisa M. Kääriä, Leena M. Kääriäinen, Terttu T. Pallasmaa, Terttu A. Pitkänen, Eila-Marjatta Rapeli, H. O. Riekkinen, Ulla H. Rintala, Y. T. Sairanen, Taimi H. Selander, Rauni E. Vaalto, Marja L. Valkama, Terttu T. Vertanen.

g) puolistipendin saivat:

K. P. Ahtiala, P. V. Armila, Pirjo A. Eteläpää, T. M. J. Hakala, J. M. Heikkilä, A. T. Ikonen, Leena M. Ikävalko, P. J. Ihmivalta, Maija-Sisko Ingelin, Evi I. Jarva, Eila K. Järvinen, Marjaleena Kaitala, L. K. Kaurola, P. A. Kemmo, P. K. K. Kinnunen, T. P. Koistinen, K. V. T. Kurki, Raija M. Kykkänen, E. A. Laakso, L. K. J. Laru, A. A. Leinonen, Armi A. Liinanto, Irma S. Makkonen, Ulla A. Mansnerus, H. S. Merikallio, Eija O. Mähönen, Ritva L. A. Mäki, I. J. Paavola, M. A. A. Paulin, Y. J. Pikkanen, Ritva L. Portaankorva, Ritva I. Puttonen, Ritva M. Rantanen, Raili I. Ruuti, R. O. Saarinen, H. O. Salonen, R. J. Tiisanen, Anni H. Vaittinen, L. J. Virtanen, V. T. Vuorilehto.

h) opiskeluvälinestipendin saivat:

Rauni Holttinen, M. K. Järvinen, Kastehelmi Kalliomäki, R. Kaukinen, A. L. Tuomikki Korhonen, E. J. Luoto, P. E. V. Mettälä, R. O. Pulkkinen, Raija K. Saarenpää, Kaija K. Sipilä, M. S. Veikkolainen.

Korkeakoulun omat stipendit.

Ottaen huomioon stipendiraahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun hallituksen Kanslerin käytettäväksi myöntämistä varoista vt. lehtori Philip Bingham'ille 60.000 mk, assistentti Lauri Droekilalle 50.000 mk, fil.maisteri Naimi Laineelle 30.000 mk, lehtori Jarl Louhijalle 60.000 mk, fil.tri F. Nikolowski'lle 30.000 mk, fil.maisteri Jukka Peitsolle 40.000 mk, lehtori Arvo Puuka-

rille 35.000 mk, assistentti Matti Sarakonnulle 50.000 mk, kanslisti Taimi Tammiselle 50.000 mk, professori Tuttu Tarkkiaiselle 40.000 mk, ja fil.maisteri Elsa Vuoriselle 40.000 mk.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta dosentti Aimo O. Aaltoselle 40.000 mk, vt. professori K. A. Telarannalle 60.000 mk ja lehtori Fedi Vaiviolelle 100.000 mk.

Disponentti Thure Mårtenssonin rahastosta apulaisprofessori Jaakko Hongolle 500 R. Kr., assistentti Jouko Manniselle 500 R. Kr., assistentti Jouko Paakkaselle 500 R. Kr., kirjastonhoitaja Taimi Terälle 500 R. Kr., vt. assistentti Jukka Viher-saarelle 500 R. Kr. ja professori Henrik Virkkuselle 500 R. Kr.

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Senaattori Otto Stenrothin rahastosta myönnettiin ekonomi Olli Seppälälle 180.000:— ja ekonomi Jukka Teerisuolle 1.000.000:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto: Pulkkinen, R. O. 7.000:—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta myönnettävistä varoista: Aukia, S. V. 20.000:—; Elomaa, Maija I. 20.000:—; Hagman, M. K. A. 30.000:—; Häkkä, Outi S. 30.000:—; Koistinen, T. P. 30.000:—; Kokko, Pirkko L. 20.000:—; Leppänen, A. M. J. 10.000:—; Melajärvi, Riitta M. K. 5.000:—; Mäkelä, Paula 25.000:—; Männikkö, Anja S. 20.000:—.

Kauppakorkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendiraahasto: Peranko, Pyry K. 75.000:—; Suokas, Ritva K. 115.000:—.

Kilpiä Oy:n rahasto: Ahtiainen, Liisa K. 5.000:—; Korhonen, Salli T. 15.000:—; Männikkö, Anja S. 5.000:—; Ruponen, R. O. 20.000:—; Terävä, Kyllikki 20.000:—; Tolvanen, J. E. J. 5.000:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahasto: Korhonen, Salli T. 10.000:—.

Alfred Kordelinin stipendiraahasto: Hallikainen, K. K. 18.000:—.

Juho Lallukan muistorahasto: Kokko, Pirkko L. 7.000:—.

K. H. Lehtisen rahasto: Kokko, Tuula M. 23.000:—.

Ivar Lindforsin stipendiraahasto: Järvinen, Raili H. 20.000:—; Karppinen, Anja I. 5.000:—; Kosunen, P. A. 20.000:—; Kämäräinen, J. J. 10.000:—; Laakso, E. S. 30.000:—; Muttonen, J. K. 25.000:—; Mäkinen, O. K. 15.000:—; Pykälä, Armi O. 20.000:—; Ryhänen, P. A. 15.000:—; Salo, Tuulikki 17.000:—.

P. A. Luostarisen stipendiraahasto: Autere, I. K. 15.000:—; Riekkinen, P. V. T. 20.000:—.

Oy. Mars Ab:n stipendiraahasto: Ahtiainen, Liisa K. 20.000:—.

Naisekonomien kerhon stipendi: Karppinen, Anja 5.000:—.

Gustav Pauligin stipendiraahasto: Kurki, K. V. T. 30.000:—; Pulkkinen, R. O. 8.000:—; Tolvanen, J. E. J. 35.000:—.

Pohjolan stipendiraahasto: Mäki, Mirja L. 16.000:—.

Juhani Santaholman rahasto: Kämäräinen, J. J. 4.500:—.

Elin ja Evert Sellgrenin stipendiraahasto: Kämäräinen, J. J. 6.000:—; Mäki, Mirja L. 5.000:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahasto: Antikainen, E. A. 20.000:—; Jaakkola, E. J. J. 20.000:—; Melajärvi, Riitta M. K. 15.000:—; Ryhänen, P. A. 10.000:—; Salonen, H. O. 15.000:—; Tiisanen, R. J. 17.000:—; Tunninen, Aira 20.000:—; Tuomela, Marja-Liisa 25.000:—.

Talous-Osakekaupan stipendirahasto: Söderström, E. V. 18.000: —.
Knut Wallinin stipendirahasto: Autere, I. K. 6.950: —.

Palkintona seminaarikirjoituksesta ovat allamainituissa aineissa saaneet:

Kansantaloustiede: Bister, Rauno 10.000: —, Heikkilä, Eero 5.000: —, Kalter, Altti 5.000: —, Norrberg, Mirja 5.000: —, Pikkanen, Yrjö 5.000: —, Pyrhönen, Raimo 5.000: —, Tuukkanen, Paavo 5.000: —.

Liiketaloustiede I: Aho, Tarmo 5.000: —, Hämälä, Veli 5.000: —, Jakonen, Jukka 5.000: —, Luhtanen, Pekka 5.000: —, Myllynen, Pertti 5.000: —, Pärnänen, Pirkko 5.000: —, Repo, Jukka 5.000: —, Ruuhela, Reijo 5.000: —, Sarparanta, Tuula 5.000: —, Söderström, Erkki 5.000: —.

Liiketaloustiede II: Ahlqvist, Anja 5.000: —, Aholainen, Mauno 4.000: —, Alander, Rolf 4.000: —, Eronen, Olavi 4.000: —, Heikkilä, Jan 3.000: —, Hyppönen, Jorma 3.000: —, Kämäräinen, Juhani 4.000: —, Lehti, Esko 4.000: —, Leppänen, Martti 4.000: —, Louhio, Lea 4.000: —, Mäkinen, Raimo 5.000: —, Pottonen, Martti 4.000: —, Ryhänen, Pentti 3.000: —, Suokas, Ritva 5.000: —, Vainio, Mainio 4.000: —.

Kauppaoikeus: Hakala, Pirkko 4.500: —, Latvala, Pirkko 4.500: —, Lehtonen, Tuomo 6.000: —, Leivo, Pentti 5.000: —, Mononen, Väinö 5.500: —, Wigren, Raili 5.500: —.

Kemia ja tavaraoppi: Heinonsalo, Eero 5.000: —, Koskenala, Ilpo 4.000: —, Pikkanen, Yrjö 5.000: —, Ryhänen, Antti 4.000: —, Vanhanen, Juha 5.000: —, Yrjölä, Rauno 4.000: —.

Talousmaantiede: Arpiainen, Anssi 5.000: —, Harinen, Juhani 5.000: —, Hupli, Esko 5.000: —, Juntunen, Reijo 5.000: —, Kokkonen, Sampsä 5.000: —, Pirhonen, Leena 5.000: —, Puisto, Raimo 5.000: —, Saukkonen, Kaarina 5.000: —, Seeve, Pertti 5.000: —, Vanhanen, Eira 5.000: —.

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 1959.

KALLE KAUPPI

Oikeusjärjestys ja liiketoiminta.

*Puhe, jonka rehtori, professori Kalle Kauppi piti
 Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa II. 9. 1958.*

Oikeusjärjestyksen ja liiketoiminnan suhdetta on aikojen kuluessa käsitelty monin tavoin ja eri yhteyksissä. Oikeusjärjestyksen tehtävänä on saada aikaan ja jatkuvasti toteuttaa järjestystä yhteiskuntaelämässä, järjestää ihmisten väliset suhteet tavalla, joka vastaa oikeudenmukaisuuden ja käytännöllisen tarkoituksenmukaisuuden vaatimusta. Tällainen järjestys turvaa rauhallisen elämän ja kulttuurikehityksen, niihin sisältyvänä myös liiketoiminnan, mahdollisuudet. Ilman oikeusjärjestystä vallitsisi anarkia. Puhuttaessa oikeusjärjestyksestä asetetaan yleisesti painopiste kysymykseen oikeudenmukaisuudesta.

On sitä parempi kuin huomaamattomammin oikeusjärjestys täyttää tehtävänsä yhteiskunnan perustana. Voi ehkä pitää sääntönä, että se toimii hyvin, jollei se herätä huomiota, mutta että jos se lakkaa toimimasta tai jos sen toiminta häiriintyy, yhteiskunnan koneisto joutuu epäjärjestykseen. Erityisesti liiketoiminta on herkkä omassa maassa tuntemaan oikeusjärjestyksen toiminnan häiriöt ja toisessa maassa panemaan ne merkille.

Koska kansanvaltaisesti hallitussa maassa oikeusjärjestys, sen kehittäminen ja voimassa pitäminen, on pohjaltaan koko kansan asia, ei välinpitämätön suhtautumistapa tässä kohden ole liiketoiminnan edustajainkaan taholta paikallaan, silloinkaan, kun kumpaisessakaan suhteessa ei ole havaittavissa erityisemmin huomiota herättävää häiriötä. Myös taloudellisen elämän intressit vaativat jatkuvaa valppautta oikeusjärjestyksen suhteen.

Senvuoksi saattaa tälläkin hetkellä ottaa puheeksi eräitä oikeusjärjestystä koskevia kysymyksiä. Näyttää myös esiintyvän liike-elämässä erityisiä reaktioita, jotka ansaitsevat huomiota. On havaittavissa toisaalta vaikeasti puolustettavaa välinpitämättömyyttä, toisaalta taas melkoista tyytymättömyyttä siihen tapaan, millä oikeusjärjestys erinäisissä katsannoissa suhtautuu liike-elämän ilmiöihin. Koko pitkän

sota-ajan vallinnut poikkeuksellinen säännöstelylainsäädäntö monilukuisine, tekisi mieli sanoa lukemattomine, usein vaikeaselkoisine jopa ristiriitaisine määräyksineen on jatkunut kauan sodan päättymisen jälkeen, pitemmälti kuin useimmissa muissa maissa, niin ettei siitä vieläkään ole vapauduttu. Tämä on saanut aikaan kyllästymistä ja luonut liike-elämän tarvitseman oikeudellisen varmuuden sijasta jatkuvaa epävarmuutta sekä ennen muuta tuntunut sellaisena toimintavapauden rajoittamisena, joka epäilemättä on haitannut taloudellisen yritteliäisyyden hyödyllistä vaikutusta yhteiskuntaelämään. Ja muutoinkin, pysyviksi tarkoitettujen säännösten kohdalla, on lainsäädännön tuottaessa yhä uusia pykälä, käynyt lain alaisille ylivoimaiseksi olla riittävästi selvillä niiden sisällyksestä ja tietää, mitä on noudatettavana. Näin on laita tavallisten kansalaisten, ja lain säännöksiä valtavasti kasvanut määrä käy yhä vaikeammaksi ammattijuristienkin ajatuksiinsa hallita.

Valtion suhde taloudelliseen elämään on ollut tämän vuosisadan aikana ja varsinkin sen viimeksi kuluneina kymmeninä voimakkaasti muuttumassa. Kuten enemmän valtio ottaa itse suoritettavakseen taloudellisuontoisia tehtäviä, sitä painokkaammin se pyrkii vaikuttamaan niiden oikeussäännösten uudelleen muovaamiseen, jotka ennen on rakennettu taloudellisia tarpeita ja oikeudenmukaisuuskäsityksiä silmällä pitäen. Kun sosiaalisista perusteista johtuvia suunnitelmataloudellisia tendenssejä pyrkii aloille, jotka tähän asti ovat kuuluneet yksityisluontoisen aloitteen ja toiminnan vyöhykkeeseen, ja kun samalla — käyttäkseni lyhyttä sanontaa — liberaalistyylliset käsitykset, jotka laajalti ovat saaneet ilmaisuansa nykyisissä länsimaisissa oikeusjärjestyksissä, esittävät vuorostaan toisenlaisia oikeudellisia tarpeita ja vaativat niitä tyydytettäväksi myös oikeusjärjestyksen avulla, esiintyy jännitystilä. Sellainen jännitys on kansalaisten vapautta tehokkaasti turvaavan oikeusjärjestyksen vallitessa luvallinen ja luonnollinenkin. Mutta oikeusjärjestyksen on tehtävä sen suhteen, niin kuin intressikonflikteissa yleensä, ratkaisuja ja tällöin muistettava, että oikeuden velvollisuutena on säilyttää objektiivinen, riippumaton asenne ja arvioimistapa niin toiseen kuin toiseenkin tendenssiin nähden. Tämä jännitystilä sinänsä vaatii liike-elämän taholta riittävän huomion kiinnittämistä niin oikeusjärjestyksen lainsäädännölliseen kehittämiseen kuin sen voimassa olevien normien soveltamiseen.

Oikeusjärjestys ja oikeudenmukaisuus.

On jo edellä asetettu oikeusjärjestykselle se vaatimus, että sen on toteutettava oikeudenmukaisuutta, kansan oikeusvakaumusta. Meidän käsityksemme mukaan ei riitä järjestys sinänsä, vaan me vaadimme ja olemme tottuneet vaatimaan, että yhteiskunnassa ylläpidettävän järjestyksen tulee tyydyttää meidän pohjoismaisen oikeuden perustalla kehittyntä vapauden- ja oikeudentajuamme. Tällöin tiedämme, ettei oikeusjärjestyksen sisällys voi jokaista vivahdusta myöten toteuttaa tarkinta oikeudenmukaisuutta, vaan että se joutuu säännöksiensä soveltamiskelpoisuuden aikaansaamiseksi tietoisesti alistamaan saman säännön alaiseksi tapauksia, jotka ovat tuntuvasti erilaisia, mutta joita voidaan pitää tyypillisesti samaan luokkaan kuuluvina. Järkiperäisyys- ja tarkoituksenmukaisuusarviointi aiheuttavat myös säännöksiä, joiden kohdalla oikeudenmukaisuuden vaatimus ei ole näkyvimpänä puolena.

Oikeusjärjestyksen suhteessa oikeudenmukaisuuteen on yleensäkin, mutta varsinkin nykyaikaisissa olosuhteissa monia vaikeasti ratkaistavia pulmia. Voimassa olevan oikeusjärjestyksen käyminen olennaiselta sisällykseltään yhteen kansan vallitsevan oikeusvakaumuksen kanssa, ei ole nykypäivien ihmiselle läheskään niin selkeästi ratkeava asia, kuin se varmaankin suurin piirtein oli niille, jotka elivät 1734 vuoden lain julkaisemisen tai vielä aikaisemmin tapahtuneen tuomarinohjeiden kirjoittamisen aikoina. Tällöin pidettiin helpommin luonnollisena, että laki oli samalla kertaa Jumalan ja Ruotsin laki, ja että sen pyhyys ja oikeudenmukaisuus oli kaiken epäilyksen yläpuolella. Elämäkatsomukselliseen ajatteluun ja järkeilyynsä luottamaan taipuva nykyaajan ihminen esittää usein käsityksen, että ei voida todistaa mitään oikeusjärjestyksen noudateltavaksi julistamaa periaatetta ehdottomasti oikeaksi. Ja jatketaan väittämällä, ettei ole mitään reaalisesti osoitettavissa olevaa oikeudenmukaisuutta, vaan että oikeusjärjestyksen sisällys on muodostunut historiallisen kehityksen, järkiperäisen ajattelun ja niiden voima-suhteiden mukaan, jotka ovat, usein etunäkökohtia silmällä pitäen, lainsäätäjäkunnassa ratkaisseet, mitä lakiin pannaan. Näin ajatellen sanotaan, ettei ole syytä rakentaa itsellensä harhakuvia oikeudenmukaisuuden vaatimuksesta, koska tätä oikeudenmukaisuutta realiteettina ei näytä olevan olemassa.

Veisi liian pitkälle lähteä syvemmälle oikeusfilosofiseen kysymykseen oikeudentajun, oikean ja väärän toisistaan erottamisen tajun, todellisuudesta ihmisessä. Jos tunnustetaan, että taideteoksessa on todella jotakin, joka olennaisesti erottaa sen vähän samantapaisesta töherryksestä tahi jostakin kivi- tai metallikappaleesta, niin oikeudentajun ole-

massaolo ihmisessä on yhtä hyvin todettavissa realiteetiksi, joka ei lakkaa olemasta sen takia, että on yksilöitä, joilta tämä taju ehkä kokonaan puuttuu. Eiväthän taiteellisesti korkeatasoisen musiikkiteoksen taidearvo ja sen luomat elämykset lakkaa olemasta todellisuutta sen takia, että joiltakin henkilöiltä puuttuu kyky musiikkitaiteellisen tuotteen tajuamiseen.

Oikeusjärjestyksen kohdalta on tietoisesti otettava huomioon se lakien säätämistä johtuva seikka, että voimassa olevat oikeusjärjestyksen säännökset, käskyt ja kiellot, aina sisältävät sellaista, mitä jonkun tai monienkaan oikeustajunta ei pidä aivan oikeaan osuneena. Oikeusjärjestyksen olemassaolo kuitenkin välttämättä edellyttää, että on vaadittava kaikilta sen kokonaisuudessaan noudattamista. Sillä jos yksi saa valita mitä säännöksiä hän siitä noudattaa ja mitä ei, täytyy toisen saada valita toisella tavalla, niin että vihdoin ei sitovaa oikeusjärjestystä ole ensinkään. Montesquieu'n sanat: »Oikea vapaus on siinä että kansalainen saa tehdä mitä laki sallii; jos hän saisi tehdä, mitä laki kieltää, ei olisi enää vapautta, koska toisilla pitäisi olla sama oikeus», lausuvat lapidaarisesti tuon totuuden.

Näitä yleisiä näkökohtia tulee mieleen, kun yrittää juridiselta kannalta ajatella, mitä liiketoiminnan harjoittajain suhtautumistavassa oikeusjärjestykseen olisi varteenotettava. Tämän suhtautumisen perustana on tietenkin käsitys oikeusjärjestyksen merkityksestä yleensä, mutta käytännössä on myös kysyttävä, onko oikeusjärjestyksessä joitakin sellaisia piirteitä, ehkä vikoja, joiden takia erityisesti liikelämän edustajain olisi kohdistettava huomiota korjauksen aikaansaamiseen.

Viimeksi mainittua arviointia suoritettaessa on ajateltava kahta päälinjaa. Arvostelu voi kohdistua toisaalta lainsäädäntöön, ts. säädettyihin lakeihin tai tapaan, jolla lainsäätäjät toimivat, ja toisaalta taas siihen tehtävään, jota tuomarit ja muut lainkäyttäjät suorittavat voimassa olevan oikeuden soveltamisessa yksittäisiin tapauksiin. Vanhassa sananparressa »laki on niin kuin luetaan» ilmenevä ajatus kuullaan usein enemmän tai vähemmän terävästi esitettynä kansan keskuudessa. Ottakaamme ensin esille muutama piirto tästä soveltamiskysymyksestä. Miten on löydettävä yksittäistapaukseen sovellettava oikeussäännös, jotta lainkäyttö tapahtuisi oikein? Asia ei koske meidän kansanvaltaisessa järjestelmässämme vain varsinaisia tuomareita. Oikeutta joutuvat näet tuomarin vastuulla tai siihen verrattavasti soveltamaan varsin laajat kansalaispiirit esim. kunnallishallinnon alalla ja muutoin monilukuisissa eri lautakunnissa tai senluontoisissa luottamus-tehtävissä.

Tuomarien ja muiden lainkäyttäjien tehtävä.

Lain tulkinnan asema järjestelmässä.

Oikeusjärjestyksen ulkonaisena ilmenemismuotona ovat ne oikeuslähteet, joista sovellettavat normit on etsittävä. Suomessa, niin kuin yleensä Euroopan mannermaan oikeusalueella, on tärkein oikeuden haku-lähde kirjoitettu laki. Milloin lainsäädäntö on koottu systemaattisesti laadituiksi lakikirjoiksi, niin kuin on laita esim. Ranskassa, Saksassa ja Sveitsissä siviili- ja kauppalakikirjoineen, johtuu tällaisen kodifikaation luonteesta jonkinmoinen sisäinen pyrkimys olemaan tyhjentävä, sisältämään *kaikki* voimassa olevat alansa oikeusperiaatteet. Kuitenkaan ei asiantuntevissa piireissä ole langettu siihen utopistiseen kuvitelmaan, että voimassa olevaa oikeutta olisi yksinomaan kirjoitetun lain muodossa. Äärimmäinenkin positivistinen suunta ei liene vakavissaan väittänyt sellaista. Tavanomainen oikeus on päinvastoin yleensä tunnustettu kodifioidunkin oikeuden maissa oikeuden hakulähteeksi lain rinnalla. Suomen oikeudessa, missä 1734 vuoden lain vielä voimassa olevia osia lukuunottamatta ei ole kodifikaatiota, vaan eri asioista säädettyjä erilisiä lakeja, osoittaa oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 11 § nimenomaan tuomarin, milloin kirjoitettua lakia ei ole, käyttämään ohjeena »maan tapaa, jos se ei ole kohtuuton». Tunnustetaan niinkään yleisesti, että voi muodostua jopa sellaista tavanomaista oikeutta, jonka sisältö on selvästi vastoin kirjoitettua lakia. Erinäisissä kohdissa laki taas nimenomaan osoittaa noudatettavaksi kauppa- tai muuta tapaa joko ensi-tai toissijaisena oikeuslähteenä.

Mutta pulma, jota ei ole ratkaistu loogisesti tyydyttävällä tavalla, on: miten on suhtauduttava sellaisen normin tosiasialliseen soveltamiseen, joka vasta on vakiintumisen alkuasteella? Silloin ei vielä voida puhua kauan jatkuneen käytännön pohjalla muodostuneesta maan tavasta eikä siis tavanomaisesta oikeudesta edellä tarkoitettussa merkityksessä. Siinä, että tuomari silloin soveltaisi tuota normia, voidaan uumoilla mielivaltaa. Suomessa oikeudellisen ratkaisun tulee aina perustua voimassa olevaan oikeuteen ja ratkaisun peruste on ilmoitettava (OK 24:3).

Oikeuden alalla on kuitenkin tosiasia, että kirjoitetun lain ja tavanomaisen oikeuden sisällöllä ei vielä tule täyteen voimassa olevan oikeuden koko määrä. Tuomioistuinten sovelluttamaan oikeuteen sisältyy sen lisäksi jotakin muuta. Millä tavoin nuo »sillä välillä» olevat oikeuksien ratkaisut voidaan saada mukaan siihen ajatuksen luomaan, kuviteltuun oikeusjärjestyksen kokonaisuuteen, josta täytyy löytyä perusteltu ratkaisu jokaiseen esille tulevaan tapaukseen? Tuomari ei näet

saa kieltäytyä ratkaisemasta asiaa sillä perusteella, että ei löydetä säännöstä, johon ratkaisu voitaisiin nojata. Anglosaksisessa oikeuspiirissä kehittynyt case law-metodi ei periaatteessa ole käytettävissä mannermaisessa oikeudessa. Englantilais-amerikkalaisen maailman oikeusjärjestelmässä, joka rakentuu ennakkotapausten varaan, tuomioistuimen tekemä ratkaisu, prejudikaatti, kylläkin tulee lain asemaan. Meidän oikeudessamme tuo niin sanoakseni välialue täytetään siten, että lainkäyttäjät *tulkitsemalla* lakia löytää sovellettavan normin.

Sveitsin siviililakikirjaan on otettu säännös, että lakia on sovellettava kaikkiin oikeuskysymyksiin, joihin sen sanamuoto tai tulkinnallisesti ilmenevä sisällös (ranskankielisessä tekstissä: »la lettre ou l'esprit», lainsäännöksen kirjain tai henki) soveltuu. Jollei tulkinnankaan avulla saada kirjoitetusta laista ohjetta, sovelletaan tavanomaista oikeutta. Ellei sitäkään ole, antaa laki tuomarille vallan ratkaista sen normin mukaan, jonka hän itse lainsäätäjänä laatisi. Sääntö sisältää saman ajatuksen kuin Suomenkin oikeus, paitsi ettei viimeksi mainittua lainsäätäjäksi asettumisen valtaa ole oikeudessamme nimenomaan ja selvästi tuomarille annettu, joskin sen mukainen menettely Suomessa saatetaan kenties johtaa asian luonnosta niissä tapauksissa, joissa ratkaisun perusteluksi kelpaavaa ohjetta ei tulkinnallakaan saada kirjoitetusta ja tavanomaisesta oikeudesta. Sellaiseen valtaan ei liene kuitenkaan meillä oikeuden ratkaisussa ilmoitettu nojaututtavan. Pidän nyt silmällä yksityisoikeutta, en rikosoikeutta, jonka alalla tulkintanormit ovat osaksi toisenlaisia. Erikseen on merkittävä rikosoikeuden tärkeä ohje, ettei ketään voida tuomita rangaistukseen, jollei se teko, josta on kysymys, ole teon tapahtuessa ollut kirjoitetussa laissa selvästi julistettu rangaistavaksi. Tiedämme kokemuksesta, miten suuri arvo oikeusturvan kannalta tällä periaatteella on.

Palataksemme yksityisoikeuteen on todettava, että laki on aina epätäydellinen niin ominaisuuksiensa puolesta kuin myös siten, että siitä puuttuu sellaista, mitä siinä kaivattaisiin. Hyvin suuri osa oikeudellisista ratkaisuksista perustuu meillä juuri tulkintateitse johdettaviin oikeusohjeisiin. Millä tavalla tulkitseminen pystytään suorittamaan, siitä riippuu, kuinka turvaavasti ja tarkasti oikeuden alaiset saavat oikeutta. Suuri pääsääntö on, että ratkaisun täytyy olla perusteltu ja lakiin tai tavanomaiseen oikeuteen sisältyvistä oikeusnormeista oikealla tavalla johdettu, niin että se »perustuu lakiin» eikä lain soveltajan mielivaltaan.

V:n 1734 lain säätäjä lausuu sattuvasti: (OK 1:11) »Tuomarin tulee tarkoin tutkia lain oikeata tarkoitusta ja perustusta.» Kun otetaan huomioon 1734 vuoden lain rakenne, sen tapa käyttää paljon tyyppillisiä

esimerkkitapauksia ja niiden avulla havainnollisesti ilmaista yleisempi normi, voidaan mainittua lain tuomarille lausumaa kehoitusta pitää meidän oikeudessamme lain tulkinnan suurena perusohjeena. Kysymys on siis oikean asenteen ottamisesta itse lakiin, josta tulkinnalla etsitään ohjetta. Tämän kysymyksen ympärillä on paljon askarrellut oikeudenkäyttö ja vielä enemmän tieteisoppi eri maissa. Voidaan sanoa, että tutkimalla lakia on »löydettävä» lakia, oikeusperiaatteita, tuosta laista. Lain tulkinnan tekniikkaan ei ole mahdollista syventyä yksityiskohtaisesti tässä. Perusvaatimukseksi lienee asetettava, että laintulkinnan, suorittipa sitä oikeustieteen tutkija tai konkreettista tapausta ratkaisemassa oleva tuomari, joka kantaa päätöksestään välittömästi oikeudellisenkin vastuun, on lähdettävä periaatteista, jotka on osoitettava sisältyviksi voimassa olevaan oikeuteen. Noista periaatteista on sitten tehtävä perustellut johtopäätökset yksittäiseen tapaukseen tai tapausten ryhmään nähden. Lain tulkintaa ei ole jätettävä pelkän ilmassa häälyvän, tarkoituksenmukaisuutta etsivän resonoinnin varaan. Eri asia on, että tarkoituksenmukaisuusnäkökohdilla on kauttaaltaan, ei ainoastaan eri vaihtoehtoja verrattaessa, paljon merkitystä lain tulkinnassa. Mutta laki ja oikeusvarmuus vaativat, että tuomarin ratkaisu perustuu oikeusjärjestyksen sisällykseen ja että perustelusta käy ilmi, miten ratkaisu on johdettu.

Käsitejuridiikan harha-askel.

Eräs tätä perusvaatimusta harhautuneella tavalla täyttämään pyrkinnyt suuntaus, jonka varsinainen kotimaa oli Saksa, on tunnettu käsitejuridiikan nimellä. Tämä nimitys on saanut perin huonon kaiun. Mikä sitten oli käsitejuridiikassa vikana, jos se kerran tarkoitti lähteä liikkeelle äsken mainitusta, sinänsä oikeasta periaatteesta?

Käsite on tieteellisen systematiikan välttämätön työväline. On tehtävä itsellensä selväksi käsitteitä, jotta voitaisiin tehdä johtopäätöksiä ja ajatuksellisesti selvittää asioita. Ei Faust'in Mefisto suotta sanonut (ehkä nykypäivienkin harhaanjohtavaa propagandaa ajatellen), että sanat tuntuvat sattuvan erinomaisesti paikalleen, jos käsitteet ovat epäselviä. Käsitejuristit sovittivat tietyn tosiasian yhdistelmän oikeusperiaatteista kehitettyjen oikeuskäsitteiden alaiseksi, niin kuin lain soveltajan on tehtävä. Mutta tätä tehtävää suorittaessaan he menettelivät kohtalokkaan virheellisesti. Käsitteenmuodostus ja määritelmä tulivat heidän käsissään puhtaasti loogisiksi ajatussuorituksiksi, jotka liittyivät laissa esiintyvien tunnusseikastojen tai oikeuslauseiden muun sisällyksen abstraktisiin muotoiluihin. Käsitejärjestelmä — yhä pitemmälle mene-

vien yläkäsitteiden ja niistä johtamalla tapahtuvan uuden käsitteemuodostuksen kautta — tuli ylettömän monimutkaiseksi. Ja mikä pahempi: sitä mukaa se myöskin loittoni konkreettisen asiointilan ja sen erikoislaadun havaitsemisesta ja huomioonottamisesta. Ei kiinnostanut enää ratkaisun arvo todelliselle elämälle, vaan ainoastaan se, että ajatusrakennelma oli loogisesti moitteeton. Koko oikeuden löytämisen menetelmä kadotti kosketuksen elämään ja myöskin todellisen kosketuksen itse lakiin. Unohdettiin, minkälaisesta asiayhteydestä oli alkuaan peräisin se käsite, jota sovellettiin kuolleena kaavana.

Pari esimerkkiä valaisee asiaa. Servituutti (rasite) käsitettiin oikeudeksi vieraaseen esineeseen. Sen vuoksi ei voinut olla servituuttia A:n omistamaan kiinteistöön saman A:n omistaman toisen kiinteistön hyväksi. Sellainen oli käsitteellisesti mahdotonta. Toisin sanoen A omisti kiinteistön, jolla oli tieoikeus yli B:n omistaman toisen kiinteistön. A osti B:n kiinteistön. Ja tieoikeus hävisi. — Täydellinen umpikuja tuli vastaan yhdenmiehen yhtiöön nähden. Toiselta puolen osakeyhtiö on aina yhtiö, joten yhtiö, jossa on vain yksi mies, oli käsitteellisesti mahdoton. Toisaalta taas osakeyhtiö oli juridinen eli oikeushenkilö. Jos tällainen subjekti oli olemassa, niin sen olemassaolo jatkui siksi kunnes se laillisella perusteella lakkasi. Siis: yhden miehen yhtiö oli ja ei ollut yhtiö. Tällainen merkitsi — niin kuin esim. Reinhardt sanoo —, että yritettiin hallita elämän ilmiöitä pakottamalla ne sellaiseen käsitteiden järjestelmään, jossa vallitsi kompromissiton joko — tahi arvostelu.

Vastavaikutuksena käsitejuridiikalle syntyi äärimmäisyysilmiönä vapaaoikeudellinen suunta (Freirechtsbewegung), joka pisimmälle menessä muodossaan tahtoi irroittaa tuomarin oikeudenkäytön kokonaan lain sidonnaisuudesta. Tämä suunta järkytti — onneksi — käsitejuridiikan perusteet. Mutta on heti lisättävä, että jos rakennetaan piittaamatta lain säännöksistä perimmältään lain soveltajan pelkän oikeudentunnon varaan ja tuomitaan sen mukaisesti, mikä olisi vapaaoikeudellinen yhtiöpäätelmä, ei ole enää mitään takeita lainkäytön yhdenmukaisuudesta eikä todellisesta oikeudenmukaisuudesta.

Mutta käsitejuridiikan saama tuomio oli musertava. Niistä päivin on jo *nimitys* käsitejuridiikka kaikunut niin pahalta, että pelkästään tuolla etiketillä on toisinaan vieläkin pyritty nujertamaan jopa tervettä käsitteiden selvyyteen pyrkimistä ja lakiin nojautumista niin tieteisopillisessa kuin tuomarin käytännöllisessä laintulkinnassa.

Tulkinnan vaikeuksista.

Se, mitä edellä on tulkinnasta yleensä sanottu, soveltuukin, vaikka olen pääasiallisesti puhunut tuomarista, sekä oikeustieteelliseen tutki-

mukseen että tuomarin ratkaisutehtävään. Eri asia on, että edellisen liikkuma-ala on laveampi, koska se joutuu selvittämään kysymyksiä myös laadittavan lain kannalta ja muutoinkin käyttämään muitakin menetelmiä kuin ne, joita tuomarin ratkaisussa viljellään.

Näin pitkälti olen puhunut lain tulkinnasta, koska se on juridiikan, erityisesti oikeusturvan, ydinkysymyksiä. Mutta varsinkin sen takia, että oikeassa tulkintatavassa tulee käsittääkseni liike-elämän näkökoh-
tien vaikutuksen päästä hyödyttämään oikeudenkäyttöä. Harhaut-
neiden tulkintamenetelmien, erityisesti käsitejuridiikan, mieleen palaut-
taminen on omansa tekemään selvemäksi, kuinka oikeaan osunut
on mainittu 1734 vuoden lain yksinkertainen ja selkeä tulkintaohje,
että on tarkoin tutkittava lain oikeata tarkoitusta ja perustusta ja sen
tuloksena tuomio annettava.

Tuomareiden ja muiden lain soveltajain asema oikeusjärjestyksen sisällyksen todellisessa muodostumisessa on edellä sanotusta käynyt jonkin verran ilmi. Kun asetetaan lainkäyttäjälle vaatimus nojautumise-
sta tulkinnan pohjana lakiin, joudutaan pohtimaan sen ajatustyön
laatua ja määrää, joka tulkitsijan on suoritettava päästäkseen tulokseen.
Kysymystä on käsitelty kirjallisuudessa paljon, ja sen sisällys on tajuttu
lukemattomissa työkammioissa. On koetettu luokitella ja eritellä niitä
ajatusten linjoja ja kysymysryhmiä, jotka voivat tulla varteenotetta-
viksi. Hyvin triviaalilta kuulostava näkökohta on, että tulkitsijan on
syvennyttävä siihen tapaan, millä lainsäätäjä on ratkaissut niitä yhteis-
kunnassa esiintyviä intressien ristiriitoja, joita varten oikeusjärjestyksen
normeja tarvitaan. Tulkitsijan on analysoitava, puhuaksemme yleispiir-
tein, niitä probleemoja, jotka eivät esiinny välittömästi ilmaistuina
lainsäännöksessä itsessään, vaan joiden vaikutus enintään kuvastuu
varjon tapaisesti konkreettisesti oikeussäännöksessä — mitä kuvaa on
joskus käytetty. Päämääränä täytyy olla niiden näkökohtien tutkiminen
ja systematisointi, jotka ovat johtaneet siihen vastakkaisten intressien
välisen konfliktin ratkaisemistapaan, joka sisältyy tiettyyn, tulkitsi-
jan tulkintansa lähtökohdaksi ajattelemaan oikeussäännökseen.

Ne voimassa olevan oikeuden näkökohdat, joilla sen on katsottava
tarkoittaneen järjestyksen aikaansaamista, on pyrittävä tutkimaan ja
näkemään sekä yhteisvaikutuksessaan että yksityiskohtien järjestämi-
sessä. Kuten syvällisemmin tutkijan onnistuu selvittää itselleen näitä
näkökohtia ja niiden keskinäisiä yhteyksiä, sitä runsaammin hänelle
keräytyy aineistoa ratkaisun tekemiseen silloinkin, kun laki näyttää
olevan käsiteltävästä tapauksesta aivan vaiti. Yhteiskunnassa tapahtu-
neet ja tapahtuvat rakenteen muutokset tai muut uudenlaatuiset ilmiöt,
jotka eivät lakia säädettäessä vielä voineet joutua tarkastelun kohteiksi,

ovat eräs niitä ilmiöryhmiä, joiden yhteydessä lain tulkitsijan taito painaan kovalle koetukselle. Tuollaisista muutoksista huolimatta voivat voimassa olevan lain piirtämät näkökohdat ja ajatusyhteydet auttaa uusienkin esille tulevien pulmakysymysten ratkaisemisessa. On helppo sanoa, että voimassa olevan oikeuden sisältämistä, siinä piilevistä näkökohdista on tuollaisen syventymisen tietä johdettava selvyyttä uusien oikeustapausten ratkaisemiseen. Mutta lyhyessä puheessa ei voi saada annetuksi havainnollistettua käsitystä siitä, kuinka suuriin mittasuhteisiin kohoava tehtävä on kysymyksessä. Kokonaisuutena sitä ei kukaan pysty täysin hallitsemaan, siinä voidaan vain askel askeleelta edetä, niin kuin tieteen tutkijain ja käytännöllisten lain tulkitsijain kokemus on osoittanut ja jatkuvasti todistaa.

Liike-elämän tuntijain ja taloustieteiden tuoma apu.

Tässä tehtävässä liike-elämän tuntijain ja taloustieteiden tutkimuksen on mahdollista tuoda avuksi sellaisia arvokkaita näkökohtia, jotka valaisevat itse niiden asioiden luonnetta, joihin oikeusnormeilla pyritään vaikuttamaan tai tosiasiallisesti vaikutetaan. Liiketaloustieteen ja kansantaloustieteen alalla saavutettujen oivallusten käyttäminen apuna voi jopa ratkaisevasti ohjata pääsemään selville niistä oikeudessa piilevistä näkökohtien yhteyksistä, joista äsken mainittiin. Ottaakseni jonkin esimerkin mainitsen yleisklausuuleista eli yleissäännöksistä, joita laissa on huomattavasti juuri liiketoimintaa sivuavissa yhteyksissä. Tällaisissa yleissäännöksissä, jotka eivät oikeastaan täytä oikeusnormille asetettavia suhteellisen täsmällisyyden vaatimuksia, on ikäänkuin osoitettu lain tulkitsijalle kehoitus tai vaatimus: hänen on etsittävä ne oikeusjärjestyksessä piilevät näkökohdat, joiden avulla täytetään yleissäännöksen jättämä tyhjä tila. Kun puhutaan hyvistä tavoista ja niiden vastaisesta toiminnasta, kohtuullisesti ja oikeudenmukaisesti ajattelevan henkilön mielipiteestä ja muista sen tapaisista ohjeista, silloin on tärkeätä, että perustellusti voidaan saada osoitetuksi, mitä ratkaisussa tarkoitetaan. Kun on kysymys esim. vilpillisen kilpailun ehkäisemislaissa olevasta yleissäännöksestä, joka kieltää hyvän tavan vastaiset kilpailuteot elinkeinotoiminnassa, niin on oikeusvarmuuden kannalta turvallisuutta edistävää, jos voidaan, niin kuin eri maiden oikeuskäytännössä on tapahtunut, muodostaa käsityksiä sellaisista tyyppinomaisista tapauksista, joita on pidettävä hyvän tavan vastaisina. Kuta vähemmän on tarpeen turvautua ylimalkaiseen moraaliseen arviointiin ilman tekoa tyyppinä jotenkuten yksilöivää perustelua, sitä vankempana on oikeudenkäyttöä pidettävä. Juuri tässä kohden ja

muissa samantapaisissa yhteyksissä voidaan liiketaloustieteen tai kansantaloustieteen valaisemista asiayhteyksistä ja liikemiesten laskelmointitapojen metodeista saada arvokasta ohjetta. Ja esim. vahingonkorvausmäärien laskemisessa silloin, kun on arvioimalla pääteltävä liiketoiminnassa saavutettuja tuloksia tai jonkin erikoistekijän vaikutusta niihin, saadaan liikelaskentaopillisista kalkyylinäkökohdista erittäin arvokasta apua, jota tietääkseni on tuomioistuimissa toistaiseksi käytetty vain verraten vähän. Mutta sellaisten arvioimisohjeiden avulla esitettävä perustelu tekee oikeudellisen ratkaisun olennaisesti vakuuttavamaksi kuin pelkästään sanonta: »koskei ole näytetty enempää vahinkoa aiheutetun» taikka — summan määrääminen perustelutta, ns. vapaan harkinnan varassa. Lainopillisessa tutkimustyössä voi sekä omakohtainen perehtyminen mainittujen taloustieteiden tutkimustuloksiin että ennen muuta hedelmällinen yhteistyö lainopin ja mainittujen lähialojen edustajain kesken tukea niin tutkijaa kuin lainkäyttäjää oikean ratkaisun löytämisessä.

Lainsäädäntötyöstä ja sen tuloksista.

Jos tämän jälkeen suuntaamme huomion lainsäädäntötoimintaan ja sen tulosten laatuun, niin on tietenkin aina helppo osoittaa puutteita ja virheitä erityisesti niin vaikean tehtävän suorituksessa, kuin lainsäädäntö on. Edellä on tulkinnasta puhuttaessa jo välillisesti käynyt ilmi, kuinka tarpeellista lain säännösten selvyys ja täsmällisyys on. Pitemmästi asiassa viipymättä on syytä mainita, että pätevistä lainopin ja oikeuskäytännön tuntijoista kokoonpantu valtioneuvoston eräitä vuosia takaperin tutki lainsäädännön laadun parantamismahdollisuuksia. Arvoitellessaan viime aikojen lainsäädäntötyötämme komitea tekee muistutuksia siitä, että meillä aikaansaadut lainsäädäntötuotteet eivät tyydyttävästi vastaa hyvälle laille asetettavia selvyuden, johdonmukaisuuden, vallitsevaan oikeusjärjestykseen soveltuvuuden ja kansantajuisuuden vaatimuksia. Tunnustaen, että lainsäädäntöömme sisältyy runsaasti sekä asiallisesti että muodollisessa suhteessa moitteetonta tekstiä, komitea huomauttaa epäselvistä säännöksistä ja siitä että »kansalaisten on oikeus odottaa, että lain säännökset kirjoitetaan sillä tavoin, että tavallinen kansalainenkin voi saada selvyuden lain sisällyksestä», ja viittaa esikuvana 1734 vuoden lakiin. Mainittuun selvyuden ja kansantajuisuuden vaatimukseen liittyen komitea katsoo, että etenkin viime aikoina on lainsäädännössämme omaksuttu sellaista lain kirjoittamistapaa, että valistuneenkin kansalaisen on vaikeaa, toisinaan mahdotonta ymmärtää lain sisällystä. En voi jättää tässä mainitsematta vielä siitä varteenotettavasta näkökohdasta, jonka komitea toteaa, nim. että

on pyritty välttämään lakien abstraktisesta muodosta ja vaikeaselkaisuudesta aiheutuva epäkohta säätämällä lait sangen yksityiskohtaisiksi. Tätä menettelytapaa komitea syystä pitää harhautuneena, vaikka sillä onkin esikuvia uudemmassa skandinaavisessa lainsäädännössä. »Tulkintavaikkeudet eivät vähene, koska yksityiskohtaiset säännökset synnyttävät uusia tulkintavaikkeuksia», sanotaan mietinnössä. Komitea huomauttaa, että tällainen lain kirjoitustapa on teknillisesti usein helpompaa kuin tiiviin ja ytimekkään lakitekstin laatiminen. Lain säännöksien liiallinen laveus, johon jo aikaisemmin viittasin, on muodostunut epäkohdaksi. Tässä yhteydessä ajattelee kunnioittavasti sellaisia uudempia lainsäädännöllisiä suurtoita, kuin ovat olleet esim. Ranskan, Saksan ja Sveitsin lakikirjain laatimiset. Riippumatta siitä, miten suhtaudutaan tällaisten kokonaislakikirjain laatimiseen nykyoloissa, on tunnustettava niiden kokoonpano henkiseksi jättiläissuorituksiksi, joka eritoten Sveitsin kansanvaltaisissa oloissa syntyneen lainsäädännön kohdalta on myöskin kansantajuisuuden puolesta mitan täyttävä.

Liikemiesten erikoisasema oikeusjärjestyksen muodostumisessa.

Kun tältä paikalta olen esittänyt eräitä yleispiirteitä oikeusjärjestyksen syntymisestä ja sen käytännöllisestä vaikutuksesta, en voi jättää palauttamatta mieleen, että juuri liike-elämän piirissä on todellisuudessa syntynyt ja muovautunut olennainen osa niistä oikeusperiaatteista, joiden mukaan ihmisten väliset taloudelliset suhteet nykyäänkin järjestyvät. Oltuaan aluksi kauppiaiden välisissä suhteissa vaikuttavaa ja siellä muotonsa saanutta oikeutta monet tällaiset periaatteet on omaksuttu yleiseen siviilioikeuteen. Tiedetään niihin kuuluvan juoksevia velkakirjoja, vekseleitä, shekkejä, merenkulkua, vakuutustoimintaa ja vilpittömän mielen suojaa oikeustoimissa koskevien oikeusperiaatteiden, puhumatta nyt toiminimestä, kaupallisten seikkojen rekisteröimisestä ja muista, nykyäänkin lähinnä kauppaoikeuden piiriin kuuluvista säännöstoista. Avioehtosopimukset ja niiden rekisteröinti mainittakoon kuitenkin vielä sellaisena, joka on alkunsa saanut kauppiaiden oikeudessa.

Kaupallisen elinkeinon harjoittajain keskuudessa jatkuvasti tapahtuva oikeusperiaatteiden muodostuminen käytännön tarpeiden pohjalla, tämä kauppiaiden pioneerin asema on erikoispiirre, joka on saanut tunnetun oikeusoppineen innostuneesti lausumaan mm.: »Jo kauan sitten on yksityisoikeuden muilla aloilla aikanaan niin perustaa luova tavanomainen oikeus jäänyt kirjoitetun lain varjoon ja toissijaiseen asemaan. Ainoastaan kaupallisen oikeuden alalla voi vielä joka päivä nähdä sen työssä vaikuttavan. Ja tarkastelijalle tuottaa omalaatuista viehätystä seurata uuden oikeuden syntymisprosessia aivan alusta saakka.» Sitten

hän kuvaa miten kauppiaan aivoissa syntynyt nerokas ajatusyhdistelmä tietyn käytännöllisen järjestelyn toteuttamiseksi kaupallisissa suhteissa saa alkuun sen tapahtumasarjan, että lainoppinutta apua käyttäen ensin ryhdytään etsimään soveltuvaa juridista muotoa. Siinä voidaan erehtyä, mutta erehdys korjataan. Tuomioistuimet riitatapauksissa joutuvat hakemaan tälle järjestelylle sopivaa tulkinnallista sijoitusta oikeusnormien puitteisiin. Ja vähitellen nähdään uuden oikeusnormiyhdistelmän muodostuneen ja vakiintuneen. Liiketoiminnan edustajilla on siis tältäkin kannalta erityisiä sekä asiallisia että tunnemomentteja oikeusjärjestyksen ja sen kehityksen seuraamiseen ja arvostamiseen.

Loppuhuomautuksia.

Siihen mitä olen sanonut, sisältyy myöskin monin paikoin oikeusjärjestykseemme kohdistuvaa arvostelua. Väitetään, että on havaittavissa joissakin piireissä oikeusjärjestyksen arvon väheksymistäkin. Monet ajan ilmiöt näyttävät todistavan, ettei oikeuden arvossapitäminen ole kaikistellen kansanvaltaisen järjestelmämme vaatimalla tasolla, varsinkaan kun on kysymys kansan mielipiteen reagoinnista oikeudenloukkauksia vastaan. On kuitenkin aina muistettava, että vapaa oikeus ja yhteiskuntajärjestyksemme on meille suuri aarre, jolla on mittaamaton arvo — ja jonka kehittäminen on omissa käsissämme!

Historialliset vaiheet, joiden läpi olemme joutuneet kulkemaan, ovat antaneet meille tehokasta havainto-opetusta oikeusjärjestyksemme suhteen. Vain yksi esimerkki:

Vanhemman polven vielä omasta kokemuksestaan muistamana sortokautena keisari-suuriruhtinas, jonka, maan hallitsijana, olisi pitänyt olla lain ja oikeuden korkein vartija, ryhtyi perustuslakia törkeästi rikkomalla riistämään meiltä oikeusjärjestystämme ja lainalaista vapauttamme ja siten syövyttämään yhteiskuntamme kykyä vastustaa hajoittavia voimia. Koko kansa tunsii silloin välittömästi, kohtalonomaisesti, sen turvattomuuden, joka aiheutui tosiasiallisesta oikeudettomuuden tilasta. Niitä mielialoja ilmaisten kaikuivat kuin yhteisenä valana runoilijan säkeet Suomen kansasta:

»Kysy, mik' on sen laki ja oikeus
ja mihin se hintahan myödään,
joka ainoa mies on Wibelius,
käsi vankkana kirjahan lyödään:
Se on minun aarteeni arvokkain,
sitä ei saa tallata jaloin.
Se on annettu armona jumalain,
se on vannottu keisarivaloin.»

Kun Viipurin hovioikeuden jäsenet samana sortokautena, sen takia että he tuomarinvirransa ja -valansa mukaisesti sovelsivat voimassa olevaa lakia eikä laitonta, perustuslain vastaisessa järjestyksessä annettua ns. yhdenvertaisuuslakia, tuomittiin Pietarin piirioikeudessa, jolla ei ollut laillista tuomiovaltaa heihin nähden, vankeusrangaistukseen, joka oli kärsittävä venäläisessä vankilassa Krestyssä, niin opettajani, professori Allan Serlachius-Särkilahti rikosoikeuden luentoa pitäessään kyynel silmissä sanoi tähän tapaan: Tiedämme hyvin, miksi nämä laittomasti tuomitut, virkavalalleen ja tehtävälleen uskolliset tuomarit pantiin *vieraaseen* vankilaan. Tällä tarkoitettiin saada aikaan rangaistuksen kovennus ja tehokkaasti pelottaa muita Suomen virkamiehiä. Mutta oikeuden polkijain tarkoitus kääntyi tässä kohden eräässä mielessä onneksi. Oli siunattu asia, jatkoi Serlachius, ettei näitä syyttömästi tuomittuja pantu *suomalaiseen* vankilaan, missä heidän ehkä tuomitsemansa varas, ryöstömurhaaja tai kassankavaltaja olisi voinut vahingoniloisesti tervehtiä heitä toteamalla, että täällähän se on herassöötinkikin. Lähellä olisi myöskin tuolla rikoksenteijällä ollut ajatus, että nämä tuomarit eivät hyväksy yhdenvertaisuuslakia ja minä taas en hyväksy rikoslakia, ollaan tasoissa. Oikeusjärjestyksen arvovallalle koitui vahvistukseksi se, että kaikki kansa jo vankilan paikasta havaitsi erotuksen lainrikkojan ja väkivallan uhriksi joutuneen oikeustaistelijan välillä.

En jatka tällä linjalla pitemmälle. Oikeusjärjestyksen tukemiseen ja kehittämiseen oikeuttavat ja velvoittavat koko kansaamme sellaiset muistot, jotka antavat omalaatuisen leiman kansalaisten suhtautumiselle omaan pohjoismaiseen oikeusjärjestykseemme.

Toivotan opettajaverit ja oppilaat tervetulleiksi uuden lukuvuoden työhön.

LYHENNYKSIÄ

BA	Bachelor of Arts
DBA	Doctor of Business Administration
ekon.	ekonomi
FK, FL	filosofian kandidaatti, lisensiaatti
FM, FT	filosofian maisteri, tohtori
h.c.	honoris causa
HTM	Kauppakamarin hyväksymä tilimies
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
KTK, KTL	kauppatieteiden kandidaatti, lisensiaatti
KTM, KTT	kauppatieteiden maisteri, tohtori
LaL, LaT	lakitieteen lisensiaatti, tohtori
LOK	lainopin kandidaatti
MA	Master of Arts
MH	metsänhoitaja
MOT	molempien oikeuksien tohtori
TkT	tekniikan tohtori
TTT	Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiö
VT	varatuomari
VTM, VTT	valtiotieteen maisteri, tohtori

SISÄLLYS

PROFESSORI HEIKKI REENPÄÄ †	5
PROFESSORI VÄINÖ VIHMA †	7
KIRJASTONHOITAJA TAIMI TERÄ †	11
PROFESSORI ERNST ENSIO KIVIKOSKI	18
I. HALLINTO, OPETTAJAT SEKÄ VIRAN- JA TOIMEN-	
HALTIJAT 31. 5. 1959	15
<i>Hallinto</i>	
Kansleri, valtuuskunta	15
Hallitus, rehtori	17
Vararehtori	18
<i>Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö</i>	
Johtokunta	18
<i>Opettajakunta</i>	
Varsinaiset professorit	18
Apulaisprofessorit, dosentit, lehtorit	19
Opettajat	20
Assistentit	21
Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat	21
<i>Viran- ja toimenhaltijat</i>	
Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja	21
Kanslerin sihteeri	21
Kanslia	21
Kirjasto	22
Laboratorio	22
Vahtimestarit	22
II. YLEISIÄ TIETOJA	
<i>Opiskelijain lukumäärä</i>	23
<i>Kanslerin ja rehtorin virat</i>	23
<i>Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia</i>	24
<i>Kolmivuotiskauden 1958—60 valtionapu</i>	27
<i>Virat ja toimet</i>	27
<i>Todistusten jako</i>	33
<i>Valtion apurahat tieteenharjoittajille</i>	33
<i>Valtion opintolainarahasto</i>	33
<i>Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus</i>	34
<i>Filosofian luentosarja</i>	35

<i>»Studia Generalia»-luentosarja</i>	35
<i>Ulkomaisia luennoitsijoita</i>	36
<i>Muuta kosketusta ulkomaisten korkeakoulujen kanssa</i>	36
<i>Kauppakorkeakoulujen tutkintojen pätevyys valtion ja kun-</i>	
<i>tien virkoihin</i>	37
<i>Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukset</i>	37
<i>Lahjoitukset</i>	38
<i>Stipendivarat</i>	38
<i>Kirjasto</i>	40
III. LUENNOT JA HARJOITUKSET KERTOMUSKAUTENA	43
1958—59.	
A. Kauppatieteiden lisensiaatin ja kandidaatin tutkintoja	
varten opiskeleville pidetyt luennot ja harjoitukset	
Kansantaloustiede	43
Liiketaloustiede II	43
Kauppaoikeus	44
Englannin kieli, ranskan kieli, saksan kieli	44
B. Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoja varten opiskeleville	
pidetyt luennot ja harjoitukset	
Kansantaloustiede	45
Liiketaloustiede I	47
Liiketaloustiede II	49
Myynti- ja mainosoppi	52
Kauppaoikeus	52
Talousmatematiikka, tilastotiede, talousmaantiede ..	54
Taloushistoria, valtio- ja yhteiskuntaoppi, kemia ja	
tavaraoppi	56
Konttorityöt ja -tekniikka	58
Kotimaiset kielet	58
Vieraat kielet	59
Pikakirjoitus	63
Konekirjoitus	64
IV. KAUPPAKORKEAKOULUN OPETTAJAIN JA VIRKAI-	
LIJAIN TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKOPUO-	
LELLA	65
V. TILASTOLLISIA TIETOJA OPPILAISTA	82
<i>Opiskelijain kokonaisluku</i>	
Taulukko I. Varsinaisten oppilaiden lukumäärä luku-	
vuoden lopussa	82

Taulukko II. Varsinaisten oppilaiden kotipaikka.	83
Taulukko III. Varsinaisten oppilaiden vanhempien ammatti:	
a) Elinkeinon mukaan	83
b) Yhteiskunnallisen aseman mukaan	84
VI. OPPIARVOT JA TUTKINNOT	85
<i>Kauppätieteiden tohtorin opinnäytteet</i>	85
<i>Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto</i>	85
<i>Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto</i>	85
<i>Ekonomian tutkinto, kirjeenvaihtajan tutkinto</i>	87
VII. STIPENDIT	89
<i>Valtion ylioppilasstipendit</i>	89
<i>Korkeakoulun omat stipendit</i>	90
OIKEUSJÄRJESTYS JA LIKETOIMINTA	93
Puhe, jonka rehtori, professori Kalle Kauppi piti Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 11. 9. 1958	93
<i>Lyhennykset</i>	107
<i>Sisällys</i>	108